T.C
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ENGELLİ ÇALIŞMALARI ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZGÜL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN VE NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN 7-11 YAŞ ÇOCUKLARIN METAFOR ALGILARININ GÖRSELE DAYALI İNCELENMESİ

Begüm GAMİŞ

DANIŞMAN
Doç. Dr. İbrahim COŞKUN

EDİRNE, 2019

T.C
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ENGELLİ ÇALIŞMALARI ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÖZGÜL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN VE NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN 7-11 YAŞ ÇOCUKLARIN METAFOR ALGILARININ GÖRSELE DAYALI İNCELENMESİ

Begüm GAMİŞ

DANIŞMAN
Doç. Dr. İbrahim COŞKUN

EDİRNE, 2019

ÖZGÜL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ OLAN VE NORMAL GELİŞİM GÖSTEREN 7-11 YAŞ ÇOCUKLARIN METAFOR ALGILARININ GÖRSELE DAYALI İNCELENMESİ

Begüm GAMİŞ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; 7-11 yaş öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren bireylerin metafor algıları arasında farklılık olup olmadığı, metafor algılarının engel durumu, yaş, cinsiyet gibi çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ilinde ikamet eden 7-11 yaş özgül öğrenme güçlüğü olan 54 çocuk ve normal gelişim gösteren gösteren 54 akranı olmak üzere toplamda 108 çocuk oluşturmaktadır.

Çalışmada Ressam Pablo Ruiz Picasso ve Ressam Viladimir Kush'ın resimleri arasından uzman görüşü alınarak seçilen toplam 13 resim kullanılmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Sonuçlar araştırmanın amaçları doğrultusunda tablolaştırılmış, açıklanmış ve yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklar ve normal gelişim gösteren akranları arasında metafor algıları açısından anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bununla beraber metaforlarda soyut kelime kullanım durumları incelendiğinde, aynı şekilde özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklar ve normal gelişim gösteren akranları arasındaki farklılığın devam ettiği görülmüştür. Elde edilen bulgular ilgili literatür doğrultusunda yorumlanmış ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, özgül öğrenme güçlüğü, metafor, 7 yaş, 9 yaş, 11 yaş.

VISUAL BASED ANALYSIS OF THE METAPHORPERCEPTIONS OF 7-11 YEAR-OLD CHILDREN WITH SPECIFIC LEARNING DISABILITIES AND NORMALLY DEVELOPING CHILDREN

Begüm GAMİŞ

ABSTRACT

The aim of this study is to examine if there is a diversity between metaphor perception of children with learning disabilities and metaphor perception of regular education children or not, and determine how the metaphor perception differs in terms of demographic characteristics such as age, gender, disability situation or not.

The study population consisted of 108 children living in Istanbul city, 54 of whom with learning disabilities that aged 7-11 and 54 of whom with regular education children.

In the study, a total of 13 pictures selected from paintings of the painter Pablo Ruiz Picasso and the painter Vladimir Kush by getting the expert opinion were used to collect data.

The content analysis method was used to analyze the data. The results were tabulated, explained and interpreted for the purposes of the study.

As a result of the study, meaningful differences were found out between metaphor perception of children with learning disabilities and metaphor perception of regular education children. At the same time, when abstract word usage was examined in metaphors, it was observed that the difference between the children with specific learning difficulties and their normal development peers continued. Findings from the study were commented in terms of the literature related to our study and suggestions were pointed out.

Key Words: Learning, learning disabilities, metaphor, 7 years old, 9 years old, 11 years old.

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın amacı; 7-11 yaş öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren bireylerin metafor algıları arasında farklılık olup olmadığı, metafor algılarının engel durumu, yaş, cinsiyet gibi çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

Özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların görsel algılama becerilerinde desteğe ihtiyaç duyduğu bilinmektedir. Bu konuda metaforlar, hem yapılandırılmamış oluşuyla yaratıcılığı geliştirmesi hem de bilişsel alanda neden sonuç / kaynak hedef bağlantısının kurulmasına olanak sağlamasıyla cazip birer eğitim öğretim materyali haline gelmektedir. Özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklarla ilgili süreçte resimler üzerinden kullanılan metaforların, bundan sonrasında daha fazla çalışmada yer almasını ümit etmekteyim. Umarım bu çalışma, çocuklara bir şekilde temas eden herkes için uygulanabilir, sorgulanabilir ve sürdürülebilir olmasına ve özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklara sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine katkı sağlar.

Bu çalışmanın başından beri bana inanan ve destekleyen kıymetli danışmanım Doç. Dr. İbrahim COŞKUN'a, yüksek lisansın ders aşamasında bana büyük katkılar sunan kıymetli hocalarım Prof. Dr. Deniz BAYAV, Doç. Dr. Z. Gül ERCAN, Dr. Öğr. Üyesi Selmin ÇUHADAR ve Dr. Öğr. Üyesi Meltem ACAR GÜVENDİR'e teşekkürlerimi bir borç bilirim. Eğitim süremiz boyunca paylaştığımız her an için sınıf arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Her daim arkamda olduklarını hissettiren biricik aileme, güzel yürekli 106 ailesine, değerli görüşleri ile katkı sağlayan Doç. Dr. Muharrem ÖZDEN ve Dr. Öğr. Üyesi Aynur AKINCI AYDOĞAN'a, yardımlarını sonsuz bir sabırla ve huzurla sunan Öğr. Gör. Neşe ŞEKERCİ ve Öğr. Gör. Gaye GÖKLÜ'ye, kıymetli desteği ile güç veren Dr. İhsan METİNNAM'a, çalışmanın kıvılcımını ateşleyen Ai WEIWEI'ye, metaforlar üzerine ufkumu açan Çağdaş Drama Derneği ailesine ve başta Çağan IRMAK olmak üzere tüm Dedemin İnsanları film ekibine sonsuz minnetle.

Begüm GAMİŞ

İÇİNDEKİLER

Özet…….....i

Abstract …….....ii

Önsöz…….....iii

İçindekiler……...……iv

Tablolar Listesi…….....xi

Şekiller Listesi …….…….....xx

BÖLÜM I

1. GİRİŞ…….....1

1.1.Problem……...…….....1

1.2.Amaç …….....3

1.3.Önem…….…3

1.4.Sayıltılar……...…….....5

1.5.Sınırlılıklar……...…….....5

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE …….....6

2.1. ÖĞRENME KAVRAMI……...…….……6

2.1.1.Öğrenmeyi Açıklayan Kuramlar…….....…….....6

2.1.1.1.Davranışçı Öğrenme Kuramı…….…....6

2.1.1.1.1. Klasik Koşullanma…….……..…6

2.1.1.1.1. Edimsel (Operant) Koşullanma…….....8

2.1.1.2.Bilgi İşlem Kuramı…….....10

2.1.1.3.Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı…….…13

2.1.1.4.Duyuşsal Öğrenme Kuramı…….…15

2.1.1.5.Nörofizyolojik/Beyin Temelli Öğrenme Kuramı……..…….....15

2.1.1.6.Gestalt Öğrenme Kuramı……...…….…16

2.1.1.7.Yapılandırmacı Öğrenme Kuramı……..…….…17

2.1.1.8.İşbirlikçi Öğrenme Kuramı……..…….....19

2.1.1.9. Transformatif/Dönüşümsel Öğrenme Kuramı……..…….....19

2.2.ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ KAVRAMI ……..…….....20
2.2.1.Öğrenme Güçlüğünün Tarihçesi……..….....21
2.2.2.Öğrenme Güçlüğünün Etiyolojisi…….....22
2.2.3.Öğrenme Güçlüğünün Belirtileri/Özellikleri……..……..….24
2.2.4.Öğrenme Güçlüğünün Sınıflandırılması……....26
2.2.4.1.Nöropsikolojik/Gelişimsel Öğrenme Güçlükleri……..…….....27
2.2.4.2.Akademik Başarıya Dayalı Öğrenme Güçlükleri…….....…27
2.2.4.2.1.Dil ve Okuma Bozuklukları…….....….28
2.2.4.2.2.Okuma Güçlüğü……..…...28
2.2.4.2.3.Yazma/Yazılı Anlatım Bozuklukları…….....30
2.2.4.2.4.Heceleme Bozuklukları……..……..…..31
2.2.4.2.5.Matematik Bozuklukları……..……31

2.3.METAFOR KAVRAMI …….....32
2.3.1.Metafor Türleri……..……..35
2.3.1.1.Ontolojik (Varlıksal) Metaforlar…….....36
2.3.1.1.1.Kişileştirme……..……...36
2.3.1.1.2.Metonomi……..……..…36
2.3.1.2.Özel (İdiosenkratik) Metaforlar……..…….....36
2.3.1.3.Yönelim/Yön Metaforları……..…...37
2.3.1.4.Yapı Metaforları…….……...…37
2.3.2. Metafor Teorileri ……...….....37
2.3.2.1.Geleneksel Metafor Teorisi……...…37
2.3.2.2.Çağdaş Metafor Teorisi ……..……...……...…38
2.3.3.Görsel Metafor ve Görsel Okuryazarlık …….……...……38
2.3.4.Metaforlarla İlgili Kavramlar: İmge-Sembol (Simge) - Metafor Bağı …...40
2.3.5. Metafor Üzerine Yapılan Çalışmalar…….....41

BÖLÜM III

3. YÖNTEM……...……....46
3. 1. Araştırmanın Modeli ……...……46
3. 2. Çalışma Grubu …….....47

3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilen Toplanması…….…....48
3. 4. Verilerin Analizi……..…….....51

BÖLÜM IV

4.BULGULAR ve YORUM……...……..….54
4.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren 7-11 Yaş Çocukların Resimlere Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular..….....…54
4.1.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……...… 54
4.1.2. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular 56
4.1.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..…….……...…..59
4.1.4. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..……...61
4.1.5. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular …….……..63
4.1.6. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..……..…….65
4.1.7. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..……...…..…….....67
4.1.8. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..……...70
4.1.9. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..……..….72
4.1.10. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..…….....74
4.1.11. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular 76
4.1.12. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……...…….….79

4.1.13. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular …….…….....81
4.1.14. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……...……..……...…...…83
4.1.15. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular …….……...…….....85
4.1.16. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..…….....87
4.1.17. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular 89
4.1.18. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……...……..……...…….92
4.1.19. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……94
4.1.20. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……...……..…….....96
4.1.21. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular …….…….....98
4.1.22. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular …….....100
4.1.23. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular 102
4.1.24. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular …….……..…105
4.1.25. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……..……...….....……...…107
4.1.26. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular ……...……..……..……...……109
4.2. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren 7-11 Yaş Çocukların Resimlere Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...111

4.2.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……..…..111
4.2.2. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……..….115
4.2.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular …….....119
4.2.4. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular 122
4.2.5. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...…127
4.2.6. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...129
4.2.7. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……..….132
4.2.8. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...135
4.2.9. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ...139
4.2.10. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...…142
4.2.11. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...146

4.2.12. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...149
4.2.13. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular ……...153
4.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren 7-11 Yaş Çocukların Resimlere Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……156
4.3.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……..…..157
4.3.2. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……...…...….158
4.3.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……..……..…....160
4.3.4. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular …….....161
4.3.5. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular …….……...…163
4.3.6. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular …….……..……..164
4.3.7. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……..….166

4.3.8. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……..…….....167
4.3.9. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular …….169
4.3.10. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……..……...170
4.3.11. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular …..…….172
4.3.12. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular ……..…….....173
4.3.13. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular …….174

BÖLÜM V

5. 1. SONUÇ …….....….....177
5. 2. TARTIŞMA…….....…….....……179
5. 3. ÖNERİLER…….…….....180
KAYNAKÇA……...182
EKLER
EK-1. P. R. Picasso ve V. Kush Resimleri .....……..…..……198
EK-2. Araştırma İzni ……..…….…...205
Ek-3. Etik Kurul Onayı……..…….206
EK-5.Özgeçmiş.....……...……...……207

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1: Klasik Koşullanma ve Edimsel Koşullanmanın Farkları …….....9
Tablo 2.2: Davranış Kuramı ve Bilgi İşlem Kuramı Arasındaki Farklar …….....10
Tablo 2.3: Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı İle Davranış Kuramı ve Bilgi İşlem Kuramı Arasındaki Benzer ve Farklı Noktalar……...15
Tablo 2.4: Davranışçı Kuram ve Yapılandırmacı Kuram Arasındaki Farklar…..….18
Tablo 2.5: Gelişim Dönemlerine Göre Öğrenme Güçlüğü Belirtileri/Özellikleri…..24
Tablo 3.1: Araştırmaya Katılan Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı…….....47
Tablo 3.2: Araştırmaya Katılan Normal Gelişim Gösteren Çocukların Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı…….....48
Tablo 4.1: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..…….....54
Tablo 4.2: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....55
Tablo 4.3: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı...……..…….56
Tablo 4.4: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….....…56
Tablo 4.5: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı ……...……....….57
Tablo 4.6: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……...…….58
Tablo 4.7: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..…...……..……...59
Tablo 4.8: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı ……..……...59
Tablo 4.9: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı ……..……...60
Tablo 4.10: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….....……61

Tablo 4.11: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….62
Tablo 4.12: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....62
Tablo 4.13: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….…….....….63
Tablo 4.14 Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı …….……...…....64
Tablo 4.15: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı ……..……...…65
Tablo 4.16: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....65
Tablo 4.17: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……....66
Tablo 4.18: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....67
Tablo 4.19: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....68
Tablo 4.20: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı ……...68
Tablo 4.21: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı….....….69
Tablo 4.22: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……...……...70
Tablo 4.23: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....70
Tablo 4.24: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……71
Tablo 4.25: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……72

Tablo 4.26: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....73
Tablo 4.27: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……73
Tablo 4.28: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……74
Tablo 4.29: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……75
Tablo 4.30: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……76
Tablo 4.31: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……76
Tablo 4.32: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....77
Tablo 4.33: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……78
Tablo 4.34: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..…….79
Tablo 4.35: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……79
Tablo 4.36: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……80
Tablo 4.37: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……81
Tablo 4.38: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....82
Tablo 4.39: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……....82
Tablo 4.40: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……83
Tablo 4.41: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……84

Tablo 4.42: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……84
Tablo 4.43: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……85
Tablo 4.44: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....86
Tablo 4.45: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……86
Tablo 4.46: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……87
Tablo 4.47: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……...……..88
Tablo 4.48: Nozrmal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..…..89
Tablo 4.49: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……90
Tablo 4.50: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....90
Tablo 4.51: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……91
Tablo 4.52: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..…..92
Tablo 4.53: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……92
Tablo 4.54: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..…..93
Tablo 4.55: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..…..94
Tablo 4.56: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....95
Tablo 4.57: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……95

Tablo 4.58: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……96
Tablo 4.59: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……97
Tablo 4.60: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..…..97
Tablo 4.61: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……98
Tablo 4.62: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....99
Tablo 4.63: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……..100
Tablo 4.64: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..100
Tablo 4.65: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..…101
Tablo 4.66: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..…102
Tablo 4.67: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……..103
Tablo 4.68: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....103
Tablo 4.69: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……..104
Tablo 4.70: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..105
Tablo 4.71: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..106
Tablo 4.72: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı…….……..106
Tablo 4.73: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..……107

Tablo 4.74: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı.....108
Tablo 4.75: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..108
Tablo 4.76: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..109
Tablo 4.77: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..110
Tablo 4.78: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı……..110
Tablo 4.79: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……....112
Tablo 4.80: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……113
Tablo 4.81: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……115
Tablo 4.82: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……117
Tablo 4.83: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...…....119
Tablo 4.84: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……120
Tablo 4.85: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...122
Tablo 4.86: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……124
Tablo 4.87: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……126
Tablo 4.88: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……127
Tablo 4.89: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……129

Tablo 4.90: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……131
Tablo 4.91: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……132
Tablo 4.92: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……134
Tablo 4.93: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……..…...…136
Tablo 4.94: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……137
Tablo 4.95: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...139
Tablo 4.96: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……141
Tablo 4.97: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……143
Tablo 4.98: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……144
Tablo 4.99: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……..……..146
Tablo 4.100: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……147
Tablo 4.101: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı…….……...149
Tablo 4.102: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...……151
Tablo 4.103: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……...…153
Tablo 4.104: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı……155

Tablo 4.105: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……157
Tablo 4.106: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……159
Tablo 4.107: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……160
Tablo 4.108: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……162
Tablo 4.109: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……163
Tablo 4.110: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……165
Tablo 4.111: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……166
Tablo 4.112: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……168
Tablo 4.113: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……169
Tablo 4.114: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……170

Tablo 4.115: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……172
Tablo 4.116: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……...……173
Tablo 4.117: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı ……175

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1: Bilgi İşlem Modeli …….....11
Şekil 2.2: Sosyal Öğrenmede Karşılıklı Belirleyicilik …….…….....14
Şekil 2.3: Yapılandırmacı Yaklaşıma Göre Bilgi ve Öğrenme Süreci ……...18
Şekil 2.4: Akademik Başarıya Dayalı Öğrenme Güçlükleri …….….28
Şekil 2.5: Metafor Türleri ……...……36
Şekil 3.1: İçerik Analizinin İşleyişi: Bir Metin Bağlamıyla İlgili Soruyu Yanıtlamak …….52

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın; problemi, amacı, önemi, sayıtlıları ve sınırlılıkları ele alınmıştır.

1.1.Problem

Metaforlar; soyut düşüncelerin, deneyimlerin somutlaştırılarak anlamlandırılmasında araç olarak kullanılmaktadır. Kullanılan temsiller bireyin yaşadıklarına, fikirlerine ve özüne ışık tutmakta; birey farkında olmadan kendisi ile ilgili bilgilere ilişkin ipuçları vermektedir.

Çocuklar, metaforları yorumlarken ve kullanırken dağarcığında var olan bilgi, beceri, alışkanlık ve tutumlarla hareket etmektedir. Todd (2006)'a göre metaforik yapılar çocuklarda 2 yaşlarından sonra ortaya çıkmaktadır. Todd'un bu yargısı, Piaget'in bilişsel gelişim aşamalarından işlem öncesi dönemde olan (2-4 yaş) çocuğun, sözcüklerle nesneler arasındaki ilişkileri bilinçli olarak kullanmaya başladığının belirtilmesiyle örtüşmektedir. Çocuklar bu dönemde geçmiş olayları simgesel olarak dile getirebilmekte, algılama alanı içinde olmayan somut nesneleri simgeleştirebilmektedir (Güven ve Güven, 2009). Ergenlik döneminde ise soyutlama becerilerinin kazanılmasıyla somut ve soyut kavramlar arasında kurulan köprü daha da sağlamlaşmaktadır. 11-13 yaş dönemi, çocukların soyutlama becerisini kazandığı ve metaforları algılamaya başladığı dönem olarak bilinmektedir. Piaget'ye göre bu dönemde çocuklar soyut kavramları anlayarak etkili bir şekilde kullanabilmektedir. Bu çocukların en temel özelliği bir olayın çeşitli yönlerini görebilmeleri ve bilgiyi soyut olarak üretebilmeleridir. Ayıca dil gelişimi açısından kavramların, atasözlerinin, deyimlerin anlaşılmasında problem yaşamayarak; yazı dilini de etkin bir şekilde kullanabilmektedirler (Boyd ve Bee, 2009).

Yukarıda bahsedilen beceriler, normal gelişim gösteren çocuklar için belirtilen yaş aralığında gerçekleşmesi beklenen hedefler iken; özel gereksinimi olan çocukların engel türü, derecesi, aldıkları eğitimin kalitesi, aile bakımından ihtiyaçlarının karşılanması için normal gelişim gösteren akranlarına göre daha üzerine gidilmesi

gereken gruplar olduğu bilinmektedir. Özsoy (2001) bu çocukların özellikle bilişsel alana dair öğrenme, algılama yetileri bakımından normal gelişim gösteren akranlarından ayrıldıklarını dile getirmektedir. Özel gereksinimi olan çocuklar arasında, birkaç etkili destek ile belki de akranlarını gelişimsel olarak yakalayabilme açısından en şanslı sayabilecek grup özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardır.

Asfuroğlu, Ö. ve Fidan, T. (2016) özgül öğrenme güçlüğünü; dinleme, konuşma, basit okuma, anlama, aritmetik hesap yapma, matematiksel mantık kurma ve yazılı anlatımda bozulma ile giden bir takım basit işlevlerde bozulma olarak ifade etmektedir. DSM V'e göre özel öğrenme güçlüğü; okuma, yazma ve matematik alanlarındaki güçlükleri içermektedir. Bu çocukların özelliklerinde çalışma becerilerini kullanmada yetersizlik, algısal-devinimsel ve genel eşgüdüm problemleri, dikkat bozuklukları ve dürtüsellik, düşünme ve bellek problemleri, sosyal uyum problemleri görülmektedir (Sucuoğlu ve Özokçu, 2005). Özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların semantik alanda akranlarına göre daha başarısız, yorumlama ve yaratıcılık noktasında ise daha başarılı olduğu bilinmektedir. Ayrıca akranlarıyla kıyaslandığında, diğer yetersizliklerinin başında bellek sorunları, alıcı-ifade edici dil problemleri gelmektedir (Baydık, 2011).

Özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklarda yalnızca akademik alanda zayıflık görülmemekte, tüm yaşam alanları sorundan etkilenmektedir. Bu nedenle öğrenme güçlüğünün zihinsel işlevler üzerindeki etkilerini anlama çabası beraberinde dikkat, algılama ve yorumlama yetilerinin de değerlendirilmesi önemlidir (Soysal ve ark., 2001). Bu anlamda metaforların etkili araçlar olduğu ve zihinsel sürelere ışık tutabileceği düşünülmektedir.

Çalışmanın üç alt problemi bulunmaktadır. Bunlar:

a) “Özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların her bir resme dair ürettiği metaforlar arasında engel, yaş, cinsiyet bakımından farklılık var mıdır?”

b) “Özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene

odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?"

c) "Üretilen metaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel durumuna göre farklılık göstermekte midir?"

1.2.Amaç

Bu araştırmanın amacı; 7-11 yaş öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren bireylerin metafor algıları arasında farklılık olup olmadığı, metafor algılarının engel durumu, yaş, cinsiyet gibi çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

1.3.Önem

Her engel grubu kendi içerisinde farklı özellikler taşımaktadır. Bu özelliklerin farklı oluşu özel gereksinime ihtiyacı olan her çocuğun dâhil olduğu özel eğitim grubuna göre yaşıtları ile her gelişim alanında aynı seviyeyi yakalayabilmesi için beceri kazanımında basamakların planlanması ve doğru öğretim yollarının tercih edilmesinde de farklılığı zorunlu kılmaktadır.

Özel gereksinim alt gruplarından biri olan öğrenme güçlüğünün nedenleri halen açıklanamamış olsa dahi yapılan çoğu araştırma merkezi sinir sistemi problemleri, doğumsal nedenler, genetik faktörler ve özellikle beyin fonksiyonlarının herhangi bir nedenle uğramış olduğu hasarları üzerinde yoğunlaşmaktadır (Asfuroğlu ve Fidan, 2016; Kaptanoğlu, 2016; Şahin ve Akoğlu, 2015). Belirtilen nedenlere bağlı olarak öğrenme güçlüğü tanısı alan çocukların bilişsel, dil, iletişim, motor gibi becerilerde zayıf olduğu bilinmektedir. Bu anlamda dil kullanımında biliş, dil, yaratıcılık ve algı gibi pek çok sistemin koordineli çalışmasını sağlayan metaforlar, sözü edilen nitelikleri ile özellikle dil ve bilişsel alanda yaşıtlarına oranla daha fazla desteğe ihtiyacı olan öğrenme güçlüğü grubu için önemli bir araca dönüşmektedir. Bu açıdan, öğrenme güçlüğü olan çocuklar ile metaforlar, metaforları algılayış ve ifade ediş biçimleri ile normal gelişim gösteren yaşıtlarının metafor algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi oldukça anlamlı görülmektedir.

Araştırma, öğrenme güçlüğü olan çocuklarla çalışan uzmanların yanı sıra öğrenme güçlüğü olan çocuklarla hayatının bir evresinde karşılaşmış olan toplum için de önem

taşımaktadır. Örneklem grubu olarak özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden öğrenme güçlüğü olan çocuklar ve ilköğretim okullarına devam eden normal gelişim gösteren yaşıtlarının seçilmiş olması özel eğitimde çalışan ve normal gelişim gösteren çocuklarla çalışan bireylere bu çocukların bilişsel ve dil becerileri aralarındaki farkları bilmelerine imkan tanıyarak, desteğe ihtiyaç duyulan alanların daha iyi belirlenmesine ve kullandıkları eğitim programlarının doğru şekillendirilerek eğitim kalitesinin yükselmesine de katkı sunacaktır.

Bu konuda ülkemizde öğrenme güçlüğü olan çocuklarla ilgili pek çok araştırma yapılmıştır. Öğrenme güçlüğü yerine alternatif yaklaşımlar Şenel (1995), öğrenme güçlüğünün belirtileri Aslan (2015), öğrenme güçlüğü olan ve olmayan öğrencilerin sözcük bilgisinin karşılaştırılması Dada Delimehmet (2017), öğrenme güçlüğü olan çocukların yazma becerileri İlker ve Melekoğlu (2017), Türkçe öğretimi ile ilgili Uçgun (2003), öğretmenlerin sorunları Dadandı ve Dadandı (2015), akran tutumları Ercan (2001), sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yönelik tutumları Kaptanoğlu (2016), Matematik öğrenme güçlüğü: Diskalkuli Akın ve Sezer (2010), Mutlu (2016).

Literatür taraması yapıldığında öğrenme güçlüğü olan çocuklar ve metaforlar arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan, öğrenme güçlüğü olan çocukların metafor algılarının ortaya konmasının, sadece ülkemizde değil dünyada araştırmaları halen süren öğrenme güçlüğü alanının bir parça da olsa aydınlatılmasını sağlayacağı, öğrenme güçlüğü olan çocuklarla çalışan uzmanlar ile onlara sunulacak hizmetlerin geliştirilmesine katkıda bulunabileceği ve ilerleyen zamanlarda hem öğrenme güçlüğü hem de metaforlar ile ilgili çalışmaların üretilmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Ek olarak araştırma, veri analizi yöntemi açısından da büyük önem taşımaktadır. Çalışmanın analizinde kullanılan içerik analizi yönteminin genel hedefleri arasında, hem iletişim bilimleri dışındaki alanlarda da kullanılması hem de yararlanılan materyallerin sözel değil, görsel ve kendi içinde gizil anlam taşıyan materyaller olması yer almaktadır (Mayring, 2004: 266). Bu açıdan çalışma, gerek içinde yer aldığı ana bilim dalı, gerek araştırma için kullanılan araçların hem görsel hem de gizil özellikleriyle, her iki hedefi de karşıladığı görülmektedir.

1.4. Sayıltılar

1- Araştırmada kullanılan resimlerin seçiminin doğru yapıldığı varsayılmıştır.

2- Katılımcıların resimler hakkında yapılan açıklamalar doğrultusunda verilen yönergeleri anladığı ve verdikleri cevaplarda kendi gerçek düşüncelerini yansıttığı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1- Bu araştırma, İstanbul il merkezinde ikamet eden çocuklardan amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş 7-11 yaş öğrenme güçlüğü tanısı almış 54 çocuk ve normal gelişim gösteren akranlarından seçilmiş 54 çocuğun görüşleri ile sınırlıdır.

2- Araştırmaya dâhil olan çocuklardan elde edilen bulgular uzman görüşü alınarak belirlenen Pablo Ruiz Picasso ve Vladimir Kush resimleri ile sınırlıdır.

3- Araştırmada kullanılan tarama modelinin sınırlılıkları bu araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmayla ilgili genel bilgiler; öğrenme, öğrenme güçlüğü kavramı, tarihçesi, öğrenme güçlüğünün etiyolojisi, türleri, öğrenme güçlüğü olan çocukların yaşlara göre gelişim özellikleri ile metafor kavramının tanımı, metaforların teorileri, metafor türleri, metaforlar üzerine yapılan çalışmalar üzerinde durulmuştur.

2.1. Öğrenme Kavramı

Öğrenme, salt gerekli bilgilerin verilmesi değil aynı zamanda öğrencinin düşünsel olarak katkıda bulunduğu ve bilginin uygulanabilirliğinin gözlendiği kapsayıcı bir süreçtir (Gürol, 2003).

2.1.1. Öğrenmeyi Açıklayan Kuramlar

Öğrenme kuramları, öğrenmeye yönetilen "nasıl" sorusunun yanıtı ile ilgilenmektedir (Gürol, 2003). Verilen ilgili yanıtlara göre öğrenme, dokuz kuram etrafında tanımlanmaya çalışılmıştır.

2.1.1.1. Davranışçı Öğrenme Kuramı

Davranışçı kuram için öğrenme, uyarıcı ve buna bağlı verilen tepki ile ilişkilendirilmektedir. Öğrenme, davranışta meydana gelen gözlenebilir değişiklikler olarak düşünülmekte ve bu değişikliklerin klasik veya edimsel (operant) koşullanma yoluyla gerçekleştiği savunulmaktadır (Aydın, 2000: 184; Kocayörük, 2009: 233; Koçakoğlu, 2010). Bu kapsamda davranışçı kuramın odağının; organizmanın çevre ile etkileşimi sonunda istenilen davranışların arttırılması, istenilmeyen davranışlarınsa azaltılması olduğunu belirtmek mümkündür (Moreno, 2010: 194).

2.1.1.1.1. Klasik Koşullanma

Koku, ses, dokunma gibi uyaranlar otomatik fizyolojik ya da duygusal tepkiler ile sonuçlanmaktadır. Klasik koşullanma ise, otomatik verilen tepkilerin otomatik olmayan tepkilerle nasıl ilişkilendirileceği üzerine yanıt aramaya çalışmakta ve Ivan Pavlov'un "Koşullanmış Refleks" kavramı temel alınarak öğrenmenin, refleksif şartlanmayla mümkün olabileceğine inanılmaktadır (Kocayörük, 2009: 234; Moreno,

2010: 157). Öğrenme için, davranışçı kuramın temelinde yer alan "ilişkilendirme yöntemi", klasik koşullanmada yeni uyaranların hemen sonrasında gelen otomatik cevapların eşleştirilmesi ile açıklanmaktadır. Bu açıklamanın temeli ise, Ivan Pavlov'un aslında sindirim sistemleri üzerine köpeklerle yaptığı çalışmasında köpeklere yemek verildiğinde gösterdikleri tepkilerin farkına varması ve bir süre gözlemlemesi ile atılmış; böylece klasik koşullanma modeli ortaya çıkmıştır (Moreno, 2010: 157).

Klasik koşullanma modeline göre; ilk olarak koşulsuz bir uyaran seçilir. Bu uyarana verilen tepki de koşulsuz tepki olarak adlandırılmaktadır. Koşulsuz uyaran ve koşulsuz tepki arasındaki bağ yapılandırılmamış yani öğrenilmemiştir. Pavlov çalışmasında koşulsuz uyaran yiyecek ile koşulsuz tepki ise salya ile temsil edilmiştir ve yiyecek görüldüğünde köpeklerde salya salgılama davranışı doğal kabul edilmektedir. Bitişiklik ilkesinden (koşulsuz uyaran ile koşullu uyaran arasındaki zamansal yakınlık) zaman içerisinden yararlanılarak başlangıçta nötr tepki verilen zil, koşulsuz uyaran yani yiyecek ile beraber verilmiş ve zilin koşullu uyarana dönüşmesi sağlanmıştır. Böylece koşulsuz uyarana gösterilen tepki koşullu uyarana da verilmiş ve bu tepki de koşullu tepki adını almıştır (Sternberg ve Williams, 2002; Moreno, 2010: 158).

Klasik koşullanmanın temelinde yatan prensipler şu şekilde sıralanabilmektedir:

1. Maruz kalınan uyarıcı ile önceden var olan bir tepkinin ortaya çıkışı öğrenme olarak adlandırılmaktadır.

2. Uyaranlar koşulsuz ve koşullu olmak üzere iki tipte incelenmektedir. Koşulsuz uyaran, her daim aynı tepkiyi ateşlerken; koşullu uyaran, başlangıçta etkisi olmasa dahi koşulsuz uyaran ile eşleştiğinde koşullu tepkiyi uyandıran öğrenilmiş türdür.

3. Organizma tepkilerinde, zamanla genelleme eğilimindedir.

4. Koşullu uyaranların ayırdına varılmasıyla, farklı koşullu tepkiler görülebilmesi mümkündür.

5. Organizma koşulsuz uyaran verilmeksizin koşullu uyarana maruz bırakıldığında gösterilen koşullu tepkide gün geçtikçe sönme görülebilir.

6. Tepkiler sönse dahi, yeni bir koşulsuz uyaran ile koşullu uyaran beraber verildiğinde, davranış geri gelebilir (Aydın, 2000: 184).

Sonuç olarak klasik koşullanmanın duygu ve özellikle heyecana bağlı durumlara has tutumların şartlanmasında önemli olduğu düşünülmektedir (Kocayörük, 2009: 234). Buna karşılık öğrenme noktasından geçilen süreçler yerine sadece davranışlarda gözlenebilir değişikliklere odaklanılması ve değişikliğe bağlı nedenlerin zihinsel yapıdan ziyade çevresel etmenlerde aranması, bu kuramın en zayıf yönünü oluşturmaktadır (Koçakoğlu, 2010).

2.1.1.1.2. Edimsel (Operant) Koşullanma

Klasik koşullanma bazı uyaranlara istemsizce verilen tepkileri incelerken, organizmanın her zaman tepki vermek için bir uyarana ihtiyaç duyması gerektiği temeli klasik koşullanmanın sınırlılığını oluşturmakta idi. Edimsel koşullanma ise, bu noktada tepkinin ya da davranışın uyaran olmaksızın kendiliğinden başlatılabileceği ya da ilgili davranışın değiştirilmesi için evreden operant sağlanabileceğini savunmaktadır (Moreno,2010: 163).

Kediler üzerine çalışan Edward Thorndike (1913) ve fareler üzerine çalışan B. F. Skinner (1953) davranış teorisini laboratuvar ortamında test etmiş ve Watson'ın davranış teorisi çalışmalarında büyük rol oynamıştır. Thorndike, aç kedileri "problem kutusu" denilen özel kutulara hapsederek, kutu dışında yer alan yiyecekleri elde etmeleri için; pedala basmak, kolu bastırmak, ipi çekmek gibi bazı becerilere dayanan birtakım düzenekler kurmuş ve kedilerin bunları aktive etmelerini sağlamıştır. Thorndike bu süreci, ilk etapta rastlantısal yani deneme-yanılmaya bağlı öğrenme olarak nitelese de, zaman geçtikçe yapılan seçimler ve davranışların bilinçli yapıldığı ve daha az hatalı tercihin olduğu gözlenmiştir. Thorndike'ın bu araştırması, istenilen sonuçlara giden davranışların güçlendiği, istenilmeyenlerinse zayıfladığını belirten etki yasasını ortaya koymuştur. Buna göre sonuçların, ödülle pekiştirilmesi davranışın ileride tekrar edilme olasılığını da artırırken; tam tersi düşünüldüğünde cezaların oluşu, davranışın tekrar edilmesi olasılığını azaltmaktadır (Yüksel, 2009: 254; Moreno, 2010: 163).

Skinner, Thorndike'ın fikrini genişleterek edimsel koşullanmada yer alan uyaran-tepki bağı yerine tepki-uyaran bağını incelemiştir. Bu bağın incelenmesinde fareler ile çalışarak, onlar için özel bir kutu hazırlamıştır. Skinner, aç olan bir fareyi içinde pedal bulunan bir kutuya koymuştur ve pedala her basıldığında kutunun içine yiyecek düşmüş ve böylece fare ödüllendirilmiştir. Başlarda amaçsız yapılan pedala basma davranışının, ilerleyen zamanlarda kasti olarak yapıldığı görülmüştür. Skinner, bir davranışın tekrarlanmasının "pekiştireç" denilen davranışı izleyen tepkiler aracılığıyla mümkün kılınabileceğini açıklamıştır. Bir önceki yiyeceğin bir sonraki pedala basma davranışını tetiklediği yani petiştireci olduğunu savunmuştur (Kocayörük, 2009: 236; Moreno, 2010: 163).

Edimsel koşullanmanın temelinde yatan prensipler şu şekilde sıralanabilmektedir:

1. Bir ihtiyacın karşılanması için verilen tepkiler öğrenme olarak adlandırılmaktadır.
2. İstenilen davranışın tekrarlanmasını sağlayan her türlü uyaran olan, pekiştireçler öğrenmede esastır. Bu pekiştireçler; sunulduğunda istenilen davranışın ortaya çıkma ihtimalini artıran "olumlu pekiştireçler" ve sunulduğunda istenmeyen davranışın ortaya çıkma ihtimalini azaltan "olumsuz pekiştireçler" olmak üzere iki tipte incelenmektedir.
3. İstenilen davranışlar ortaya çıkana kadar görülen tepkiler pekiştirilmelidir (Aydın, 2000: 185).

Edimsel ve klasik koşullanmada Tablo 2.1 incelediğinde aralarında çeşitli farklar olduğu görülmekteyken; her iki tip koşullanmada da öğrenmenin bir deneyim sonucu gerçekleştiği görülmektedir. Buna karşılık, her iki koşullanmada ortaya çıkan davranış tiplerinin farklı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca klasik koşullanmada uyaran-tepki sırası takip edilirken, edimsel koşullanma için tam tersi söz konusudur (Yüksel, 2009: 258).

Tablo 2.1: Klasik koşullanma ve edimsel koşullanmanın farkları (Yüksel, 2009: 258; Moreno, 2010: 164).

Klasik Koşullanma	Edimsel (Operant) Koşullanma
Organizma isteksiz tepki vermektedir (Örneğin, refleksif davranışlar ya da duygusal tepkiler).	Organizmanın tepkisi isteğe bağlıdır.
Önce uyaran, ardından davranış sırası izlenir.	Önce davranış, ardından uyaran sırası izlenir.

Öğrenme, nötr uyaranlar ile koşulsuz uyaranların ilişkilendirilmesiyle gerçekleşir.	Öğrenme, bir önceki davranış sonuçlarının bir sonraki davranışları etkilemesiyle gerçekleşir.

2.1.1.2. Bilgi İşlem Kuramı

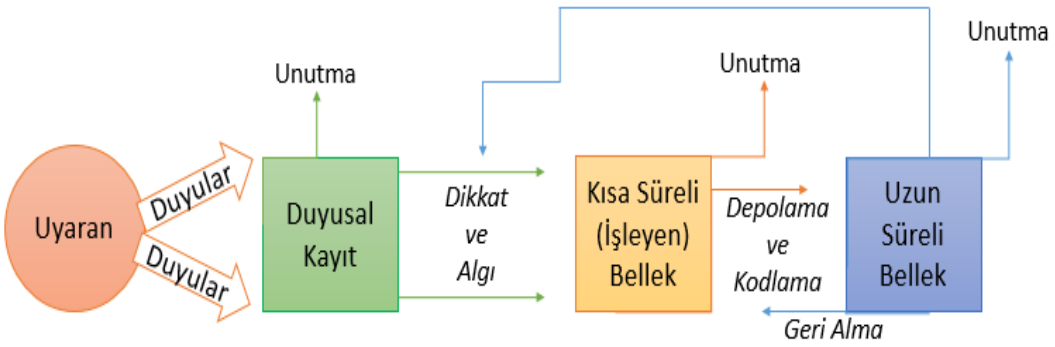
Davranışçı kuramın zihinsel süreçlere odaklanmaması bilgi işlem kuramının temelini oluşturmuştur (Koçakoğlu, 2010). Klasik ve edimsel koşullanmanın dilin nasıl öğrenildiği ve anlamlı öğrenmenin nasıl gerçekleştiği sorularına yanıt arayan bilim insanları için zayıf kalması dolayısıyla, bilgi işlem kuramına yönelik çalışmaları tetikleyerek; kuram 1956 yılında George Miller tarafından sunulmuştur. Davranış kuramının aksine öğrenmenin akılda gerçekleştiğini savunan bilgi işlem kuramına göre, öğrenmede asıl odaklanılması gereken kısım, ürün yani davranış değil; davranışın gerçekleşmesine kadar geçilen zihinsel süreçlerdir. Bu zihinsel süreçler kendi içerisinde, dikkat etme, uyaranı fark etme, bilgiyi kavrama, grafik oluşturma, yeni bilgiler ile eski bilgiler arasında bağ kurma… gibi pek çok beceriyi barındırmakla beraber, zihinsel süreçleri bir bilgisayarın işleyişine benzetmektedir. Bu ve benzeri zihinsel alt becerilere vurgu yapan bilgi işlem kuramı öğrenmeyi, organizmanın çevre ile etkileşimi sonucu zihinsel yapılarda ortaya çıkan kalıcı değişiklikler olarak tanımlamaktadır (Moreno, 2010:194-196).

Tablo 2.2: Davranış kuramı ve bilgi işlem kuramı arasındaki farklar (Moreno, 2010: 196).

Davranış Kuramı	**Bilgi İşlem Kuramı**
Öğrenme, organizmanın çevre ile etkileşimi sonucu davranışlarındaki gözlenebilir kalıcı değişikliklerdir.	Öğrenme, organizmanın çevre ile etkileşimi sonucu zihinsel yapılarındaki kalıcı değişikliklerdir.
Odağı, istenilen davranışların görülme sıklığını arttırmak, istenilmeyenlerin ise görülme sıklığını azaltmaktır.	Odağı, bireyin zihinsel yapılarındaki gelişmeyi desteklemektir.

Bilgi işlem modeline göre bir dizi işlemden geçen bilginin zihinsel yapılardaki yolculuğu, her bir yapıda farklı bir alt beceriye vurgu yaparak tamamlanmaktadır. Başarı ile tamamlanan sürecin sonunda öğrenme gerçekleşmiş olup, gerekiyorsa yapısal değişiklikler sağlanmaktadır.

Öğrenmeye kadar devam eden süreç, genel geçer bir sıra halinde dört temel başlık altında incelenmektedir (Şekil.2.1):

Şekil.2.1: Bilgi İşlem Modeli (Moreno, 2010: 197).

Duyusal Kayıt/Anlık Bellek: Çevreden gelen uyarana/bilgiye ile ilk temas eden bir depo olan duyusal kayıt, gelen bilgiyi duyular ve sinirler aracılığıyla bünyesine almaktadır. Bu bilgiler burada hiçbir işleme tabii tutulmadan ve anlamlandırılmaya çalışılmadan, kısa süreli belleğe aktarılmaktadır *(Moreno, 2010: 197).*

Kısa süreli belleğe aktarılacak bilgilerin kararının verilmesinde *dikkat ve algı* süreçleri önemli rol oynamaktadır (Kocayörük, 2009:239). ***Dikkat,*** öğrenmenin gerçekleşme ve sürdürülebilirliğinde görev almaktadır. Bilgiyi ilk işleme sürecinde başat faktör olan dikkat, organizma tarafından (seçici dikkat) kontrol edilebileceği gibi çevresel etmenler aracılığıyla (kendiliğinden) da kontrolü sağlanabilir (Erkan ve Durmuşoğlu, 2009: 330). ***Algı*** ise, duyu organları ve sinirler aracılığıyla alınan duyumların organizma tarafından örgütlendirilerek anlamlandırılmaya çalışılması sürecidir. Algılama süreci, duyusal bellekten gelen uyaranlara dikkat edilmesinden sonra başlar. Öğrenme, anlık bellekten algılanan bilgilerin kısa süreli belleğe aktarımıyla devam ettiği için, algılama önemli bir eleyicidir. Bu eleme sonunda kısa süreli belleğe aktarılmayan bilgiler, unutulmaktadır. Önemli bir nokta ise dikkat ve algı süreçlerinden geçen bu bilgilerin, organizmanın sübjektif bilgileri olduğudur (Kocayörük, 2009:239; Erkan ve Durmuşoğlu, 2009: 331).

Kısa Süreli (İşleyen) Bellek: Zihnin bilgiyi anlamlandırılmaya çalıştığı bölgesidir ve bu bölgeye bilgi, iki yönden gelmektedir. Anlık bellekten dikkat ve algı süreçlerini geçerek gelen bilgiler ilk yönü oluşturmaktadır. İkinci yön ise, uzun süreli bellekte tutulan ve daha sonraki işlemler için geri çağırılabilir bilgileri kapsamaktadır. Her iki yolla gelen bilgiler için, kısa süreli belleğin iki önemli işlevi bulunmaktadır: İlki, kısa

süreliğine de olsa gelen bilgiyi saklamak; ikincisi ise, bilişsel faaliyetlerin yapımına katkı sağlamaktır. Beş-dokuz yeni bilgi ve yaklaşık yirmi saniye kapasiteli olan kısa süreli bellekte yer alan bilgilerden gerekli görülenler, kodlanarak uzun süreli belleğe aktarılırken diğerleri unutulmaktadır (Akt: Erkan ve Durmuşoğlu, 2009: 328; Moreno, 2010: 200-201, Onan, 2012: 99; Altmışdört, 2013: 49).

Saklama ve Kodlama, kısa süreli bellekte yer alan bilgilerin uzun süreli belleğe naklinde aktif olan süreçlerdir. Saklamada, bilgilerin bir kopyası birkaç değişiklikle beraber uzun süreli belleğe aktarılmaktadır. Kodlama ise, bilgilerin detaylandırılarak organize edilip uzun süreli belleğe aktarıldığı süreçtir. Kodlamada uzun süreli belleğe aktarılacak bilginin iyi detaylandırılması kadar, uzun süreli bellekte yer alan eski bilgilerin iyi biliniyor olması da önemlidir. Çünkü kodlama sürecinde yeni bilgilerin eski bilgiler ile uyumlandırılarak, organize edilmesi ve kurulan bu bağ çerçevesinde uzun süreli belleğe aktarımı söz konusudur (Erkan ve Durmuşoğlu, 2009: 331; Moreno, 2010: 202).

Uzun Süreli Bellek: Sınırsız bilginin sürekli saklanabildiği zihinsel süreçtir. Buradaki bilgiler, hemen unutulmaz ve gerek duyulduğunda kısa süreli bellekte işleme tabii tutulmak üzere geri çağırılabilmektedir. Uzun süreli bellekte bilgiler; önerme, imge ve şema olmak üzere üç tipte kodlanarak depolanmaktadır (Erkan ve Durmuşoğlu, 2009: 328; Moreno, 2010: 209-210). ***Önerme,*** organizmanın doğru ya da yanlış olduğuna karar verdiği en küçük bilgi parçalarıdır. Önermeler aralarında birbiriyle ilintili bir bağ oluşturarak saklanmaktadır. ***İmge,*** bilgiyi temsil etmede kullanılan görsellerdir. Bu görseller bilginin yapısına ya da görünüşe bağlı özelliklere göre değişkenlik gösterebilmektedir (Erkan ve Durmuşoğlu, 2009: 329-330). ***Şema*** ise, edinilen yeni bilgilerin var olan eski bilgilerle ile ilişkilendirilmesinde rol oynayan düzenleyicilerdir. Şemalar, yeni bilgileri var olan bilgilerin ışığında anlamlandırmaya ve ilintili tüm bilgilerin yapılandırılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Eski bilgiler, yeni bilgilere zihinsel bir zemin oluşturacağı ve bir sonraki aşamaları etkileyeceği için, bu bilgilerin doğru ve sağlam olmaları önemlidir (Özenici, 2007: 31; Onan, B. 2012: 101).

Geri Alma/ Hatırlama: Geri alma/hatırlama işlemi, bilgi işlemleri arasındaki tek ters yönlü işlemdir ve bilgiyi anımsama ya da düzenleme amacıyla uzun süreli bellekten kısa süreli belleğe aktarımı için çalışmaktadır. Bu işlem bilinçli yapılabileceği gibi

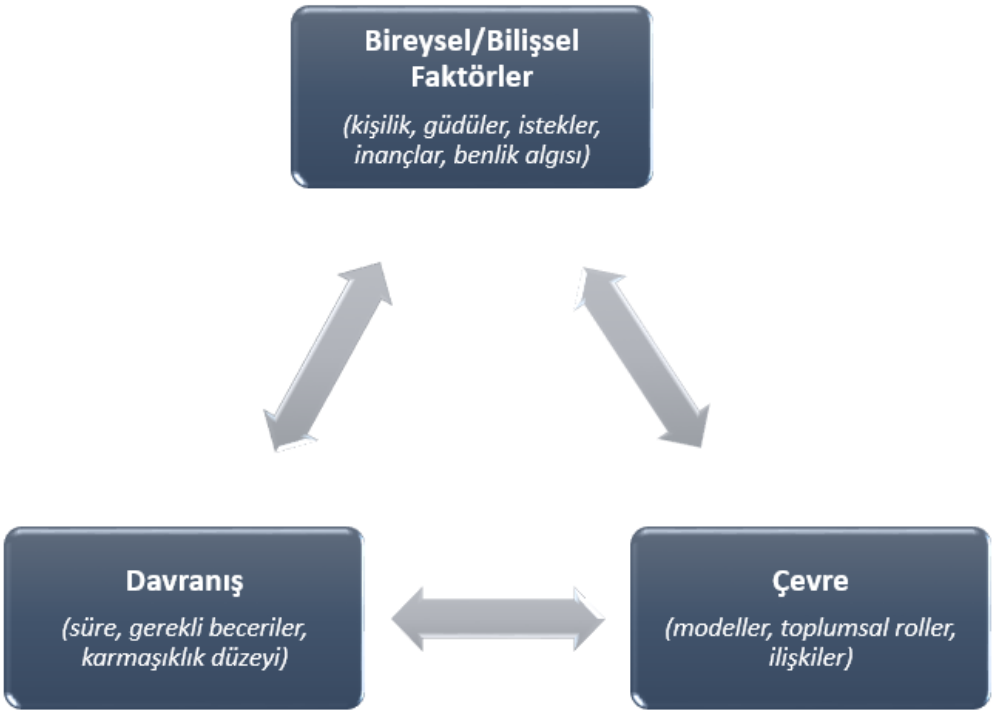
otomatik (istemsizce) olarak da karşımıza çıkabilmektedir (Moreno, 2010: 204). Yalnız önemli olan nokta şudur ki; uzun süreli belleğe aktarımı doğru kodla yapılmayan bilgiler, geri getirmede organizmaya oldukça güçlük yaşatmaktadır (Erkan ve Durmuşoğlu, 2009: 331).

2.1.1.3. Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı

Şimdiye kadarki öğrenme kuramlarının, öğrenmede gözlemin etkisini yok saymaları, sadece bireysel deneyimlere önem vermeleri sosyal öğrenme kuramının 1977 yılında Albert Bandura tarafından ortaya çıkışında tetikleyici olmuştur. Sosyal öğrenme kuramına göre öğrenme, etkileşimler aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bu etkileşimlerin ise bireyin başka birini gözlemlemesi ve gözlemlediği davranışı taklit etmesi/model alması ile gerçekleştiği savunulmaktadır. Sosyal öğrenme kuramı öğrenmeyi, çevreden gelen uyaranlar ve başkalarının bu uyaranlara verdiği tepkiler sonucunda bilişsel yapılardaki değişiklikler olarak tanımlamaktadır. Bu tanım dolayısıyla bilişsel işlem kuramı ile benzerlik gösterildiği iddia edilmektedir. Bu sebeple kuramın isminde ilerleyen zaman içerisinde değişikliğe gidilerek "sosyal bilişsel öğrenme kuramı" adı verilmiştir. Yalnız bilgi işlem kuramından farklı olarak, sosyal öğrenme kuramı salt bilişsel yapılara odaklamayarak, davranışa dönüşen bilgiler üzerine yoğunlaşmaktadır (Bayrakçı, 2007: 198; Kocayörük, 2009: 237; Smith ve Berge, 2009: 439).

Bandura (1977,1986) sosyal bilişsel öğrenme kuramını altı temel ilke etrafında toplamıştır (Aslan ve Özgün, 2009: 282-286; Akt. Demirbaş ve Yağbasan, 2005: 164-165):

Karşılıklı Belirleyicilik: Öğrenme sürecinde bireyin hem kendini etkilediği hem de çevresinden etkilendiği belirtilmektedir. Aynı zamanda bireyin kendi öğrenme sürecini etkilediği gibi çevresini de etkilediği düşünülmektedir. Sonuç olarak karşılıklı bir döngünün olduğu var sayılmaktadır (Şekil.2.2).

Şekil.2.2: Sosyal Öğrenmede Karşılıklı Belirleyicilik (Aslan ve Özgün, 2009: 283)

Sembolize Etme Kapasitesi: Birey, başkalarında gözlemlediği tutum ve davranışları, kendi zihnine model olarak işleyebilmek için, tutumun/davranışın belirli özelliklerini sözel ve imgesel sembolleştirme aracılığıyla zihinsel yapılara aktarmaktadır. Sonrasında, gördüğü bu durumla karşılaşınca semboller ile çağrışım kurarak ve kullanılmak üzere sembolize ettiği modeli hatırlamaya/geri çağırmaya çalışmaktadır.

Öngörme Kapasitesi: Önceden elde edilmiş olan verilere dayanarak, zihnin gelecek için plan yapabilme durumudur.

Dolaylı Öğrenme Kapasitesi: Bireyin kendi deneyimlemeden önce başkalarının karşılaştığı durumu gözlemlemesi ve sonucunda karşılaşılan durum ile ilgili nasıl tepki verileceğinin dolaylı yoldan öğrenilmesidir.

Öz Düzenleme Kapasitesi: Bireyin kendi davranışlarını yalnızca dışsal uyaranlar (pekiştireç ya da cezalar) aracılığıyla değil, kendisinin de kontrol edebilme durumudur.

Öz Değerlendirme Kapasitesi: Deneyimler aracılığıyla bireyin, ilgili davranışın sonucunu görmesi ve içsel analizini yapması durumudur.

Sosyal bilişsel öğrenme kuramı, bilgi işlem kuramı ve davranış kuramı çeşitli noktalarda benzerlik, çeşitli noktalarda farklılık göstermektedir. Bu durum Tablo 2.3'te şu şekilde listelenmektedir:

Tablo 2.3: Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı İle Davranış Kuramı ve Bilgi İşlem Kuramı Arasındaki Benzer ve Farklı Noktalar (Moreno, 2010: 287).

	Davranış Kuramı	**Bilgi İşlem Kuramı**	**Sosyal Bilişsel Öğrenme Kuramı**
Tanım	Öğrenme, bireyin çevre ile etkileşimi sonucu davranışta ortaya çıkan gözlenebilir değişikliklerdir.	Öğrenme, bireyin çevre ile etkileşimi sonucu zihinsel yapılarda ortaya çıkan gözlenebilir değişikliklerdir.	Öğrenme, farklı davranışlar sergileme potansiyeline sahip zihinsel yapılardaki değişikliklerdir.
Hedef	İstenilen davranışların artırılmasını, istenilmeyenlerin azaltılmasını sağlamak.	Zihinsel yapıların gelişmesini desteklemek.	Zihinsel yapıların gelişmesini desteklemek.
Yöntem	Sadece gözlenebilir davranışların incelendiği kontrollü laboratuvar deneyleri	Bilişsel durumları ve gözlenebilir davranışları inceleyen çeşitli araştırma teknikleri	Bilişsel durumları ve gözlenebilir davranışları inceleyen çeşitli araştırma teknikleri
Kaynak	Çevre ve dış uyaranlar	Zihinsel yapılar, süreçler ve iç uyaranlar	Hem zihinsel yapı ve süreçler hem de çevresel uyaranlar

2.1.1.4. Duyuşsal Öğrenme Kuramı

Duyuşsal öğrenme kuramı Bacanlı (2005: 20)'ya göre J. Dewey'in yaklaşımına ya da A. Maslow'un insani eğitim fikrine dayandırılabilmektedir. Duyuşsal öğrenme kuramına göre duyular ve öğrenme arasında doğrudan bir bağ bulunmaktadır. Kuram öğrenmenin, bilişsel yapılanmaya ek olarak duyuların etkisiyle gerçekleştiğini savunmaktadır. Bu sebeple uyaran ve öğrenen arasında olumlu bir duyusal bağın oluşması önemsenmektedir. Ayrıca öğrenmede duyuların yer almasının kalıcılığı artıracağı da düşünülmektedir (Gömleksiz ve Kan, 2012: 1174). Çırak (2007: 258) genel olarak duyuşsal kuramcıların öğrenmenin yapısından çok, öğrenme ile ilgili sorunlar üzerine odaklanıldığını belirtmektedir.

2.1.1.5. Nörofizyolojik/Beyin Temelli Öğrenme Kuramı

Öğrenmenin sadece uyaran-tepki döngüsü olmadığını savunan beyin temelli/nörolojik öğrenme kuramı; zihinsel süreçlere önem vererek öğrenmeyi beyindeki hücreler ve sinaps bağlarına göre açıklamaktadır. Bu kuramın savunucusu

olan Hebb, beynin sağ ve sol yarımkürelerinin eş zamanlı çalışmasından bahsederek, gizil öğrenmeye atıfta bulunmuştur (Zembat ve Koçyiğit, 2009: 371).

Bu kuramın temel prensiplerini Husain (2011: 85-86) şu şekilde sıralamaktadır:

- Beyin, paralel çalışan bir işlemcidir.
- Öğrenme, tüm fizyolojiyi kapsayan bir süreçtir.
- Anlamlandırma çalışması aslında doğuştan gelmektedir.
- Anlamlandırma çalışmaları model alma yoluyla gerçekleşmektedir.
- Zihin ve duygular öğrenme aşamasında birbirinden ayrı düşünülememektedir.
- Beyin parça ve bütünleri aynı anda işlemektedir.
- Öğrenme hem içsel/odaklanılmış dikkati hem de çevresel algıyı içermektedir. Bu da dikkat edilmeyen uyaranların dahi beyne yansıdığının bir göstergesi olmaktadır.
- Öğrenme sadece bilinçli bilişsel süreçleri değil, aynı zamanda otomatik (istemsiz) bilişsel süreçleri de içermektedir.
- Öğrenme için bireyin iki türlü hafızası bulunmaktadır. Bunlardan ilki ezbere dayalı mekanik hafıza, diğeri ise kodlamaya dayalı uzamsal hafızadır.
- Bireyin bilgiyi en iyi şekilde öğrenmesi ve sonrasında hatırlaması, bilginin mekanik ve uzamsal hafıza tarafından elde edilmesiyle mümkün olabilmektedir.

Beyin temelli öğrenme kuramının temel amacı, sorgulama ile öğrenmenin gerçekleşmesini sağlamaktır. Bu yönüyle davranış kuramından keskin bir şekilde ayrılmaktadır. Bu kuram ile ilgili dikkat edilmesi gereken en önemli nokta ise, öğrenin gerçekleşeceği zamanda bireyin korku ve kaygı düzeyinin en alt seviyede olması gerektiğidir. Aksi takdirde bireyin ilkel davranışlar sergilemesi kaçınılmazdır (Kocayörük, 2009: 241).

2.1.1.6. Gestalt Öğrenme Kuramı

Gestalt "birleştirilmiş, organize edilmiş yapı ve biçim" olarak tanımlanabildiği gibi "şekil, biçim, bütünlük" anlamlarını temsil etmektedir. Kuram, 1912 yılında Wertheimer, Koffa ve Köhler tarafından ortaya çıkmış olup; öğrenmeyi ya da davranışı parçalara ayırıp incelemek yerine, bütünsel özelliklerine odaklanılması gerektiğini

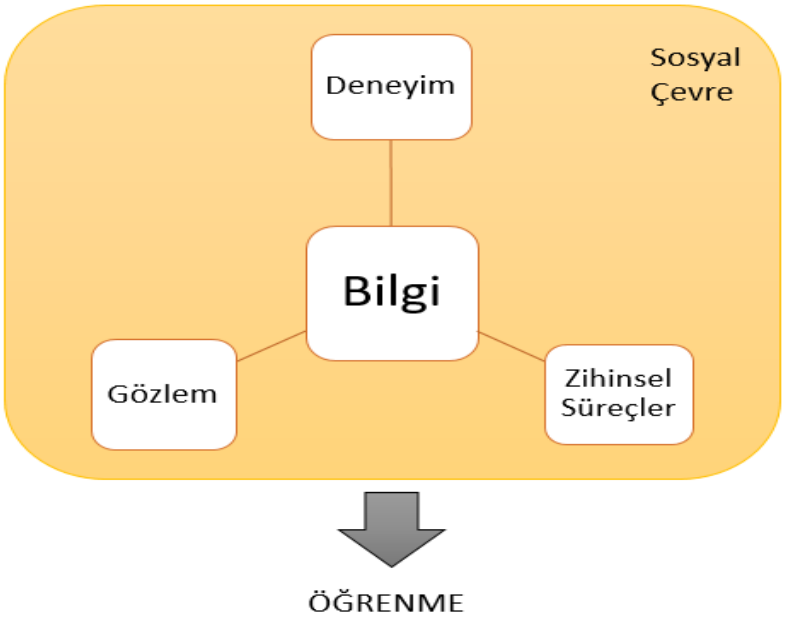
savunmaktadır. Özellikle bunu ilk olarak Wertheimer, bilinçliliği ana ünitelere bölerek incelemenin, pek çok anlamını yok edeceğini vurgulayarak dile getirmiştir. Bu görüşe göre davranışın, nasıl görünüyorsa o haliyle değerlendirilmesi gerekmektedir. Geleneksel davranış kuramının, davranışın uyaran-tepki bağının sonucu olduğu görüşünün tam zıttı olan bu bakış açısı, fikirlerin anlamlı algısal ifadeler olduğunu ve öğrenmenin de bu bağlamda uyaran tepki vermekten fazlası olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca kuramın savunucuları öğrenmede algılama ve problem çözme süreçlerine odaklanarak, öğrenmenin temelini algılama biçimlerinde aramışlardır (Kocayörük, 2009: 238; Şahin, 2009: 299).

2.1.1.7. Yapılandırmacı Öğrenme Kuramı

20. Yüzyılın sonlarına doğru daha sık gündeme gelen yapılandırmacılık, bireyin aktif katılımını gerektiren ve öznelliğe dayalı olan bir yaklaşımdır. Ezberden ziyade öğrenmede düşünme ve anlama üzerine yoğunlaşılmaktadır (Arslan, 2007: 45, Bada ve Olusegun, 2015: 68).

Yapılandırmacılıkta bireyin deneyimlerinden bilgi ve anlam oluşturduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla sosyal çevre etkisi altında edinilen yeni bilgilerin, var olan bilgilerle birleştirilerek ve zihin süzgecinden geçirerek öğrenildiği var sayılmaktadır. Bu sebeple edinilen bilgilerin öznel olduğu görüşü esas alınmaktadır (Akınoğlu, 2004: 75-76).

Yapılandırmacı kuram, öğrenmenin sonucuna yani davranışa değil, öğrenmenin oluştuğu sürece yani nasıl düşünüleceğine ya da nasıl anlamlandırılacağına odaklanmaktadır. Bu nedenle, tahmin, sentez, çıkarım yapma gibi zihinsel süreçler değerli kabul edilmektedir. Bu kuram zihinsel süreçleri incelerken, öğrenme için sosyal etkileşimin de olmazsa olmaz olduğunu savunmaktadır. Öğrenmenin, sosyal etkileşimlerle alınan bilginin zihinsel süreçlerde işlenerek, bireyin deneyimleri ve önceki bilgilerini zihinsel süreçlerden geçirerek kendi bilgisini yaratması olduğunu ileri sürmektedir (Akınoğlu, 2004: 75-76; Bada ve Olusegun, 2015: 68). Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenmenin ve bilginin oluşumu (Şekil.2.3):

Şekil.2.3: Yapılandırmacı Yaklaşıma Göre Bilgi ve Öğrenme Süreci (Akınoğlu, 2004: 77).

Yapılandırmacı kurama göre, öğrenmenin üç temel koşul sağlandığı takdirde gerçekleşeceği düşünülmektedir. İlk koşul, organizmanın çevre ile etkileşimde olması; ikinci koşul, zihinsel çatışmaların ve sorgulamanın olması gerektiğidir. Son koşul ise öğrenmenin sağlanması için, gerekli bilgilerin hem çevresel etkileşim aracılığıyla hem de zihinsel süreçlerin aktive olarak anlam çıkarılması işleminin gerçekleşmesi ile mümkün olabileceğidir (Akınoğlu, 2004: 77).

Yapılandırmacı kuram ve davranışçı kuram arasındaki farkları Dimitrios (2005) şu şekilde belirtmiştir:

Tablo 2.4: Davranışçı Kuram ve Yapılandırmacı Kuram Arasındaki Farklar (Akt: Arslan, 2007: 51).

Davranışçı Kuram	Yapılandırmacı Kuram
Uyaran/ bilgi dışsaldır.	Uyaran/ bilgi içseldir.
Duyularla alınan ya da dolaylı olarak bireye aktarılan bilgiler öğrenilebilir.	Duyularla alınan bilgiler zihinsel yapılarda var olan bilgilerle kıyaslanıp, anlamlandırılmaya çalışıldığı takdirde öğrenilebilir.
Öğrenme için elde edilen bilginin tekrarı esastır.	Öğrenme için elde edilen bilginin kullanılması/sergilenmesi esastır.

2.1.1.8. İşbirlikli Öğrenme Kuramı

İşbirliğine dayalı öğrenme kuramına göre, öğrenme küçük grupların yeni bilgileri anlama ve problem çözme aşamalarını birlikte denemesiyle gerçekleşmektedir. İşbirlikçi öğrenme kuramı, "Ne yapmamız gerekir?" sorusuna cevap aramaktadır. İşbirlikçi öğrenmenin pek çok öğrenme kuramı tarafından desteklendiği görülmektedir: Sosyal bilişsel öğrenme kuramının grup işbirliğine dayalı motivasyonun ve akran model almasını desteklemesi; bilişsel öğrenme kuramının zihinsel süreçleri etkileyecek grup tartışmaları, detay bulma ve organizasyonu desteklemesi; yapılandırmacı öğrenme kuramının akran etkileşimini ve bilişsel çatışmaları desteklemesi örnek olarak verilebilmektedir (Yıldız, 1999: 155; Moreno, 2010: 303).

İşbirlikçi öğrenme kuramının beş temel prensibi bulunmaktadır. Bunlar:

- ***Olumlu karşılıklı bağımlılık:*** Öğrenmenin bir ekip işidir ve sadece bireysel çalışmalar yeterli değildir.

- ***Bireysel sorumluluk:*** Ekibe sağlanan bireysel katkı, bireysel perspektiften nelerin nasıl kavrandığının sorgulanması gerekmektedir.

- ***Yüz yüze iletişim:*** Etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi için, ekibin birbirleriyle temas halinde olması, sosyal etkileşimin ilk basamağıdır. Bu durum ayrıca üyelerin birbirlerini teşvik etmelerini de sağlayacaktır.

- ***Sosyal beceriler:*** Ekip üyelerinin her birinin kişilerarası becerileri kullanarak, kendisinin ve diğer üyelerinin zihinsel süreçlerini uyarması gerekmektedir.

- ***Grup izlem süreci:*** Ekibin dinamiğini kavrayarak kişisel ve ekibin gelişiminin farkında olmak, süreci gözlemleyebilmek önemlidir (Moreno, 2010: 306-308).

2.1.1.9. Transformatif/Dönüşümsel Öğrenme Kuramı

Daha güvenilir inançlar geliştirmek, daha bilinçli karar vermek için edindiği tüm bilgileri sorgulamak yetişkin öğrenme sürecinin esas amaçlarıdır. Bu amaçlara ulaşırken öğrenmeyi yeniden inşa etme süreci transformatif/dönüşümsel öğrenme kuramının temelini oluşturmaktadır (Taylar, 2008: 5). Mezirow'un 1978'de ortaya

koymuş olduğu bu kuram, yetişkin öğrenme sürecine odaklanarak, bireyin değişimine ışık tutmaya çalışmaktadır (Akt: Akpınar, 2010: 186).

Mezirow (2003)'e göre öğrenme için takip edilmesi gereken adımlar:

- Bireyin, var olan ikileminin yönünü değiştirmesi,
- Bireyin kendisini gözlemlemesi,
- Bireyin, var olan fikirlerini eleştirel bir bakış açısıyla yeniden değerlendirmesi,
- Bireyin, tüm bu değişim sürecinin farkında olması,
- Bireyin yenilenen ilişkiler ve roller üzerine yeni seçenekler araması,
- Bireyin, dönüşümü ile ilgili bir eylem planı hazırlaması,
- Bireyin, plan hazırlarken bilgi ve beceriler edinmesi,
- Bireyin, kendisi için de yeni roller edinmeye çalışması,
- Bireyin, kurduğu yeni ilişkiler ile ilgili özgüven ve rekabet duygularını geliştirmesi,
- Bireyin, edindiği yeni bakış açılarını kendi hayatında uygulayabilir olması (Akt. Akpınar, 2010: 187).

2.2. Öğrenme Güçlüğü Kavramı

Öğrenme güçlüğü kavramı genel olarak, bilişsel yeteneklerin akranlar ile eşit ya da akranlardan üstün olmasına karşın yaşanan öğrenme sorunlarının tümünü ifade etmektedir. Ancak bu tanılamanın, öğrenme güçlüğünün tarihsel sürecine bakıldığında pek çok kuram ve yöntem etkisinde değişime uğradığı görülmektedir. Tanılamanın günümüzde de halen süren değişken yapısına neden olarak, bu çatı altında toplanan bireylerin öğrenme güçlüğü yaşadığı alanların farklı oluşu gösterilmektedir (Topbaş, 1997).

Engel alt grupları arasında yerini sağlamlaştırmaya çalışan öğrenme güçlüğü, Türkiye'deki yasa ve yönetmeliklerde de yer almasına rağmen, bu yasa ve yönetmeliklerde bahsi geçen hizmetlerin uygulanabilirliği noktasında çeşitli problemlerle karşılaşmaktadır. Başında tanılama ile ilgili yaşanan problemler nedeniyle, fark edilmeyen ve standart eğitim öğretim kurumlarında 'başarısız' sıfatı ile etiketlenen çocuklar olduğu gibi; tanılaması doğru yapıldığı halde tanılamayla

uyuşmayan özel eğitim hizmetlerine maruz kalan – ki genelde zihin engelli öğrenciler için hazırlamış programlara tabii tutulmaktadırlar- çocukları da görmek mümkündür (Topbaş, 1997).

2.2.1. Öğrenme Güçlüğünün Tarihçesi

Öğrenme güçlüğü 1877 yılına kadar zihin engeli olarak kabul edilmekte idi. Adolf Kussamaul yaptığı araştırmalarla bu durumu 'kelime körlüğü' olarak isimlendirmiş ve sadece yazılı ifadelerin görülememesi olarak ifade etmiştir (Akt. Kaptanoğlu, 2016). Öğrenme güçlüğü kavramı ise 20. Yy. ortalarında (1940'lı yıllar) ortaya çıkmıştır. Normal gelişim gösteren akranlarından farksız ancak zihinde asgari düzeyde hasarı olan bireyler olarak açıklanmaya çalışılmıştır. 1941 yılında Strauss ve Warner yeterli düzeyde entelektüel yapıya sahip olunmasına karşın okumada ortaya çıkan problemlere bağlı akademik düzeyde başarılı olamayan bireyler olarak tanımlamıştır (Uçgun, 2003). 1940 sonrasında yapılan çeşitli incelemeler sonucunda ussal herhangi bir hasara rastlanmamasına rağmen zihinsel fonksiyonların yerine getirilmesinde farklılık olduğu kesinleşmiş ve bu doğrultuda sebebin yapısal olmaktan ziyade fizyolojik olabileceği üzerine düşünülmüştür (Şenel, 1995).

1950'li yıllarda ise bu bireylerle pek çok alanda daha fazla çalışma yapılmaya başlanmış ve bu durum öğrenme güçlüğü üzerine çeşitli tanımları da beraberinde getirmiştir.

Farklı kuram ve yaklaşımlara dayalı olarak ortaya atılan "minimal beyin hasarı, algısal özür, psikonörolojik öğrenme bozukluğu" gibi tanımlardan ötürü yaşanan karmaşa, 1963 yılında Samuel Kirk tarafından öğrenme yetersizliği teriminin kullanımı ile son bulmuştur (Şenel, 1955; Soysal ve ark. 2001). Kirk öğrenme yetersizliğini; mental, davranışsal ve algısal yetersizlikler nedeniyle alıcı ve ifade edici dil, aritmetik ve akademik alanın birinde ya da birden çok alanda yaşanan gecikme ya da eksiklik olarak tanımlamaktadır (Akt. Kaptanoğlu, 2016). Bu tanıma bağlı olarak öğrenme güçlüğü olan bireylerin farklı bir eğitime tabii tutulması gerektiği üzerinde durulmuştur (Akt. Asfuroğlu ve Fidan, 2016).

1968 yılında National Advisory Committee on Handicapped Children tarafından önerilen öğrenme güçlüğü terimi 1975 yılında Özel Eğitim Yasasında yer almıştır

(Ercan, 2001). 1988 yılında Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Öğrenme Bozukluğu Birleşik Komitesi(NJCLD) öğreneme bozukluğunu heterojen bir bozukluk olan tanımlamakta ve okuma, yazma, konuşma, dinleme, matematik gibi alanlarla ilişkilendirmiştir (Akt. Uçgun, 2003).

Bagnota (1980)'e göre yazılı ya da sözel sembol ve iletişimi içeren davranışlarda, aritmetik alanda, dinleme, konuşma gibi becerilerdeki yetersizlik; Korkmaz (2003)'a göre mental problem olmaksızın normal ya da üstün zekâya sahip olunmasına rağmen kendini ifade, sosyal uyum ve okuma, yazma, problem çözme gibi becerilerde akranlarından düşük performans gösterilmesi durumu; Courtad ve Bakken (2011)'a göre kavrama, depolama, düzenleme, kendini anlatabilme ve uyumlu davranışlar sergilemede yaşanan güçlükler olarak tanımlamaktadır (Akt. Kaptanoğlu, 2016).

2.2.2. Öğrenme Güçlüğünün Etiyolojisi

Öğrenme güçlüğünün nedenleri günümüzde tam anlamıyla açıklığa kavuşturulamamış olsa dahi, konuyla ilgili çeşitli hipotezler varlığını sürdürmektedir. Turner (1994) anne karnında büyüme esnasında, konuşma, işitme ve anlamlandırmayı oluşturan birimde meydana gelen hasarları sebep gösterirken; bir diğer hipoteze göre beyindeki fonksiyonların iletiminden kaynaklanmaktadır (Kantrowitz, Underwood ve Wingert, 1999). Başka bir gruba göre de görme merkezinde meydana gelen hasarlardan kaynaklandığı düşünülmektedir (Yee, 1998; Akt. Kaptanoğlu, 2016)

Asfuroğlu ve Fidan (2016) ise yapılan son çalışmalarda özellikle genetik faktörlerin etkililiği üzerinde durulduğunu belirtmiştir. Genetik faktörlerin beyin gelişimini etkilediği ve bunun dikkat, karar verme, ayırt etme, problem çözme gibi bilişsel becerileri yerine getirmeyi sekteye uğrattığı düşünülmektedir. Disletik ailelerin çocuklarının da disletik oluşu ile ilgili çalışmalar ve ikizler üzerinde yapılmış ve sonucuna ulaşılmış çalışmalar bu görüşü destekler niteliktedir.

Genetik faktörlerin yanı sıra ekonomik seviyesinin düşük oluşu, uyaran eksikliği vb. çevresel faktörlerin de etkili olduğu ancak, bunların sekonder nedenler olarak görüldüğü ve genetik yatkınlık nedeniyle etkili olduğu düşünülmektedir (Asfuroğlu ve Fidan, 2016; Child Trends Data Bank, 2014).

Öğrenme güçlüğünün temelinde merkezi sinir sisteminde meydana gelen bozulmalar öne sürülmektedir (Akt. Asfuroğlu ve Fidan, 2016).

Öğrenme güçlüğünü tüm bu farklı nedenler çerçevesinde açıklamaya çalışan model/bakış açılarını şu şekilde toplamak mümkündür (Şahin ve Akoğlu, 2015):

1. *Nöropsikolojik/gelişimsel bakış açısı;* öğrenme güçlüklerinin biyolojik, algısal/motor, görsel, işitsel bellek ve dikkat problemleri çerçevesinde akademik durumunu incelemektedir.

2. *Akademik bakış açısı;* akademik başarı için gerekli olan dil, öğrenme, yazma, matematik vb. işlemleme ve içeriğe ilişkin becerilerin öğrenme güçlüğü problemi yaşayan bireylerdeki yansımaları ile ilgilenmektedir.

3. *Gelişimsel-akademik bakış açısı* ise dikkat, akıl yürütme, dil ve bellek kullanımı ile ilgili problemleri ön planda tutmaktadır. Çocukların bu problemlerle okula başladıklarını savunmakta ve öğrenme güçlüklerini "gelişimsel öğrenme güçlükleri" ya da "nöropsikolojik öğrenme güçlükleri" olarak adlandırmaktadırlar.

2.2.3. Öğrenme Güçlüğünün Belirtileri/Özellikleri

Tablo 2.5: Gelişim Dönemlerine Göre Öğrenme Güçlüğü Belirtileri/Özellikleri (Salman ve Ark, 2016; Şahin ve Akoğlu, 2015; Uçgun, 2003).

Dönem	Belirtiler/Özellikler
Okul Öncesi Dönem	Okul Öncesi Dönem öncesinde öğrenme güçlüğünün belirtilerini anlamak zor olduğu için, bu özellikleri gösteren çocuklar genellikle gelişimsel gecikme nitelemesiyle karşı karşıya gelmektedir. Bu durum öğrenme güçlüğü olan çocukların ihtiyaç duyduğu eğitim ve sağlık hizmetlerinden mahrum kalmasına sebep olabilmektedir. **Motor Alan:** Motor becerilerde yetersizlik durumu Kas-motor eşgüdümünde güçlük Yaşıtlarına göre çizimlerde görülen dalgalanma İnce motor-kas koordinasyon sorunu nedeniyle hatalı kalem ve makas gibi araç-gereç tutuş/kavrayış Sadece kalem tutuşta değil, yapılacak tüm işlerde belirgin bir el tercihinin olmayışı Manipülatif oyuncaklarla oynamada zorluk Atılan topu yakalayamama Sıçrayamama Zayıf görsel-motor eşgüdüm Uyku sırasında aşırı hareketli olma Hareketlerin sonucunu öngörememe Düğme ilikleyememe Küçük nesneleri iki parmak tutmada problem Sakarlık Ayakkabı bağlamada zorlanma **Sosyal Duygusal Alan:** Günlük işleri başlama, sürdürme ve bitirmede sorun Beden imajı ile ilgili kavram bozukluğu Kaybetme ve hayal kırıklığı durumları ile başa çıkmada zorluk Akran ilişkilerinde zayıflık Duygu kontrolsüzlüğü Uygun davranış sergilemede karmaşa yaşama Çevresel değişkenlerin kabulü ve uyum sağlamada zorlanma Meraklı ve çevrelerine karşı ilgili olma durumu **Dil Alanı:** Espri ve dolaylı anlatım ifadelerini anlama ve kullanmada zorluk Dili iletişime geçme için kullanamama Sınırlı kelime dağarcığı Genel olarak dili anlamada zorlanma Dil becerilerinde gecikme Çeşitli konuşma bozuklukları Heceleri birbiriyle benzerlik gösteren kelimelerin harflerinde değişiklik yapma **Bilişsel Alan:** Benzerlik-farklılık durumlarında karışıklık Renk, şekil ve boyut kavramlarını ayırt edememe Kavram kazanmada yavaşlık/gecikme Sıralama yapamama Nesne devamlılığı kazanımında güçlük Haftanın günleri ve sayıları kavramada problem yaşama Sayılar ve günler gibi sıralı kavramların yerini değiştirme Renkleri doğru isimlendirememe Yer-yön ve zaman kavramlarında karmaşa Parça-bütün kavramlarını algılamada zorlanma Yetersiz dikkat ve odak problemi yaşama

İlköğretim Dönemi	Öğrenme güçlüğü genellikle matematik, okuma ya da yazma gibi akademik becerilerdeki düşük hız ve başarılar dolayısıyla daha rahat fark edilebildiği için, bu dönem önem taşımaktadır. **Motor Alan:** Okunaksız yazı tipi, el yazısını kullanmada zorlanma Düzensiz sayfa kullanımı İki çizgi arasına harfleri yazmada güçlük Harflerin yazım/çiziminde zorlanma Hareket durumundaki tutarsızlık Duyduğu ya da gördüklerini kopyalamada zorluk **Sosyal Duygusal Alan:** Kendini ifade etmede zorlanma, aşırı heyecanlanma Duygusal problemler yaşama Karşılıklı ilişkilerde güçlük Sınavlar nedeniyle çaresizliğin öğrenilerek başarısızlığın kabulü Arkadaş edinmede aktif olamama Özgüvensizlik Bulunulan ortama uyum sağlayamama **Dil Alanı:** Okumayı öğrenmede yaşanan güçlük Okuma performansının hız ve hata düzeyinin yaşıtlarına göre anlamlı farklılık göstermesi Duygu ve düşünceleri doğru ifade edememe Bazı seslerin hatalı telaffuzu Harfleri sesleri ile eşlemede güçlük Çeşitli harf ve sayıların yer ve yazı tipinin değiştirilmesi Okumada harf sırasının değiştirilmesi Harf ve sayıların ayna görüntüsünün yazımı Hatalı hece bölümleri Vurgulama hataları Sesli okumalarda noktalama işaretlerinin atlanması Yazılı sınavlarda sözlü sınavlara göre daha başarısız olma durumu Uzun cümleler kuramama Cümleleri doğru sıra ile dile getirememe **Bilişsel Alan:** Dinlenilen bir olay örgüsünü anlatması istendiğinde olayın sırasını karıştırma Dikkati bir iş üzerinde toplayamama Öğrenmeye karşı olumsuz tutum ve direnç Farklı derslerde tutarsız başarılar elde etme Çarpım tablosunu öğrenme ve akılda tutmada güçlük Çabuk unutma Şekil, imge, harf ve sayıların tersten algılanışı Birden fazla işlemli problem çözmede hatalar yapma Zaman terimleri kullanmada zorluk İşlerini organize edememe Bilgileri sentez yapamama Görsel ve işitsel algılamada gerilik Soyut kavramların algılanmasında zorluk Aritmetik işlemlerde uzun süre kaybı ve hatalar yapma Basit aritmetik işlemleri kâğıt-kalem gibi araçlara gerek duymadan yapabilme

Orta Öğretim ve Yüksek Öğretim Dönemi	Ergenlik döneminde çocuklar birikmiş başarısızlık durumu nedeniyle geleceğe yönelik daha fazla kaygı beslemektedir. Bu dönemden önce doğru tanılama yapılan ve doğru destek eğitim hizmetleri alan çocuklar, hiç destek eğitim almayan çocuklara göre bahsi geçen özellikler daha hafif hissedilmektedir. **Motor Alan:** Grup faaliyetlerinde bireysel faaliyetlere göre daha zorluk çekme Dikkatsizlik ve kaslar arası eşgüdüm problemi nedeniyle sakarlık, çeşitli yaralanma durumu Bisiklet sürme gibi eşgüdüm gerektiren becerileri yapamama **Sosyal Duygusal Alan:** Duyguları ifade etmede zorlanma Uzun süren akademik başarısızlık neticesinde oluşan özgüven eksikliği Kendini ifade edememeye bağlı öfke nöbetleri Kaygı ve depresyon **Dil Alanı:** Atasözleri ve deyimlerin örtük anlamını fark edememe ve yerinde kullanamama İmla ve noktalama yanlışları Anlatılan ya da okunan konularda önemli noktaları fark edememe, ilgili soruları kavrayamama ve doğru yanıtlar verememe Farklı bir dil öğrenmede zorluk **Bilişsel Alan:** Muhakeme becerisinde yetersizlik Problem çözme ve akıl yürütmede zayıflık Herhangi bir konu ya da görsel üzerinde odaklanamama Soyut düşünme becerisinde gerilik Söylenileni akılda tutma ve not almada güçlük Yön bulmada zorluk Zaman kavramını ve saat sistemini kavrayamama Edinilen yeni bilgiler ile eski bilgiler arasında bağlantı kuramama ve bilgileri güncelleyememe Herhangi bir durumu, olayı özetleyememe
Yetişkinlik Dönemi	Bu döneme gelindiğinde birçok bireyde öğrenme güçlüğü etkisi devam etmekle birlikte, etkisinde azalma oluğu görülmektedir. **Motor Alan:** Motor becerilerde süre ve hızda yavaşlık **Sosyal Duygusal Alan:** Sosyal çevre oluşturma ile ilgili problemler Girişken olamama Empati kurmada güçlük **Dil Alanı:** Duygularını doğru ifade edememe Uzun cümleleri ve paragrafları okuma ve anlamada güçlük Hız ve nitelik bakımından zayıf okuma **Bilişsel Alan:** Çalışmaya başlamada ve çalışmayı sürdürmede güçlük Bellek güçlükleri Plan yapamama, yapılan planları unutma

2.2.4. Öğrenme Güçlüğünün Sınıflandırılması

Öğrenme güçlüğü nöropsikolojik/gelişimsel ve akademik başarıya dayalı olmak üzere iki grupta incelenmektedir.

2.2.4.1. Nöropsikolojik/Gelişimsel Öğrenme Güçlükleri

Nöropsikolojik/gelişimsel yaklaşımı benimsemiş araştırmacılar, öğrenme güçlüğünün çevresel etmenler yerine bireysel nedenlerden kaynaklandığını öne sürmektedir. Ana nedenler olarak;

• Algı farklılıkları

• Nörolojik disfonksiyon

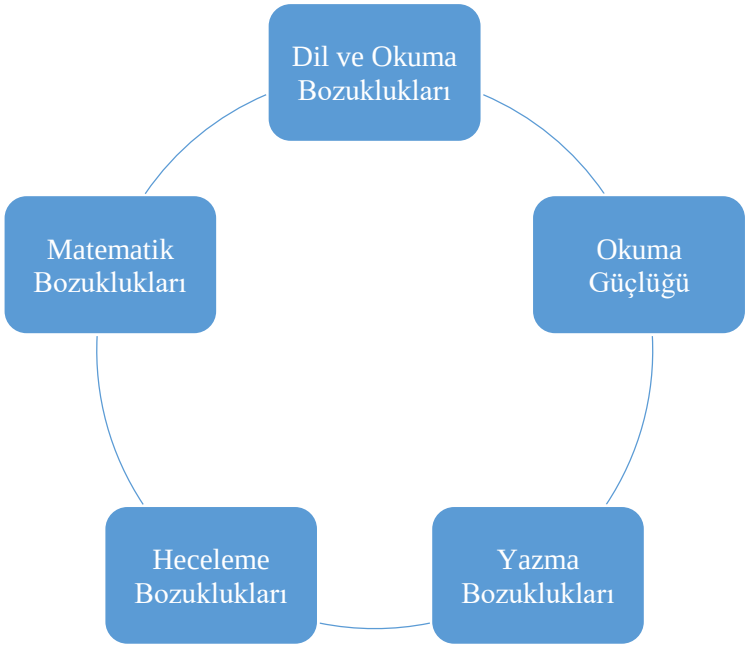
• Algı-motor koordinasyonunda karşılaşılan problemler

• Beyinde meydana geldiği varsayılan hasardan ötürü zihinsel beceri ve akademik başarı dengesizliği gösterilmektedir (Şahin ve Akoğlu, 2015).

Bu kategoride yer alan alt başlıklardan birini "Dispraksi" oluşturmaktadır. Dispraksi "hareket organizasyon bozukluğu" ya da "beceriksiz çocuk sendromu" olarak ifade edilmektedir. Beyindeki herhangi bir hasar kaynaklı olan dispraksi, bireyin yaş ve gelişim özellikleri doğrultusunda ince ve kaba motor alanda beklenenin altında gelişim göstermesi ile fark edilmektedir. Psiko-motor yetersizliklerinin yanı sıra bu bireyler, çabuk yorulmakta, fiziksel uyaranlara karşı aşırı hassasiyet göstermekte ve dil problemleri yaşamaktadır (Akt. Çayır ve Balcı, 2017; Graham, Zeman, Young, Patterson ve Hodges, 1999).

2.2.4.2. Akademik Başarıya Dayalı Öğrenme Güçlükleri

Okul hayatıyla belirginleşen okuma, yazma, heceleme, matematik gibi becerilerde yaşanan akademik problemlerin ele alındığı türdür. Akademik başarıya dayalı öğrenme güçlüğünün alt başlıklarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

Şekil.2.4: Akademik Başarıya Dayalı Öğrenme Güçlükleri (Şahin ve Akoğlu, 2015: 264)

2.2.4.2.1. Dil ve Okuma Bozuklukları

Dil bozuklukları genel anlamıyla konuşma, dinleme, fonoloji, morfoloji, sentaks ve semantik becerileri kapsamaktadır. Öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklar ise dil ile ilgili en fazla fonolojik alanda zorlanmaktadır. Dil ve okumada zorluk çeken çocuklar ise sözcük ve harfleri tanıma ve okuduğunu anlama becerisinde problemlerle karşılaşmaktadır (Şahin ve Akoğlu, 2015).

2.2.4.2.2. Okuma Güçlüğü

Okuma, yazılı ve/veya basılı işaretleri belirli kurallar içerisinde görme, işitme ve zihinsel becerilerin yardımıyla verilmek istenen anlamın kavranacak biçimde seslendirilmesidir. Okuma becerisinin kazanımı pek çok fonksiyonu içerdiği için karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu sebeple okuma güçlüğünün nedenlerine bakıldığında bu sürece dahil olan bütün yapıların/becerilerin tek tek incelenmesi gerekmektedir. Okumanın öğreniminde güçlüğe yol açabilecek alt başlıkları şöyle sıralamak mümkündür (Razon, 1982):

Görme: Gözün işlevini yerine getirebilmesi, benzerlik ve farklılıkların ayırt edilmesi, kelimelerin ve harflerin tanınması, göz hareketlerinin hızı ve koordineli çalışması.

İşitme: Şekil/harf – ses arasında çağrışım kurmak, işitsel algı ve ritim duygusu, işitsel ayrım yapabilme.

Bilişsel Beceriler ve Zekâ: Okuduğunu kavrama, benzer ve farklı olanları bulma, problem çözme, özdeşim kurabilme, anımsama becerileri, bellek kullanımı.

Dil Becerileri: Kelime haznesinin yeterli olma durumu, dilin fizyolojik yapısı, harf ile uyumlu sesi çıkarabilme, çift dil kullanımına maruz kalma.

Genel Hareket Yeteneği: Dil ve göz kaslarının eşgüdümü, beden şemasının kullanımı.

Çevresel Faktörler: Sosyokültürel ve ekonomik olanaklar, uyaranla karşı karşıya olma durumu ve niceliği, sosyal – duygusal deneyimler, aile tutumu, stres durumu.

Boder'e göre "disfonetik okuma bozukluğu", "diseidetik okuma bozukluğu" ve bu iki türün karışımından doğan "üçüncü tip okuma bozukluğu" olmak üzere üç tip okuma güçlüğü/bozukluğu bulunmaktadır. Disfonetik okuma bozukluğu "işitsel disleksi" olarak da adlandırılmakta ve harf-ses arasındaki ilişkinin bozulduğu tür olarak ifade edilmektedir. Bu bozulmadan ötürü görsel imge (harf) bireyde herhangi bir ses uyandırmamaktadır. Disfonetik bozukluğa göre daha az rastlanılan diseidetik okuma bozukluğu ise "görsel disleksi" olarak da bilinmekle beraber, harflerin bilinip bilinmemesi fark etmeksizin kelimelerin bütün olarak okunamama durumudur (Salman ve ark., 2016).

Okuma güçlüğü alt dallarından biri olan Alexie yani okuma kaybı ise yukarıda söz edilen durumlardan farklı olarak nöroloji uzmanları tarafından, önceden kazanılmış okuma becerisinin beyinde meydana gelen herhangi bir hasar dolasıyla ortaya çıkan ve bir psikolojik travmaya eşlik eden bir bozukluktur. Bazı araştırmacılar tarafından "kelime körlüğü" olarak da ifade edilmektedir. Tedavisinde de nörolojik tedavi yöntemleri kullanılmaktadır (Razon, 1982; Uçgun, 2003).

1990 yılında Weissenberg ve Dejerine çalışmalarında aleksinin tamamen ya da bölgesel olarak okuma bozukluğu olduğu ve harflerin tanınmadığı için okunamadığını ileri sürerek; aleksiden farklı olarak alt dal bulmuşlardır. 1896 yılında W. Pringle Morgan adında bir doktor tarafından Disleksi olarak tanımlanan bu bozuklukta, aleksinin tam tersine harflerin tanınması ve okunması mümkün olduğu halde kelimelerin okunamadığı, bu sebeple cümlelerin anlaşılamadığı görülmüştür (Akt. Uçgun, 2003; Oksay, 2000; Karaman, 2000: 82).

Kültür, ırk, sosyo-ekonomik düzey fark etmeksizin her beş çocuktan birinde görülen disleksiyi, genel çerçevede, akıcı okuma ve okuduğunu anlayabilme becerilerindeki sorunlarla kendini belli eden nörolojik temelli bir bozukluk olarak tanımlamak mümkündür (Saraç, 2014).

Disleksinin nedenleri günümüzde belirsizliğini korumakla birlikte, erkeklerde kızlardan daha sık görüldüğü ve genetik transferlerin etkili olabileceği üzerine çalışmalar devam etmektedir. En belirgin işaretleri arasında ise "tersine çevirme" olarak nitelendirilen harfler ve rakamların ayna görüntülerinin algılanması nedeniyle değiştirilmesi sayılmaktadır. Örneğin; "p" yerine "q" kullanılması, "3" yerine "E" getirilmesi gibi. Bu işaretlerin daha çok ilköğretim döneminde, okuma ve yazmaya geçişte fark edildiği bilinmektedir. Ancak günümüzde tek belirtinin bu olmadığına dair çalışmalar da sürmektedir (Uçgun, 2003; Şahin ve Akoğlu, 2015). Dile ait sorunlar, artikülasyon, görsel-motor ve görsel-mekansal sorunlar, yer, yön ve zaman kavramlarının karıştırılması, dizi bellekte gecikme (ayları sıralama gibi), çeşitli psikomotor becerilerde aksama –ki bunlara en belirgin olarak sol elde görülen zayıflık ve sağ elin yavaş hareket eder oluşu örnek verilebilir- ve akıcı konuşma gibi çeşitli iletişim problemleri belirtiler arasında sayılabilmektedir (Şahin ve Akoğlu, 2015; Salman ve ark., 2016).

2.2.4.2.3. Yazma/Yazılı Anlatım Bozuklukları

Yazma becerisi en son (konuşma ve okuma becerisi edinildikten sonra) kazanılan dil becerilerinden olduğu için en hızlı kaybolan ve kalıcı hasara yol açan bir yetenektir. Yazılı anlatım bozuklukları yani "disgrafi" ise yazma yeteneğinde kronolojik yaşı ve gelişim düzeyi çerçevesinde beklenenin altında oluşuyla açıklanmaya çalışılan

gelişimsel gecikme ya da sonradan edinilmiş bir kayıptır. Sonradan edinilmiş kayıplara örnek olarak disgarfinin alt başlığını oluşturan "agrafi" verilebilir. Agrafi, bir beyin rahatsızlığı sonucu edinilmiş olan yazma becerisinin bozulması olarak tanımlanmaktadır (Tanrıdağ, 1994: 57; Salman ve ark., 2016; İlker ve Melekoğlu, 2017).

Disgrafi kendini harflerin şekillerinin değiştirilmesi, yanlış yazımı, aşırı yavaş yazma, harflerin sırasının karıştırılması, çizgi üzerinde yazı yazmada zorluk, satır aralığı bırakmada hata, kelimeler arası fazla ya da eksik boşluk bırakma, kelimeleri yanlış yerden bölme gibi belirtilerle ortaya koymaktadır. Bu belirtilerin disgrafi olarak isimlendirilmesi için mutlaka belirtileri gösteren çocuğun akranları arasında hız, süre ve sıklık bakımından anlamlı bir farklılık olması gerekmektedir (Şahin ve Akoğlu, 2015; Salman ve ark., 2016).

Disgrafinin temelinde algı ve motor olarak iki türde incelenmektedir. Motor yazma güçlüğünde (disortografi) hatalı kalem tutuş, el-göz koordinasyonunda sorunlar ve yanlış harf yazımı gibi motor problemler görülmektedir. Algısal yazma güçlüğünde ise dilin sentaks ve semantik yapısından kaynaklı heceleme vb. sorunları saymak mümkündür (Şahin ve Akoğlu, 2015; İlker ve Melekoğlu, 2017).

2.2.4.2.4. Heceleme Bozuklukları

Akademik başarıya dayalı öğrenme güçlükleri arasında yer alan heceleme bozuklukları dil ve bilişsel süreçleri etkilemektedir. Heceleme yetisi okuma becerisinin uzantısı olduğu halde heceleme bozukluğu belirtilerini gösteren çocukların aynı zamanda okuma bozukluğuna sahip olduğu düşünülmemeli; heceleme bozukluğu ayrı bir başlık olarak değerlendirilmelidir. Nadir de olsa okuma performansında bekleneni karşılayan çocuklarda görülen heceleme bozuklukları da bu durumu kanıtlamaktadır (Şahin ve Akoğlu, 2015).

2.2.4.2.5. Matematik Bozuklukları

"Diskalkuli" olarak adlandırılan matematik bozuklukları, sayma ve çeşitli matematiksel becerilerinde hatalı davranışları ifade eden bir öğrenme bozukluğu çeşididir. Diskalkuli araştırmacı Kosc tarafından 1974 yılında "beynin genel bilişsel becerilerinde herhangi bir sorun olmadığı halde aritmetik ile ilgili bölümlerde

karşılaşılan problem durumu" olarak ifade edilmiştir (Mutlu, 2016; Akın ve Sezer, 2010).

Diskalkuli; edinilmiş diskalkuli ve gelişimsel diskalkuli olarak iki başlık altında incelenmektedir. Gelişimsel diskalkuli, çocuğun doğuştan aritmetik becerilerde yaşadığı kayıpları temsil ederken; edinilmiş diskalkuli, çocuğun sonradan geçirmiş olduğu kaza, hastalık ya da maruz kaldığı çeşitli çevresel etmenler nedeniyle yaşadığı aritmetik kayıpları temsil etmektedir. Bu iki tür arasındaki en önemli farklardan birisi, edinilmiş diskalkuliye sahip çocuğun hesapla becerisinin tamamen kaybolmuş oluşudur (Mutlu, 2016).

Diskalkulinin nedenleri halen netlik kazanamamış olsa da araştırmalar gelişimsel diskalkuli için RH uyuşmazlığı, akraba evliliği, hamilelikte ilaç, sigara, alkol kullanımı, X-ray ışınlarına maruz kalınma durumu gibi pek çok etken öne sürmekle birlikte, özellikle tek yumurta ikizleri üzerinde yapılan çalışmalar genetik faktörlerin etkisi üzerinde durmuştur (Alarcon ve ark, 1974; Akın ve Sezer 2010; Asfuroğlu ve Fidan, 2016).

Diskalkulinin çocuktaki yansımalarına bakıldığında, bellek işlevleri ve yer-yön kavramında zayıflık, para saymada zorluk, aritmetik işlemlerde hatalar, görse-uzamsal işleyiş aksaklıkları, stratejik planlamada beceri eksikliği, problem çözmede güçlük, gün, ay, yıl gibi zaman kavramlarında karışıklık, sürekli on parmak kullanarak işlem yapma gibi izler görülmektedir (Akın ve Sezer 2010; Şahin ve Akoğlu, 2015).

2.3. Metafor Kavramı

İmge ve manayı gerçeğe taşımakta bir yöntem olan dil, karşılaştırma ile gerçeği açıklarken de metaforlardan yararlanmaktadır (Clarken, 1997, 3). Huestis (1991), metaforu; imgelerin, sözcüklerin, resimlerin, hislerin, jest ve mimiklerin hatta gestusun tamamını içeren bütüncül bir iletişim türü olarak tanımlamıştır (Huestis 1991). İnsanoğlunun neyi, nasıl gördüğünü, inançlarını, varlığını, dünyayı ortaya koyabilmesinde en önemli araçlardan biri olan iletişimin en özel parçasını metaforlar oluşturmaktadır. Ayrıca, bir duruma ya da olaya yaklaşımı doğrudan etkileyen algıdaki, farklılığın temelinde yatan algılama gücü ve deneyimleri yansıtmanın en etkili yolu metaforlardır (Anılan, 2017).

Etimolojisine bakıldığında Yunanca üzerine anlamına gelen ‘meta’ ve taşımak anlamındaki ‘phrein’ kelimelerinin birleşimiyle oluşan metafor kelimesi, Türk Dil Kurumu tarafından ‘Bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma’ (http://www.tdk.gov.tr/) olarak açıklanmaktadır. Olayların oluşumu ve işleyişi ile ilgili bilgi kaynağı olan, düşüncelerimizi bu doğrultuda düzenleyen ve kontrol eden en güçlü zihin araçlarından biri olan metaforlar; dilimizde aynı zamanda benzetme, eğretileme, istiare, sembolik ve mecaz olarak da nitelendirilmektedir (Salman, 2003; Saban 2004; Döş, 2009).

M.Ö. 4. Yüzyıla dayanan metafor çalışmaları ilk kez Aristoteles tarafından ‘Poetika’ adlı eserinde eğretileme adıyla ele alınmış ve bilişsel açıdan önem arz etmeyen dildeki süslemeler olarak tanımlanmıştır. Aristoteles, metaforların bilinmeyeni bilinir kılmakta kullanıldığını ancak burada önemli olanın gerçek ve metafor ayırdının yapılmasında olduğunu savunmuştur (Ortony, 1993). Aristoteles’ten etkilenen bir isim de Nietzsche olmuştur. O da metaforu, bir kavramın başka bir kavrama benzediği noktada, benzetilen kavram olarak anılması olarak tanımlamıştır (Akt. Boynukalın, 2014).

1980’lerde bu durum çeşitli fizolof ve kuramcılar tarafından tartışılmış ve ilk kez Lakoff ve Johnson tarafından yapılan ‘Metaphors We Live By’ adlı çalışmada metafor; dilsel ve bilişsel açıdan ele alınmış ve bir kavramın başka bir kavrama benzetilmesi olarak açıklanarak, metaforun düşünme süreci ve kavramların sistemleştirilmesinde yapılandırıcı rolü olduğuna değinilmiştir (Lakoff ve Johnson, 2005).

Amundson (2009) metaforu; bağımsız iki fikrin birleştirilmesiyle tarifin bir diğerine geçici olarak verilmesi şeklinde ifade ederken, Deant-Reed ve Szokolszky (1993) bir kavramın ya da durumun dolaylı anlatılması olduğunu savunmuştur. Heidorn (2001) ve Yob (2003) anlamlandırılmakta zorlanan, soyut ve teorik olgular için kullanılabilecek en sağlam bilişsel araçlar olarak görmüştür, Cameron (2003)’un matematik alanındaki çalışmaları da bunu destekler niteliktedir.

Sanchez ve arkadaşları(2000) bir kavramı, olguyu başka bakış açısıyla görmek olarak nitelediği metaforların, Stebbing (1990) ve Reddy (1993) tarafından, iletişimde karşılaşılan zorlukları en aza indirgediğini belirtmiştir.

Demirci (2016) ise metaforları; belirli bir noktaya atıfta bulunarak, anlatılmak isteneni en doğru şekilde vermek adına kullanılan ipuçları olarak tanımlamaktadır. Çelikten (2006), bu ipuçlarının yeniden zihinsel inşaya izin verdiği ve bir farkında olma/ aydınlanma imkanı tanıdığını savunmaktadır. Böylece metaforlar aracılığıyla tekdüze anlatımın yerini duyusal, bireysel ve çağrışımcı bir yapının aldığını söylemek mümkündür (Atalay, 2014).

Yapılan bu tanımlar çerçevesinde metaforların özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

- "Bir kavramı farklı bir kavramla tanımlama,
- Bir kavramı, farklı bir kavramın benzetme yönüyle betimleme,
- Bir kavramı farklı bir boyutta görme,
- Bir kavramı farklı bir kalıpla yorumlama." (Akt. Girgin, 2007).

Metaforlar estetik kaygının ön planda tutulduğu, salt söz sanatı olarak tasvir edilse dahi yapılan çalışmalar, bireyin kendini anlama, anlatma ve doğru anlaşılma üzerine metaforun derin işlevi olduğunu kanıtlar niteliktedir. Zira metafor; bir kavramın ifadesini zenginleştirerek semantik yönünü algılamayı sağlayan ve bireyin bunu deneyimlerinden yola çıkarak kendi sözcükleri ile ifade etmesine fırsat veren, bu yolla kendi dünyasını şekillendiren tecrübe ve kavrama temelli süreçlerdir ki; bu özelliği ile de önemli bir statejik noktada bulunan benzetme yöntemidir (Morgan, 1998; Su, 2002; Çelikten, 2006; Özan ve Demir, 2011; Kok ve Ark., 2011; Güler,2012; Anılan, 2017).Çünkü sözcüklerin zayıf kaldığı durumlarda metaforlar aracılığıyla bireyler, iç dünyalarını dışa aktarabilmektedir (Zuniga, 1992). Metaforlarla anlatımda nesnel bir ifadeden ziyade sübjektif bir anlatımın varlığından ve kişinin bilinç dışı – içsel durumu hakkında ipucu olma durumundan bahsedilebilir. Bektaş, Okur ve Karadağ'ın (2014) metaforları, kişisel tanımlar olarak adlandırması da bu ipucunun destekçisidir.

Eğitim ve öğretimin temel ilkelerinden olan bilinenden bilmeyene ya da somuttan soyuta evrilme, metaforun ana işlevlerinden olduğu için kendisini bu alanda kullanılabilir kılmaktadır (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Eğitim alanında metaforlarla ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, ilk çalışmaların 1980 sonrasını işaret ettiği görülmektedir (Çelikten, 2006).

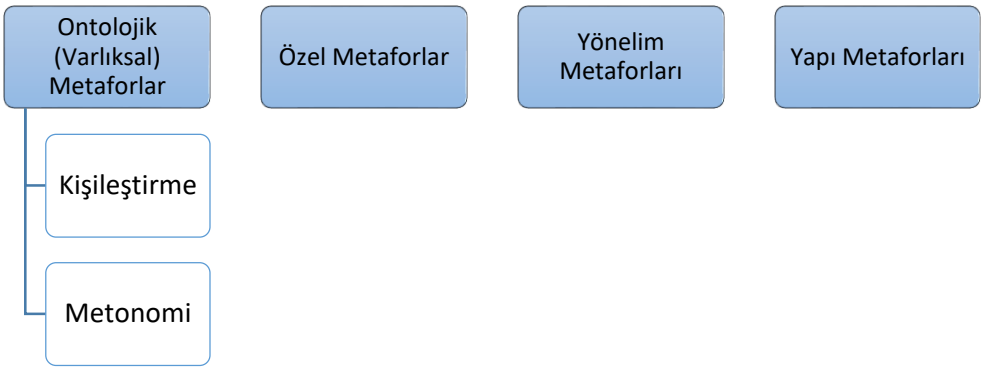
Karşıt olarak metaforların bireyin oluşturduğu benzerliğe dayalı bağdan ziyade henüz düşünülmemiş bağlantıları etkilediği yani hayal gücüne ket vurulduğu da düşünülmektedir (Carter, 1990). Ayrıca bireyin metafora ilişkin önyargısı olma ihtimali de göz önünde bulundurulması gereken diğer bir noktadır. Böyle bir önyargının/önbilginin yeni bilgilerin edinilmesi ve eski bilgilerle yeni bilgiler arasında kurulacak bağı da olumsuz yönde etkileyebilecektir ve ortaya yanlış anlamalar ya da yorumlamalar çıkabilecektir (Arslan ve Bayrakçı, 2006).

Yapılan çalışmalarla, metaforun bilinmeyenin öğrenilmesinde, yeni bilginin işlenmesi ve aklıda tutulmasında önemli bir araç olduğunun kanıtlanması ile Piaget'nin bilişsel gelişim kuramında insanın doğuştan getirdiği kabul edilen şemalar oluşturma, özümseme, uyum sağlama, organize etme ve uzlaşma yeteneğini (Senemoğlu, 2005) desteklemede metaforun zihinsel açıdan önemli bir konumda olduğunu ve temelinde özdeşim kurma becerisini barındırdığını söylemek mümkündür. Metaforların eğitim alanında gün geçtikçe daha sık kullanılmasının sebebi de budur.

Zihnin çift yönlü çalışması üzerine yapılan araştırmalarda, beynin sağ yarım küresi şekilleri tanımlama ve görsel düşünme, sol yarım küresi ise mantıksal ve sözel düşünme işlevini üstlendiği bilinmektedir. Yaratıcı düşünme ve problem çözme becerileri ise her iki yarım kürenin işbirliği içinde çalışması sonucu ortaya çıkmaktadır. Hem yaratıcı düşünme ve problem becerisinin ortaya çıkmasında hem de duygu ve düşünceyi birleştirici gücünden ötürü duyu ve biliş arasında bağ kurmasında metafor kullanılabilmektedir (Akt., Güler, 2012; Arslan ve Bayrakçı, 2006). Metafor kullanımının diğer faydaları arasında kavramsal süreçlere olan desteğinden ötürü öğrenme ve soyut kavramların gerçek yansımaları aracılığıyla anlaşılması, dolayısıyla bilinmezliğin ortadan kaldırılması üzerindeki kolaylaştırıcı etkisi, dikkat çekici oluşuyla birey üzerinde yarattığı motivasyonel etkisi, zihinde var olan eski bilgilerin yeni bilgilerle harmanlaması ve sağlamasının yapılmasında olanak tanıyıcı etkisini saymak mümkündür (Fretzin, 2001).

2.3.1. Metafor Türleri

Lakoff ve Johnson metaforları kesin çizgilerle ayırmanın mümkün olmadığından söz etse de metaforları dört ana ve iki alt başlıkta toplamışlardır (Akt. Girmen, 2007):

Şekil.2.5: Metafor Türleri (Akt. Girmen, 2007: 22).

2.3.1.1. Ontolojik (Varlıksal) Metaforlar

Fiziksel olmayan kavramların, gerçek dünyada fiziksel varlığından söz edilebilecek bir kavram ya da olgu ile temsil edildiği türdür. Soyut ve manevi kavramların ifadesi, bu varlıksal metaforların kullanılmasını kaçınılmaz kılmaktadır (Sümer, 2014; Akşehirli, 2007). Örnek olarak, beyin fabrikadır, sorumluluğun ağırlığı verilebilir.

2.3.1.1.1. Kişileştirme

Kişileştirme, soyut kavramların kişiye has özelliklerle nitelendirildiği durumdur (Girgin, 2007). Örnek olarak, 'Hayat beni çok yordu.' Cümlesinde soyut kavram olan 'hayat' yormak fiiliyle kişileştirilmiştir.

2.3.1.1.2. Metonomi

Metonomi, bir kavramın/ismin başka bir kavramın yerine kullanılmasını ifade etmektedir. Bir anlamda kaynak/referans görevini taşıdığı söylemek mümkündür. Bu açıdan metaforun genel tanıma çok benzediği söylenebilir(Girgin, 2007). Örneğin, 'Hakan Günday okumak sabır ister.' Cümlesinde 'Hakan Günday' ile kastedilen Günday'ın eserleridir.

2.3.1.2. Özel (İdiosenkratik) Metaforlar

Sistemsel olarak kullanılmayan ve düşüncede yalın olan metaforlardır. Örneğin, dağın eteği, şehrin göbeği gibi (Akt. Girgin, 2007).

2.3.1.3. Yönelim/Yön Metaforları

Mark Johnson soyut kavramları uzaklıkları, boyutları, ağırlıkları gibi fiziksel deneyimlerle algıladığımızı belirtmiş ve buna 'imaj tasarımı' adını vermiştir. Soyut fikirleri kavrama çevirirken ön-arka, içer-dışarı, aşağı-yukarı gibi mekânsal yön ifadeleri ile birlikte imaj tasarımları kullanılmaktadır. Bu ifadeler kavramların kişisel ilişkilerimizdeki yer çekiminden kaynaklı olarak değişkenlik göstermektedir. Ancak genel olarak en fazla 'daha fazla, yukarı' yönelimleri kullanılmakta olduğu bilinmektedir. Örneğin; moralim yükseldi ifadesindeki soyut kavram olan 'moral', yön metaforu ile somutlaştırılmıştır (Sümer, 2014; Akşehirli, 2007).

2.3.1.4. Yapı Metaforları

Yapı metaforları, bir kavramın farklı yapıya bürünmesini sağlayan metafor türüdür. Kavramın tek tarafı ya da özelliği öne çıkarılarak bu taraf metaforik yapıya kavuşturulmaktadır. Vurgu tamamen bu tarafa yapılırken kavramın diğer özellikleri yok sayılmaktadır. Örnek olarak, 'zaman paradır' ifadesiyle zamanın harcanabileceği sonucuna varılabilir. Burada metaforik yapıya dönüşen zaman gerçekte para değildir (Girmen, 2007). Sadece para kavramı ile örtüşen noktalar öne çıkartılmak istenmektedir.

2.3.2. Metafor Teorileri

Metafor teorileri; geleneksel ve çağdaş metafor teorisi olmak üzere iki başlıkta incelenmektedir:

2.3.2.1. Geleneksel Metafor Teorisi

Geleneksel Metafor Teorisine göre, metafor sadece dilsel kavramlar olarak görülmektedir. Bu sebeple metaforun kendi gerçekliğini yaratabilme düşüncesine karşı çıkılmaktadır (Parın, 2017). Dolayısıyla bireyin kavramları açıklamada deneyimlerine, duygu ve düşüncelerine dayanarak kullanmış olduğu metaforların, kavram ve kavramın gerçekliği üzerinde hiçbir etkisi olmadığına inanılmaktadır.

Metaforların söz sanatından ibaret olduğu, fikrini temel alan Geleneksel Metafor Teorisine dayalı çalışmalar, bu gerekçeyle sadece edebiyat alanında kendini göstermiş

ve 20. Yy. başlarında Çağdaş Metafor teorisinin ortaya atılması ile son bulmuştur (Akşehirli, 2007).

2.3.2.2. Çağdaş Metafor Teorisi

Çağdaş Metafor Teorisi 20. Yy. başında Geleneksel Metafor Teorisine tepki olarak doğmuştur. Öncüleri George Lakoff ve Mark Johnson, 1980 yılında yayımladıkları 'Metaphors We Live By' adlı eserle Çağdaş Metafor Teorisini oluşturan etmenleri, ilkelerini ve metafor anlayışlarını ortaya koymuştur. Eser, metafor konusu için dönüm noktasıdır (Akşehirli, 2007).

Eserde açığa kavuşturulan Çağdaş Metafor Teorisinde Geleneksel Metafor Teorisinden farklı olarak kavramsal taraf dilsel tarafın önünde tutulmaktadır. Yani metaforların dili süsleme işlevi ve estetik yönünden ziyade kavramı açıklamada yardımcı pozisyonu üzerinde durulmaktadır. Birey, niteliksel olarak soyut olan ya da kendisi ile arasında herhangi bir bağı olmayan (deneyimlenmemiş) kavramları ifade etmede daha açık ve anlaşılır kelimeler seçmeye ve benzetme yapmaya yani farkında olmadan metaforlar kullanmaya ihtiyaç duymaktadır. Böylelikle zihin metaforik süreci başlatmaktadır. Bu da metaforların aslında gündelik hayatın bir parçası olduğunun ve hayatı kolaylaştırıcı etkisinin bulunduğunun kanıtıdır. Buradan yola çıkan Lakoff ve Johnson; metaforun kelimeden ziyade kavramın niteleyicisi olduğunu, kullanımının özel bir yetenek gerektirmediğini ve hayatın en önemli rehberlerinden biri olduğunu Çağdaş Metafor Teorisi ile sunmuşlardır (Parın, 2017).

2.3.3. Görsel Metafor ve Görsel Okuryazarlık

Metaforlar çeşitli harfler ve görsellerden oluşmaktadır. Alan yazına bakıldığında metaforlar ile ilgili çalışmaların ve kullanılan ifadelerin büyük çoğunluğu salt sözcüklerle oluşturulan metaforlar üzerine kuruludur. Ancak yazınsal metaforlara oranlara günümüzde görsel metafor kullanımı daha çeşitli ifade imkânı sunmaktadır. Bu noktada metaforların, somut bir kavrama atıfta bulundukları için en önemli görsel araçlar olduğu unutmamalıdır (Berkli ve Gültepe, 2016; Özsezgin, 1994:34).

Algılamada en büyük paya sahip olan görme duyusu sayesinde, görsel olanın sözel, dokunsal ya da işitsel olanlara göre zihinde daha patetik ve kalıcı olma özelliği bulunmaktadır (Çukur ve Delice, 2011). Bu yönün metaforlarla desteklenmesi ise

birey için bilinmez olanın netleşmesinde etkilidir. Kavramların anlamlandırılmasında görsel metaforlar, zihinsel süreçleri aktive etmekte ve bu kavramlar üzerine düşünmeye yöneltmektedir. Görsel metaforların sözel metaforlara göre daha kompleks oluşu da bu yönlendirmedeki en büyük etkenlerden biridir. Bireyin böylelikle daha kendine özgü ve daha çeşitli sonuçlara ulaşarak; elde ettiği fikri, kavramı, algıyı daha çabuk benimsediği yapılan çalışmalarla bilinmektedir (Messaris, 1997; Dur, 2016).

Çağdaş Metafor Teorisinin ortaya çıkmasıyla pek çok alanda metafor ile ilgili çalışmalar başlamıştır. Bunlardan biri sanat ve tasarımdır (Dur, 2016). Bu alanlarda görsel metaforlar; gerçekliğin ifadesinde ve doğru aktarımının sağlanmasına olan katkısı, sezgisel etkisi ve sanatsal imgelerin canlandırılmasındaki rolü nedeniyle önemli bir yer tutmaktadır (Boynukalın, 2014). Metaforların en fazla karşımıza çıktığı bir diğer alan ise bilişim tenolojileridir. Benzer biçimde artık günümüzde çoğu elektronik cihaz, "ikon" adı verilen görsel ipuçlarından yararlanmaktadır. Metafor temelli ikonlar, akıl yürüterek bağlantı kurulmasını sağlayan ve hızlı kavranabilen imgelerdir. Görsel metaforları bu denli tercih edilebilir kılan şey ise, daha az metinle daha etkili ve kalıcı bir iz bırakabilmesidir (Orhon, 2013: 140-41). Bu gerekçeler çerçevesinde görsel metaforların kullanımı giderek artmıştır; halen ilerleyişini aynı hızda ve alanına her gün bir yenisini ekleyerek de devam ettirmektedir. Bu durum görsel okuryazarlığı (görsel dili) evrensel bir dil haline getirmektedir (Akt. Alpan, 2008: 76).

Pek çok tanımı bulunan "görsel okuryazarlık" kavramı ilk kez 1968 yılında J. Debes tarafından "kişinin görerek ve diğer algıları ile birleştirerek gelişebilecek görme yetisi" olarak tanımlanmıştır (Akt. Tüzel, 2010: 693). Günümüzde ise bu tanım, yerini daha geniş kapsamlı "görsel mesajları anlamlandırma ve benzer şekilde mesaj üretebilme gücü" tanımına bırakmıştır (Akt. Alpan, 2008: 76). Zaman içerisindeki bu değişikliğe bakıldığında, görsel okuryazarlığın önceleri sadece "okuma" boyutuyla ele alınmasına karşın, artık "anlatma/yazma" boyutunun da incelendiği fark edilmektedir (Tüzel, 2010: 693).

Görsel okuryazar olabilmek yani bir görseli okuyabilmek için, öncelikli olarak görseli fark etmek gerekmektedir. Bu fark ediş beraberinde eşleştirme, anlama, yorumlama, analiz etme gibi pek çok zihinsel süreci aktive etmektedir (Güneş, 2013:

4). Görselleri algılayabilme ve okuyabilmede problem yaşayan çocukların da, bu zihinsel süreçlerde gecikme ya da zihinsel becerilerinde yetersizliklerle karşılştığı, yapılan çalışmalardan ortaya çıkmaktadır. Özellikle bilişsel alanda dinleme, dikkat, akıl yürütme; motor alanda denge, koordinasyon becerilerinde zorlandıkları; sosyal duygusal açıdan ise güvensiz, mutsuz, çekingen davranışlar sergiledikleri bilinmektedir (Akt. Ercan ve Aral, 2011: 445).

2.3.4. Metaforlar İle İlişki Kavramlar: İmge - Sembol (Simge) - Metafor Bağı

İmge, gösterilen üzerine oluşturulan birer tasarıdır. Bu tasarı tamamen zihinsel boyutta kalmaktadır (Durmuş, 2011). M. H. Abrams da imgelerin sadece göz ile fark edilebilecek görsel nesne ve sahneleri temsil etmesinin yanı sıra, bir esere atıfta bulunulan duyu algısını karşı tarafa iletme durumda aracı olarak kullanılabileceği üzerinde durmuştur (Akt. Bishop ve Starkey, 2006).

Metaforlar için imgeler, hayal gücünü geliştiren birer araçtır (Sümer, 2014). İmgeler, kişinin görünenin ötesinde, kendi yaşantı ve fikirlerine yoğunlaşarak yeni bir anlam arayışı içine girmesini sağlamaktadır. Bu sebeple ortaya çıkan imgesel anlamlar kişiden kişiye değişiklik göstermektedir (Durmuş, 2011). Yaşanan ortak olay (savaş, doğal afet, göç vb.), durum, duygu paylaşımları ise kişiler arası ortak imgesel dil oluşturabilmektedir.

Semboller imgeden farklı olarak göstergenin anlamının bir başka göstergeye devredilerek verilmesi ile oluşturulmaktadır (Durmuş, 2011). Örnek olarak bavul görseli ile seyahat anlamının yansıtılması verilebilir. Sembol ve metafor arasındaki ilişki 18. Yüzyılın sonlarına doğru Romantizm akımı ile özellikle şiir öncülüğünde başlamış ve 19. Yüzyılın sonlarına doğru Sembolizm akımı ile giderek yoğunlaşmıştır. Sembolizm akımından sonra bu bağ Dadaist ve Gerçeküstücü (Sürrealist) sanatçılar için ilham olmuştur (Sümer, 2014).

Sembolizm akımı, bilinmezi somut nesneler ile göstererek zihinsel bir uyanış hedeflemektedir. Bu uyanışın öznel yorum ve gösterilen arasında kurulan zihinsel eşleşme ile olabileceği savunulmaktadır (Erol, 2016).

Lemaitre'den yaptığı alıntıya göre Özsezgin (1994), sembollerin aslında bir dizi metaforlar bütünü olduğu ve sembolik anlatımın da bu metaforlar aracılığıyla bireyde

yeni çağrışımlar uyandırması gerektiği üzerinde durmuştur. Bu durumda sanatçıların asli görevinin doğrudan anlatılması mümkün olmayan durumları, olguları, olayları metaforlar aracılığıyla anlatarak ifade imkânı sağlamak olduğunu belirtmiştir (Akt. Sümer, 2014). Yalnız imge ve sembollere yüklenen anlam sadece kullanıldıkları yerde geçerli olmakla birlikte, herhangi bir farklı durumda kullanıldığında aynı anlamı vermesi beklenmemelidir (Durmuş, 2011). Bu sebeple bir görselin imge/simge durumundan söz edebilmek için mutlaka bağlı olduğu eser (yazılı metin, resim, fotoğraf vb.) dâhilinde incelenmesi gerekmektedir.

İmge ve semboller aracılığıyla imgesel ve sembolik düşünmenin çok yönlü düşünmeyi, görünenin altındaki anlama yoğunlaşmak için görünene/sembole her yönüyle bakmayı, yaşantılar arası bağ kurmayı sağladığı ve yaratıcılıkla ilişkili olduğu varsayıldığında, metaforların tüm bu becerilerin kazanımında anahtar olma niteliği taşıdığı düşünülmektedir.

2.3.5. Metafor Üzerine Yapılan Çalışmalar

Literatür taramasında metaforik algılar üzerine yapılan çalışmaların uluslararası alanda çoğunlukta olduğu ve bu çalışmaların 1980 yılı sonrasında artış gösterdiği bilinmektedir. Araştırmaların konularını ise öğretmenlerin (Ritchie, 1994; Inbar, 1996; Balcı, 1999; Hangstrom ve Ark., 2000; Randall ve ark., 2005; Silman ve Şimşek, 2006; Semerci, 2007; Aydoğdu, 2008; Cerit, 2008; Saban, 2008; Shaw ve ark., 2008; Alger, 2009; Boyacı, 2009; Pishghadam ve ark., 2009; Töremen ve Döş, 2009; Örücü, 2012; Kuyucu ve Ark., 2013; Küçüktepe ve Gürültü, 2014; Aladağ ve Kuzgun, 2015; Cerit ve Ark., 2016;), aday öğretmenlerin (Saban, 2004; Saban, 2006; Öztürk,2007; Selvi, 2007; Erdoğan ve Gök, 2008; Shaw ve Ark., 2008; Saban, 2009; Aydın ve Ünaldı, 2010; Güler, 2012; Aydın ve Yalmancı, 2013; Gürbüzoğlu Yalmancı ve Aydın, 2014; Çelik ve Ark., 2016; Baki ve Karakuş, 2017), müdürlerin/yöneticilerin (Özmen ve Batmaz; 2006; Silman ve Şimşek, 2006; Balcı, 2007; Cerit, 2008; Dönmez, 2008; Yılmaz, 2011) ve öğrencilerin (yaşıtlarına göre normal gelişim gösteren bireylerden oluşan) (Inbar, 1996; Balcı, 1999; Ocak ve Gündüz, 2006; Girmen, 2007; Aydoğdu, 2008; Cerit, 2008; Saban, 2008; Güven ve Güven, 2009; Coşkun, 2010; İbret ve Aydıngözü, 2011; Oflaz, 2011; Sadık ve Sarı, 2012; Ateş ve Karatepe, 2013; Bektaş ve Ark., 2014; Karakuş, 2014; Şahin ve Tüzel, 2014; Bayrakdar, 2015; Deniş Çeliker

ve Akar, 2015; Kahyaoğlu, 2015; Bozdoğan ve Sünbül, 2016; Fidan ve Fidan, 2016; Uslu ve Ark., 2016; Doğan, 2017) çocuk, öğrenme ve öğretme, eğitim programlama, görsel sanatlar, küresel ısınma, demokrasi, bilim ve bilim insanı, doğa, müze, özgürlük, deprem, matematik, sosyal bilimler, fen bilimleri, rehberlik hizmetleri, müdür, öğretmen, öğrenci, veli, bilgi, kopya, okul, kitap, değer, yazma gibi çeşitli değişkenlere bağlı metafor algıları oluşturmaktadır.

Bir kısmını ise metaforun açıklaması, tarihçesi, kullanım alanları, tekniği üzerine yapılan çalışmalar oluşturmaktadır (Miller, 1987; Mojtabai ,2000; Martinez ve Ark., 2001; Lakoff ve Johnson, 2005; Arslan ve Bıçakçı, 2006; Dur, 2006; Hogler ve ark., 2008; Botha, 2009).

Metafor, terapötik yanı ile eğitim alanının dışında psikiyatri alanında da çalışma konusu olmuştur (Lee, 1985; Huestis, 1991; Amundson, 2009; Karaırmak ve Güloğlu, 2012; Piştof ve Şanlı, 2013). Bunun yanı sıra özel gereksinimli bireylerin metafor algıları üzerine yapılan çalışmalar ise saydığımız konulara oranla daha az tercih edilir olduğu görülmektedir.

Özel gereksinimli bireylerle de yapılan pek çok metafor çalışması bulunmaktadır. Beşkardeş (2007) Üstün Zekâlı ve Özel Yetenekli Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminde Metafor Sisteminin Uygulanması adlı yüksek lisans tezinde 38 üstün yetenekli öğrencinin ile İngilizce öğretiminde metafor tekniğini kullanmıştır. Çalışmanın sonucunda metafor tekniğinin uygulandığı deney grubu öğrencilerinin akademik başarı ortalamasından, geleneksel öğretimin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı ortalamasından daha yüksek olduğu bulgusu elde etmiştir.

Kunt ve Tartop (2013) üstün yetenekli çocukların Bilim ve Sanat Merkezleri ile ilgili metafor algılarını ortaya koymuş, çocukların bu merkezler için en fazla eğlenceli, güvenli metaforlarını kullandığı sonucuna ulaşmış. Benzer bir çalışmayı Talas, Talas ve Sönmez (2013) örgün öğretimlerine devam eden İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri ile yapmıştır. Çalışmada bu çocukların okula dair metafor algılarının ölçülmesi ve bu doğrultuda okul ile olan problemleri çözmek hedeflenmiştir. Aslan ve Doğan (2016) ise üstün yetenekli çocukların devam ettikleri okullar ve bilim, sanat

merkezleri il ilgili metaforları karşılaştırmıştır. 47 çocukla yaptıkları bu çalışma sonucunda okul ve bilim, sanat merkezine dair metaforların birbirinden farklı olduğu, okulu yarış, rekabet, korkutucu gibi metaforlarla ifade ederken, bilim, sanat merkezini ise rahatlatıcı, heyecan verici gibi metaforlarla ifade ettikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Benzer bir çalışmayı Satmış (2016), Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) kavramına ek olarak matematik kavramına yönelik metafor algılarını ölçerek yapmıştır.

Mertol, Özcan, Yurteri ve Pamukçu ise (2016) bu merkezlere devam eden 10-12 yaş üstün zekâlı çocuklara deyimler sunmuş ve bunları anladıkları şekilde resmetmelerini istemişlerdir. Sonuç olarak da, 71 öğrenciden 46'sının deyimlerin kelime anlamını kullanarak resmettikleri, 3'ünün deyimleri mecaz anlamına uygun olarak çizdiği, geri kalan 22 öğrencinin ise deyimleri hem gerçek hem mecaz anlamına göre deyimleri resmettiği sonucunu bulmuşlardır. Çalışkan (2009) ise kavramsal anahtar modeliyle Belçika'da yaşayan 10-12 yaş arasındaki iki dilli çocuklara metafor ve deyim öğretimi üzerine doktora çalışmasını yürütmüştür.

Mertol, Doğdu ve Yılar (2013) 8-14 yaş grubundaki 30 üstün zekâlı ve yetenekli öğrencinin sosyal bilgiler dersine ilişkin metaforik algılarını incelemiş; sosyal bilgiler dersi için yaşam, eğitim, hayat metaforlarının başta geldiği sonucuna ulaşmıştır. Çiftçi (2015) ise benzer bir çalışmayı bilim sanat merkezinde 9. ve 10. sınıfta öğrenim gören üstün zekalı 63 öğrenci ile gerçekleştirmiştir; çalışmada öğrencilerin coğrafya dersi ile ilgili metafor algıları incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin coğrafya dersi için dünya, hayat, ağaç, yol gösterici gibi metaforlar kullandıkları görülmüştür. Arıkan ve Ünal'ın (2015) yürütmüş olduğu araştırmada ise üstün yetenekli çocukların matematik ile ilgili metaforları incelenmiştir.

Kurnaz, Çiftci ve Karapazar'ın 89 üstün zekâlı ve yetenekli öğrenci ile yaptıkları 'Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Değer Algılarının Betimsel Bir Analizi' adlı çalışmasında, öğrencilerin en fazla metafor ürettikleri değerlerin şefkat, doğayı sevme, dostluk, doğru sözlülük, liderlik, merhamet, bağışlayıcılık ve kanaatkârlık; en az ise minnettarlık, zamanı etkin kullanma, cesaret, tüm hayata ilgi duyma, ayırt etme, sebatkârlık, iyimserlik ve vatandaşlık değerleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kurnaz ve Ark., 2013).

Ogurlu, Öpengin ve Hızlı'nın (2015) üstün yetenekli öğrencilerin okul ve öğretmen kavramlarına ilişkin metaforları ortaya koyan çalışmasında 103 öğrenciden okul kavramına dair alınan metaforlar en fazla "huzur veren koruyucu bir ortam" kategorisinde toplanırken; öğretmen kavramına ilişkin metaforlar ise en fazla "koruyan destekleyen kişi" kategorisinde toplandığı bulunmuştur.

Karaburçak (2017) Bilim ve Sanat Merkezi'nde eğitim alan 6. ve 7. sınıf 60 öğrenci ve 52 veli ile üstün/özel yetenek, zekâ ve akademik başarı kavramlarıyla ilgili metaforları üzerine yüksek lisans tezini yazmıştır.

Palmer ve Brooks (2004) öğrenme güçlüğü tanılı, okuduğunu anlamakta güçlük çeken ve bunun farkında olmayan öğrenci ile Adams ve Bruce'un (1982) okuma sürecine katkı sağlayacak üç aşamalı modelini soru-cevap, özetleme, görsel imgelerden yararlanma gibi tekniklerle birleştirerek figüratif dil öğretimine uyarlamış ve çalışma sonunda öğrencinin figüratif dil kullanımında ilerleme kaydettiği sonucuna ulaşmıştır (Akt. Çalışkan, 2009).

Normal gelişim gösteren çoukların özel gereksinimli çocuklara yönelik algılarını temel alan metafor çalışmaları da bulunmaktadır. Çapan (2010) "Öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilere ilişkin metaforik algıları" adlı araştırmasında öğretmen adaylarının üstün yetenekli öğrencilerle ilgili çok yönlü, yaratıcı, yüksek performanslı metaforlarını kullandıklarını ortaya koymuştur. Özsoy (2014) ise "Bilim ve Sanat Merkezi Öğrenci, Öğretmen ve Velilerinin Üstün Yetenekli Öğrenci Kavramına İlişkin Metaforları" adlı benzer çalışmasında 75 katılımcı ile çalışmış ve sonunda "üstün yetenekli öğrenci" kavramına ilişkin; yüksek performans gösteren, uygun eğitime gereksinim duyan, anlamak için çaba gerektiren, yaşıtlarından farklı görünen metaforları üretildiği bulgusu elde edilmiştir.

Açar ve Arkadaşlarının özel gereksinimli bireylerin eğitim sürecinde yer alan 35 öğretmen ve çocuk gelişimi bölümü okuyan 68 öğrencinin özel gereksinimli bireylere ilişkin metaforik algılarının ortaya konduğu çalışmada ise, "Özel eğitime gereksinimi olan birey bir evin……dır (dir, dur). Çünkü ……." şeklinde açık uçlu soru sorulmuş ve……. Bakım isteyen, herkese açık, birbirinden farklı bitkilerin

yetiştirilebildiği alan gerekçeleri ile en fazla bahçe; özel, kapalı ve vazgeçilmez alan gerekçeleri ile en az banyo cevabı alınmıştır (Açar ve Ark., 2017).

Serinkaya'nın 2016 yılında yapmış olduğu The Disability Metaphor and Construction of the Norm in Yeşilçam Melodramas (1960-1980) adlı yüksek lisans tezinde, 1960-1980 yılları arasında Türk sinemasındaki sakatlık metaforunun kullanım sıklığı, bu imgeye yüklenen anlam, toplumsal izdüşümü ve sakatlık metaforunun ön plana çıkarılan melodram yönü üzerine bilgiler paylaşmıştır (Serinkaya, 2016).

Metafor ve öğrenme güçlüğü olan çocuklara dair yapılan tüm bu araştırmalar ve kuramsal yanları düşünüldüğünde, dilin yetersizliği dolayısıyla kullanılan metaforların algılama sistemi ile arasında bağlantı olduğu görülmektedir (Demirci, 2016). Ayrıca öğrenme güçlüğü gibi yoğun olarak dil, bilişsel ve algısal becerilerin kazanımında daha fazla çaba gerektiren özel gereksinim gruplarında dil kullanımları ile ilgili problemlerin aşılmasında, kendilerini daha iyi ifade edebilmelerinde, yaratıcılık gelişiminde, algı- ifade bağlantılarının doğru kurulması ve ifade edilmesi ile farklı yollarla düşünmenin sağlanarak birden fazla bakış açısı geliştirilmesinde metaforun kıymetli bir araç olacağı düşünülmektedir. Buna dayanarak öğrenme güçlüğü olan çocukların görsellerle arasının daha iyi olduğu bilindiği ve İşler'in (2002) belirttiği görsel düşünmenin sorunlara yönelik kavramsal çözüm üretiminde etkili olduğu bilgisi göz önüne alınarak; görsel metaforların bilişsel, dilsel ve algısal becerilerin kazanımında etkili olacağı varsayılmaktadır. Çalışmada da sanatını "metaforik realizm" olarak tanımlayan ressam Vladimir Kush'ın ve Pablo Ruiz Picasso'nun resimleri kullanarak, öğrenme güçlüğü olan çocukların görsel metaforları kavrayışı ve somutlaştırma ve ifade etme becerileri araştırılmıştır. Ayrıca görsel kavramları okuma ve tanımlamada beynin sağ yarım küresi uyarılırken, sol yarım küre ile de soyut kavramlar somutlaştırılmaya çalışılmaktadır. Böylece beynin bütüncül kullanımı sağlanmaktadır (Feinstein, 1993). Feinstein'in belirttiği bu bilginin de çalışmanın amacını destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin hangi yöntemlerle analiz edildiğine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada İstanbul ilinde ikamet eden 7-9 ve 11 yaş özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklar ile 7-9 ve 11 yaş normal gelişim gösteren akranlarının metafor algıları ile gelişimsel seviyeleri (yaş özellikleri) arasındaki ilişki, nitel araştırma modellerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni ile incelenmiştir.

20. yüzyılın başlarında Avrupa felsefesinde ortaya çıkan fenomenoloji yöntemi; doküman/yazılı metin incelemesi, gözlem ve görüşme gibi tekniklerle uygulanan, bireylerin olgulara karşı yükledikleri anlam ve algılarını ortaya çıkartmaya dayalı nitel araştırma tekniğidir. Bu teknik ile felsefe ve psikoloji alanında sıklıkla karşılaşılsa da, günümüzde multidisipliner çalışmalarda kullanıldığını söylemek mümkündür (Starks ve Trinidad, 2007; Akt. Onat Kocabıyık, 2015: 57; Katsirikou ve Lin, 2017).

Fenomenoloji yöntemi, bireyin farkında olduğumuz fakat yoğun bilgisine sahip olmadığımız olayları, olguları nasıl algıladığı ve yorumladığı sorularına cevap aramaktadır. Bu arayışı bireysel görüşlere odaklanarak tamamlamakta ve böylelikle deneyimlerin daha derinlemesine araştırılmasına katkıda bulunmaktadır. Fenomenoloji yönteminin bireysel deneyimleri bu denli yakından incelemesi sonucunda, olayların/olguların anlamını bulmaya ve ortak özelliklerini ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır. Bu yöntem, aynı kültürden gelen aynı ortamda yetişen bireylerin, aynı olguları farklı algılaması ve yorumlamasına dayalı olarak, aslında öğrenimdeki bireysel farklılıklara değinmesi nedeniyle ciddi öneme sahiptir. Fenomenoloji yöntemini uygularken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta ise, araştırmacının bireye herhangi kuramsal bilgi ya da bireysel görüş dayatmadan, verileri bireyin aktardığı şekilde almasıdır (Starks ve Trinidad, 2007: 1374; Çekmez, Yıldız ve Bütüner, 2012: 89; Yıldırım ve Şimşek, 2013; Akt. Uslu, Kocakülah ve Gür, 2016: 355).

Araştırmada çocukların yaşı, engel türü, eğitim seviyesi, gelişimsel beklentiler gibi bağımsız değişkenler açısından metafor algılarında farklılık olup olmadığı fenomenoloji (olgu bilim) deseni etrafında irdelenmiştir.

3.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul il sınırları içinde bulunan bütün eğitim kurumlarına devam eden 7-11 yaş özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocuklar oluşturmaktadır.

Çalışma grubunu ise İstanbul il merkezi Beyoğlu ve Ümraniye İlçesi'ndeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı rehabilitasyon merkezi ve okullarda eğitim alan ve 7-11 yaş aralığında olan 54 özgül öğrenme güçlüğü olan çocuk ve 54 normal gelişim gösteren çocuk olmak üzere toplam iki kurumdan 108 çocuk oluşturmaktadır. Bu çalışma grubu amaçlı örnekleme yoluyla seçilerek oluşturulmuştur. Çalışma grubuna katılan normal gelişim gösteren çocuklar için gönüllük, zaman ayırma ve alt sosyo ekonomik düzeye sahip olma kriterleri göz önüne alınmıştır. Çalışma grubunun sosyo-demografik bilgileri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Araştırmada normal gelişim gösteren ve özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların demografik değişkenlere göre dağılımları Tablo 3.1 ve Tablo 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.1: Araştırmaya Katılan Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=54)

Bireysel Özellikler		***f***	**%**
Cinsiyet	Kız	27	50.0
	Erkek	27	50.0
Yaş	7	18	33.3
	9	18	33.3
	11	18	33.3
Okula Gitme Durumu	Evet	53	98.1
	Hayır	1	1.8
Sınıf	1	10	18.5
	2	10	18.5
	3	6	12.9
	4	9	16.6
	5	8	14.8
	6	10	18.5
	7	1	1.8

Tablo 3.1'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların cinsiyet açısından 27'si kız (%50.0) ve 27'si erkek (%50.0); yaş bakımından 18'inin 7 (%33.3),

18'inin 9 (%33.3) ve 18'inin 11 (%33.3) yaşında olduğu; okula gitme durumları açısından 53'ünün (%98.1) okula devam ederken, 1'inin (%1.8) okula devam etmediği; okula devam edenler arasında 10 kişinin (%18.5) 1. Sınıfa, 10 kişinin (%18.5) 2. Sınıfa, 6 kişinin (%11.11) 3. Sınıfa, 9 kişinin (%16.6) 4. Sınıfa, 8 kişinin (%14.8) 5. Sınıfa, 10 kişinin (%18.5) 6. Sınıfa ve 1 kişinin (%1.8) 7. Sınıfa devam ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 3.2: Araştırmaya Katılan Normal Gelişim Gösteren Çocukların Sosyo-demografik Değişkenlere İlişkin Dağılımı (n=54)

Bireysel Özellikler		***f***	**%**
Cinsiyet	Kız	27	50.0
	Erkek	27	50.0
Yaş	7	18	33.3
	9	18	33.3
	11	18	33.3
Okula Gitme Durumu	Evet	54	100.0
	Hayır	0	0.0
Sınıf	1	18	33.3
	3	18	33.3
	5	18	33.3

Tablo 3.2'de görüldüğü gibi; normal gelişim gösteren çocukların cinsiyet açısından 27'si kız (%50.0) ve 27'si erkek (%50.0); yaş bakımından 18'inin 7 (%33.3), 18'inin 9 (%33.3) ve 18'inin 11 (%33.3) yaşında olduğu; okula gitme durumları açısından 54'ünün (%100.0) de okula devam ettiği; 18 kişinin (%33.3) 1. Sınıfa, 18 kişinin (%33.3) 3. Sınıfa ve 18 kişinin (%33.3) de 5. Sınıfa devam ettiği görülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında, Ressam Pablo Ruiz Picasso ve Ressam Viladimir Kush'ın resimleri arasından uzman görüşü alınarak seçilen toplam 13 resim (Ek-1) kullanılmıştır. Bu resimlerden altısı Picasso, yedisi Kush imzası taşımaktadır. Resimler çocuklara tek tek gösterilmiş ve istedikleri açıdan inceleyebilmeleri konusunda alan ve süre tanınmıştır. Bu resimlerde kullanılan metaforların neler olduğunun ve bunların hangi konuyu/temayı sembolize ettiğinin nedeni, araştırmacı tarafından kurgulanan bir hikâye etrafında sorularak her bir çocuk için yaklaşık 30 dakika içinde toplanmıştır. Kurgulanan hikayeye göre araştırmacı tarafından "Merhaba. Ben Begüm. Bugün senden bir konuda destek almak için geldim. Bir

arkadaşım ile birlikte hikaye kitabı yazmaya karar vermiştik. Ben hikayenin resimlerini buldum, o da hikayelerini yazmıştı. Ancak, arkadaşım hikayeleri kaybetmiş. Şimdi bu kitabı çıkartmayı çok istiyorum ama elimde sadece resimleri var. O resimleri sana göstersem, hikayelerinin, temalarının ne olabileceği konusunda bana fikir verebilir misin? Bu konuda öğretmenlerin senin yardımcı olabileceğini söyledi, bana yardım eder misin?" yönergesi verilmiştir. Bu aşamada çocuklardan veriler sadece sözel olarak alınmış, çocukların söyledikleri eş zamanlı olarak araştırmacı tarafından not edilmiştir.

1881 yılında İspanya'da doğan Pablo Ruiz Picasso, eserleri ile 20. Yüzyılın en etkili sanatçılarından biri olmuştur. Picasso, Georges Braque ile birlikte kurdukları Kübizm akımının öncüleri arasında olup; eserleri ile resim ve heykel alanında köklü değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Kübizm akımı, içerisinde barındırdığı nesneleri parçalara ayırarak soyut bir şekilde yeniden düzenlemeye dayanmaktadır. Akım, bu yöntemle resimleri bütünleşik bir bilinç dahilinde ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Yani resmi inceleyenlerin gözlemci pozisyonunu yıkıp, her birini resmin içine dahil ederek iç içe olmalarını sağlamaktadır (Walther, 2000: 8; https://www.pablopicasso.org/ , 2009: 07.03.2019 tarihinde elde edilmiştir.; Haşlakoğlu, 2015: 111).

Kübizm, etkisi ile pek çok farklı akımın ortaya çıkmasında ilham verici olmuştur. Bu akımlardan biri de sürrealizmdir. Sürrealizm/ Gerçeküstücülük akımı II. Dünya Savaşı'na tepki olarak umut vadeden, mantık ve akılcılığı devre dışı bırakan yapısıyla 1930-1940 yılları arasında 'gerçeğin zihindeki yansıması' ifadesiyle Fransa'da ortaya çıkmıştır. Akım kısa sürede edebiyat, felsefe, heykel, resim, tiyatro alanlarını sarmıştır (https://www.pablopicasso.org/ , 2009: 07.03.2019 tarihinde elde edilmiştir.; Vangölü, 2016; Suci, 2017).

Gerçeküstücülük; sanatı, sanatçının bilinçaltı fikirlerinin dışa vurumuyla oluştuğu için kullanılan semboller, çizgiler ve teknik de sanatçıya göre değişkenlik göstermektedir. Bilinçaltının ortaya çıkması, insanlara mantık ve akılcılığın ötesinde bir gücün varlığını bildirmekle birlikte kökten değişimler ve kararlar almada cesaret vermektedir. Gerçeküstücülük akımının yüzyıllardır süregelmesi ise, insanoğlunun

halen tam olarak açıklayamadığı örtülü alan hakkındaki zihinsel arayışlarının devam edişi ile ilişkilendirilebilmektedir (Vangölü, 2016).

Sürrealizm (Gerçeküstücülük) akımının temsilcileri arasında yer alan Vladimir Kush, 1965 Rusya doğumlu ressam ve heykeltıraştır. Sanatını ve eserlerini "metaforik realizm" olarak adlandırmaktadır. Sanatçıya göre metaforlar, imkansız gibi görünen resimlerin izleyenler tarafından kabulünü ve bu sayede farklı bakış açılarının keşfedilmesine olanak tanımaktadır (Kush, 2010; Çakır, 2019).

Nesneleri ifade ederken pek çok yolun kullanılabileceğini savunan Kübist sanatçılar, tek boyutlu (standart) anlatım odaklı Natüralizm akımına karşı duruş sergilemiştir. Akımın savunucuları nesnenin, sadece görüldüğü biçimiyle değil, düşünüldüğü gibi de verilebileceğine inanmıştır (Yılmaz, 2015). Kübistler, ifadenin biçimsel özellikleriyle ilgilenirken, Kübizm etkisinde ortaya çıkan akımlardan olan Sürrealizm savunucuları ise, konu üzerine odaklanmıştır. Bu iki akım her ne kadar odak noktasında birbirinden farklı görünse de, standart anlatımları yıkarak farklı bakış açıları geliştirme konusunda birbirini beslemektedir. Ki bu durum, çalışmada Kübizm ve Sürrealizm akımının temsilcilerinin tercih edilmesinin temelini oluşturmaktadır. Özel olarak Picasso ve Kush'ın eserlerinin ele alınmasının sebebi ise, her iki akımı ayrı ayrı temsil eden ve metafor yönüyle dikkat çeken çalışmalar olmasıdır.

İstanbul Valiliği'nin onayı (Ek-2) ile İstanbul il merkezi ve İstanbul'a bağlı Beyoğlu ve Ümraniye İlçesi'nde eğitim-öğretim yapan bir Özel Eğitim Rehabilitasyon Merkezi, bir Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı İlköğretim-Ortaöğretim Okulu olmak üzere toplam iki kurumla görüşülerek kurum yöneticilerine araştırma açıklanmış ve çalışma konusunda randevu alınmıştır. Araştırmanın yapılması ve çocuklara resimlerle ilgili sorular yöneltilmesi için amaçlı örnekleme yöntemi ile öğretmenleri tarafından seçilen 108 çocuk ile yüz yüze ve birebir çalışılmıştır.

Araştırmada kullanılmak üzere her resimden birer adet bastırılmış olup, o an çalışma yapılan çocuğa görüşme boyunca verilerek bitiminde geri alınmıştır. Çocuklardan elde edilen 1404 veri analiz edilmiştir.

Araştırmanın geçerlik güvenirliğinin test edilmesi için, 10 özgül öğrenme güçlüğü olan ve 10 normal gelişim gösteren çocuk ile İstanbul Ümraniye ilçesine bağlı bir kurumda pilot çalışma yapılmıştır.

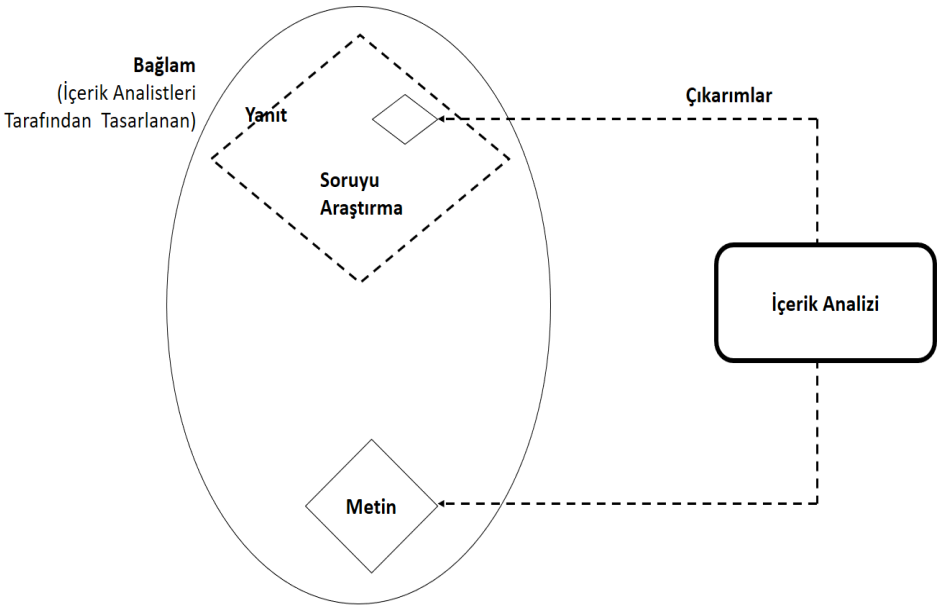
3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, nitel araştırma yöntemlerinden olan içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Olgubilim çalışmalarında veri analizi anlam ve deneyimleri gün yüzüne çıkartmaya dayalı olduğu için, kullanılan içerik analizi yöntemi verileri kavramsallaştırarak ilgili temalar belirlemeye çalışmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Temelinde bireyin sembolik davranışlarını ya da iletişim materyallerini analiz etmeye dayanan içerik analizi yöntemi; verilerin kodlanması, belirlenen başlıklar altında sınıflandırılması, kategoriler arasında karşılaştırma yapılması ve sonuç çıkarımıyla son bulan bir gözlem tekniğidir. Bu tanımdan hareketle içerik analizi yönteminin; verilerden özet çıkarmada, verileri standardize etmede, karşılaştırma yapmada ya da yeni bir bilgiye dönüştürmede kullanabileceği düşünülmektedir (Öğülmüş, 1991: 213; Cohen, Manion & Marisson, 2007: 475; Akt. Korkmaz ve Bağçeci, 2013: 194; Aziz, 2015: 131).

İçerik analizi yöntemi, ilk olarak yirmi yüzyılın başında Amerika'da niceliksel boyutta geliştirilmiştir. Bu boyutun istenilen sorulara net cevap veremeyişi sebebiyle çeşitli eleştirilere maruz kalmış ve 1964 yılında Ritsert tarafından II. Dünya Savaşı hikâyelerine açıklık getirmek için düzenlenerek, bugünkü hali verilmiştir (Akt: Mayring, 2004: 266-267).

İçerik analizi iki nokta üzerine odaklanmaktadır: Bunlardan ilki sistematiklik, ikincisi ise tarafsızlıktır (Koçak ve Arun, 2006: 22). Bu çerçevede oluşturulan analizin amacı, iletişim materyallerinin tarafız bir şekilde sitamatiksel incelemesini yapmaktır. Bu materyaller sadece metinlerden oluşmak zorunda değil, müzikal, görsel (resimsel), plastik ve benzeri kaynaklı da işlenebilmektedir. Esas olan, kullanılacak iletişimsel materyalin sabitlenmesidir (Mayring, 2004: 266). Krippendorff (2004), en basit haliyle içerik analizi tasarımını şu şekilde aktarmaktadır:

Şekil.3.1: İçerik Analizinin İşleyişi: Bir Metin Bağlamıyla İlgili Soruyu Yanıtlamak (Krippendorff, 2004: 82).

İçerik analizi iletişim bilimlerinden türemiş olmasına karşın, günümüzde multidisipliner kullanımı söz konusudur. İçerik analizinin, alansal bu gelişimi kullanılan materyallerde de yakalanmak istenmektedir. Analizin sadece sözel materyaller kullanılarak yapılmasından ziyade, hem görsel (resmi) hem de gizil anlam içeriği taşıyan materyallerin kullanılabilir hale gelmesi hedeflenmektedir (Mayring, 2004: 266). Çalışmada kullanılan materyallerin hem görsel (resimsel) materyaller oluşu hem de gizil anlam taşıması nedeniyle çalışmanın, içerik analizinin hedeflenen düzeye ulaşılmasına destek verebileceği düşünülmekte ve bu çerçevede kayda değer bir adım olacağı düşünülmektedir.

Verilerin girişleri Microsoft Excel üzerinden yapılmış ve grafiklendirilmiştir. Verilerin kategorize edilmesinde ve grafiklerin oluşturulmasında Saban, Koçbeker ve Saban'ın (2006) çalışması, temel alınmıştır:

1. **İsimlendirme/Etiketleme Aşaması:** Bu aşamada çocuğun vermiş olduğu yanıtların barındırdığı metaforlar ortaya çıkarılmıştır. Bu metaforlar sübjektiviteden uzak ve kavramsal olarak not edilmiştir.
2. **Sıralama/Eleme Aşaması:** İkinci aşamada tüm veriler tekrar gözden geçirilerek metaforlar arası benzerlikler bulunmaya çalışılmıştır. Bu aşamada önemli olan,

her bir çocuğun geçerli bir metafor üretip üretmediğinin fark edilmesidir. Geçerli metafor ile kastedilen, kullanılan metafor/hedef ile kaynak arasında mantıksal benzerlik bağı kurulmuş olan, kaynağı iyi temsil eden ve doğru ifade edilmiş olan metaforlardır. Verilen yanıtlarda geçerli olmayan/kötü yapılandırılmış metaforlar çalışmaya dâhil edilmemiştir. Araştırmada kötü yapılandırılmış ve birden fazla anlam ifade eden metaforlarla ayrı kategoriler oluşturulmuştur.

3. **Sınıflandırma Aşaması:** Üçüncü aşamada veriler alfabetik olarak sıralanmış ve her bir metaforu temsil eden kavram/tema bulunmaya çalışılmıştır. Böylece aynı kavramı/temayı temsil eden metaforlar tek bir başlık/tema altında toplanmıştır. Bu aşama, metaforların kategorize edilmesinde ve çalışmanın verilerini analizini ve yorumlarını doğrulamasında önemlidir.
4. **Geçerlik – Güvenirlik Aşaması:** Dördüncü aşamada, bir önceki aşamada oluşturulan sınıflamanın/kodlamanın genel-geçer ve tutarlı olması için araştırma dışı uzmanlardan görüş alınmıştır. Bu çalışma için özel gereksinimli çocuklarla çalışan güzel sanatlar eğitmenin görüşüne başvurulmuştur. Bu aşama için sağlama aşaması da denebilmektedir.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde araştırmaya katılan normal gelişim gösteren ve özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların, seçili resimler hakkında ürettikleri metaforlara ilişkin elde edilen bulgular yer almaktadır.

4.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren 7-11 Yaş Çocukların Resimlere Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "Özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların her bir resme dair ürettiği metaforlar arasında engel, yaş, cinsiyet bakımından farklılık var mıdır?" sorusuna ilişkin içerik analiziyle elde edilen bulgular Tablo.4.1-Tablo.4.78 arasında verilmiştir.

4.1.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Taş Atan Genç Kız (Young Girl Throwing a Rock)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.1, Tablo.4.2 ve Tablo.4.3'te belirtilmiştir.

Tablo.4.1: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Aslan		1
2	Balık	3	
3	Heykel		1
4	Kaya		1
5	Ördek Yavrusu	1	
6	Salyangoz		1
7	Solucan	1	
8	Taş	1	
9	Taş, Göz		1
10	Ters Kuğu	1	
11	Uzun Taş	1	
12	Yarısı Kopmuş Yılan		1
13	Yılan		2
14	Yılan ve Balina		1
15	Zürafa Oyunu	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.1'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "balık" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "yılan" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.2: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Balta		1
2	Kemik	1	
3	Ölmüş Dinozor	1	
4	Salyangoz, Köpek	1	
5	Solucan	1	2
6	Süslü Böcek		1
7	Tarihi Eserler		1
8	Taş Hikâyesi		1
9	Taşlı Yılan	1	
10	Yaratıklar, Kaya		1
11	Yılan	1	
12	Yılan Dünyası	1	
13	Yılan ve Balina		1
14	Yılanın Macerası		1
15	Yunus Balığı	2	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.2'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "solucan" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "yunus balığı" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocuklardan farklı olarak, üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.3: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Armut, Yılan, Karınca	1	
2	Çilek		1
3	Farklı Taşlar		1
4	Fil Boynuzu		1
5	Hayvanları Korumak		1
6	Kafa, Göbek		1
7	Kayalar		1
8	Taş		1
9	Taşlı Bir Kuş		1
10	Vazo	1	
11	Yılan	4	
12	Yılan ve Balık		1
13	Yılan ve Meyveler	1	
14	Yılan ve Salyangoz	1	
15	Cevap Verilmedi	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.3'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve bu metaforların geçerli kabul edildiği; buna karşılık 1 çocuk (%5.55) tarafından ise metafor üretilmediği anlaşılmaktadır. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "yılan" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.2. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Taş Atan Genç Kız" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.4, Tablo.4.5 ve Tablo.4.6'da belirtilmiştir.

Tablo.4.4: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Akıllı Böcek	1	
2	Eski Heykel ve İşaretler		1

3	Kaya Parçası		1
4	Kırık Taş	1	
5	Organlarımız ve Arkadaşlık	1	
6	Salyangoz	1	
7	Sarı Silahlar		1
8	Sümüklü Böcek İle Balık		1
9	Sümüklü Böcek İle Çekiç		1
10	Şekiller	1	
11	Taş Devri		1
12	Taş İçindeki Şeytan	1	
13	Taşların Önemi	1	2
14	Tuhaf Şeyler	1	
15	Yılan İle Salyangoz	1	
16	Zeki Taşlar		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.4'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "taşların önemi" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.5: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Arapça		1
2	Garip Taşlar - Taştan Yapılmış Salyangozun Üstündeki Garip Taş		1
3	İşaretler		1
4	Kabuklu Yılan - Sırtında Kabuk Taşıyor		1
5	Kaplumbağa	1	
6	Kayalıklar Dünyası		1
7	Saç Kurutma Makineleri	1	
8	Salyangoz ve Solucan		1
9	Solucan		2
10	Sosis	1	
11	Taşların Şekilleri - Balık, Solucan	1	
12	Taştan Hayvanlar	2	
13	Yılan	1	
14	Yılan ve Balığın Macerası	1	
15	Yılan ve Portakal		1
16	Vücudu Parçalanmış Horoz	1	

Toplam	**9**	**9**

Tablo 4.5'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "solucan" ve "taştan hayvanlar" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.6: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Balina		1
2	Denge		1
3	Farklı Arkadaşlar - Balık, Solucan, Taşlar	1	
4	Güzel Taşlar		1
5	Horoz		1
6	Horoz ve Yılan		1
7	Matematik Sembolleri	1	
8	Neşeli Meyveler	1	
9	Sihirli Taşlar	1	1
10	Şekilli Taşlar	1	
11	Taş Kalp		1
12	Taşlar Âlemi	1	
13	Taştan Horoz ve Salyangoz		1
14	Taştan Oyuncak Bebek Kafası	1	
15	Yarım Kavun ve Balina		1
16	Yılan	1	
17	Yılan İle Balığın Macerası	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.6'ya bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "sihirli taşlar" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Harlequin'in Ailesi (Harlequin's Family)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.7, Tablo.4.8 ve Tablo.4.9'da belirtilmiştir.

Tablo.4.7: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adamlar		1
2	Aslan ve Karga	1	
3	Çiçek		1
4	Düşmüş İnsanlar		1
5	Heykeller	1	
6	İnsan	1	
7	Kadın ve Erkek		1
8	Karışık Adamlar		1
9	Kayalık	1	1
10	Kızgın Adamlar	1	
11	Kızgınlık, Tartışma		1
12	Konuşan Ağaç		1
13	Odunlar	1	
14	Robot	1	
15	Taş		1
16	Taştan Adam	1	
17	Yapraklar	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.7'ye bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla "kayalık" metaforunun en fazla üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.8: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağaçlı Salata	1	

2	Bir Kadın Bir Adam		1
3	Canavardan Kaçan Adam		1
4	Hapishane	1	
5	Heykel	2	
6	İki İnsan Yüzü	1	
7	İnsan		1
8	Kolları Birleşmiş Bir Kadın ve Adam	1	
9	Kuş		1
10	Maymun Adamlar		1
11	Mezarlık		1
12	Odun Adamlar		1
13	Odunlar		1
14	Resimler	1	
15	Taş	1	
16	Yanardağ		1
17	Yüz	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.8'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "heykel" metaforunun üretildiği tespit edilmiştirEk olarak üretilen ortak metaforuın aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.9: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Adamlar		1
2	Anne ve Çocuğu	1	
3	Atatürk	1	
4	Büyücü ve Superman	1	
5	Cadı ve İnsan		1
6	Çocuk	1	
7	Dikkatli Olmak		1
8	Kayadan İki İnsan Kafası	1	
9	Korkulu Günler (Anne Çocuğunu Tutuyor)	1	
10	Mağaralar ve İnsanlar		1
11	Mutluluk ve Üzüntü - Birbirini Üzen Kişiler		1
12	Odundan İnsan		1
13	Odunlar		1
14	Taştan İnsanlar	1	
15	Uzanan Adam	1	
16	Yaşam		1

17	Yıkılmış Heykel		1
18	Cevap Verilmedi	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.9'da görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve bu metaforların geçerli kabul edildiği; buna karşılık 1 çocuk (%5.55) tarafından ise metafor üretilmediği anlaşılmaktadır.

4.1.4. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Harlequin'in Ailesi" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.10, Tablo.4.11 ve Tablo.4.12'de belirtilmiştir.

Tablo.4.10: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Abuk Sabuk		1
2	Birinci Dünya Savaşı		1
3	Bütün Hayvanlar Güzeldir	1	
4	Bütün Krallar		1
5	Çocuk	1	
6	Dünya	1	
7	İnsanlar	1	
8	İyi İnsanlar		1
9	Kâğıtlar		2
10	Kötü Adam ve Fakir Adam		1
11	Köy	1	
12	Kral	1	
13	Odun Adam		1
14	Pantolonlu Adam	1	
15	Renkli Motor	1	
16	Sevgili Odunlar		1
17	Üçgen ve Prizmalar	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.10'a bakıldığında; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en

fazla “kâğıtlar” metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.11: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların “Harlequin'in Ailesi” Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adam ve Kadın	2	
2	Aslan Saldırısı - Aslan Uçaktaki Bir Kadını Yemeye Çalışıyor	1	
3	Bir Kadın ve Bir Adamın Macerası	1	
4	Çöl		1
5	Dağ		1
6	Değişik Taşlar	1	
7	Dikenler ve Odun		1
8	Gökkuşağı	1	
9	Hak Etmek - Kavgayı Hak Eden Adamlar	1	
10	Korkunç Dev Adam - Bir Adamı Dağın Üstünde Yakıyor	1	
11	Odun	1	
12	Odun Kafalar		1
13	Renkli Taşlar - Renkli Taşların Üstündeki Kuş		1
14	Silah Mermisi		1
15	Şövalye - Baltalı Adam		1
16	Tahtadan Adam		1
17	Tahtalı Köy		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.11’e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9’unun kız (%50.00), 9’unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla “adam ve kadın” metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.12: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların “Harlequin'in Ailesi” Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ayrıntı Belirten Resim		1
2	Birini Esir Alan Kötü Adam	1	
3	Dondurulmuş Adam		1
4	Gizli İki İnsan		1
5	İnsan		1
6	İnsanlar ve Kirli Hava	1	

7	Kadın ve Ressamın Macerası	1	
8	Karışık Dağlar	1	1
9	Kötü Kral	1	
10	Kumaş Satan Adam		1
11	Özgür Dağlar ve Heykeller		1
12	Renkli Dünya İnsanları	1	
13	Renkli Taş Gözler	1	
14	Savaş Ordusu		1
15	Tahta Resmi	1	1
16	Taş Dünyası	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.12'ye bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "karışık dağlar" ve "tahta resmi" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.5. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Barış Güvercini (Dove of Peace)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.13, Tablo.4.14 ve Tablo.4.15'te belirtilmiştir.

Tablo.4.13: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Anne Kuş	1	
2	Ağzı Uzun Kuş	1	
3	Ağzında Sopa Taşıyan Karga		1
4	Güvercin ve Yuvası	1	
5	Kâğıttan Kuş	1	
6	Karga		1
7	Kuş	1	3
8	Kuşlar (Nereye Gittiği Belirsiz)	1	
9	Leylek	1	
10	Yemek Taşıyan Kuş		1
11	Yemek Yiyen Kuş		1
12	Yuva Yapan Kartal	1	
13	Yuva Yapan Kuş	1	1

14	Yuvasına Yemek Götüren Kuş		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.13'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "kuş" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "yuva yapan kuş" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.14: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Ailesine Yuva Yapan Kuş		1
2	Anne Kuş	1	
3	Bir Şey Taşıyan Kuş	1	
4	Dal Getiren Kuş		1
5	Elinde Dal Olan Kuş		1
6	Hayal Kuran Kuş	1	
7	Kanatlı Kuş	1	
8	Karga		1
9	Kendisine Yuva Yapan Kuş		1
10	Kuş	1	1
11	Kuş ve Gemi - İmzayı Gemi Zannetti	1	
12	Kuşlu Kanat	1	
13	Uçan Kuş		1
14	Yaprak Götüren Kuş		1
15	Yaprak Isıran Kuş	1	
16	Yuva/Ev Yapan Kuş	1	1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.14'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında2 oy ile %11.11 oranla en fazla "kuş" ve "yuva/ev yapan kuş" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ek olarak üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.15: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağzında Ağaç Taşıyan Güvercin	1	
2	Ağzında Dal Olan Kuş		2
3	Ağzında Odun Tutan Kuş	1	
4	Anne Kuş	1	
5	Dalları Alan Kuş		1
6	Elinde Yiyecek Olan Anne Kuş	1	
7	Güvercin		1
8	Kartal		1
9	Kuş		2
10	Kuşların Uçması		1
11	Yavrularına Yiyecek Götüren Kuş	1	
12	Yemek Yiyen Kuş	1	
13	Yuva/ Ev Yapan Kuş	3	1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.15'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 13 farklı metafor ürettiği bilinmektedir. Bu metaforların tamamı geçerli kabul edilmiştir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "yuva/ev yapan kuş" metaforunun üretiliği; bunu 2 oy %11.11 oranla "ağzında dal olan kuş" ve "kuş" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.6. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Barış Güvercini" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.16, Tablo.4.17 ve Tablo.4.18'de belirtilmiştir.

Tablo.4.16: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Aç Kuş		3
2	Güzel Kuş		1
3	Kuş	3	1

4	Kuş Dünyası	1	
5	Kuş İle Küçük Dal		1
6	Kuş Sevgisi - Anne Kuş	1	
7	Kuşlar		2
8	Uçan/Uçabilen Kuş	1	1
9	Yavrularına Bakan Kuş	1	
10	Yemci Kuş	1	
11	Yuvasına Yemek Götüren Kuş	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.16'ya bakıldığında; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 11 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "kuş" metaforunun üretildiği; bunu 3 oy ile %16.66 oranla "aç kuş" metaforunun, 2 oy ile %11.11 oranla da "kuşlar" ve "uçan/uçabilen kuş" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.17: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Açgözlü Kuş		1
2	Ağaç Kemiren Kuş	1	
3	Çiçekçi Kuş		1
4	Dal Koparan Kuş	1	
5	Dal Taşıyan Kuş		1
6	İmza Kuşu - Bir İnsanın İmzasını Taşıyan Kuş	1	
7	Kartal Yavrusu	1	
8	Kuş		1
9	Kuş Dalı	2	
10	Kuş Uçuyor		1
11	Kuşlar Diyarı	1	
12	Kuşlar Evi		1
13	Siyah Kuş - Uçan Bir Siyah Kuş		1
14	Şarkıcı Kuş		1
15	Uçan Kuş	1	
16	Yuva Yapan Kuş	1	1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.17'ye bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18

çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "kuş dalı" ve "yuva yapan kuş" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.18: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Acıkmış Kuş		1
2	Cankurtaran Kuş		1
3	İyi Kuş - Bir Adama Yardım Etmek İsteyen Kuş	1	
4	Kuş	1	2
5	Kuş ve Çiçek	1	
6	Kuşların Uçuşu	1	
7	Kuşun Yuvası	1	
8	Küçük Kuşu Taşıyan Büyük Kuş		1
9	Minik Kuş	1	
10	Minik Kuşun Hayatı	1	
11	Özgür Kuş		1
12	Solucanın Macerası - (Çünkü Kuşun Ağzındaki Solucanmış)		1
13	Şaşırtan Kuş		1
14	Talih Kuşu		1
15	Tatlı Kuş	1	
16	Ufak Kuşun Macerası	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.18'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "kuş" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.7. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Üç Müzisyen (Three Musicians)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.19, Tablo.4.20 ve Tablo.4.21'de belirtilmiştir.

Tablo.4.19: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Beste Yapan Adam		1
2	Cadı ve İneği	1	
3	Çalgı		1
4	Lamba		1
5	Müzik	1	2
6	Müzik Aletleri	2	
7	Müzik Masası	1	
8	Müzik Odası	1	
9	Müzik Salonu		1
10	Müzikçiler		1
11	Müzisyenler	1	
12	Notalar		1
13	Radyo		1
14	Şarkı Çalan Canavarlar	1	
15	Şarkı Ezberleyen Dinozor	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.19'a bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "müzik" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "müzik aletleri" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.20: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Canavar		1
2	Enstrümanlar		1
3	Gitarist		1
4	İki İnsan		1
5	Müzik Aletleri	1	
6	Müzik Çalan İnsanlar	1	
7	Müzik Öğrenmek		1
8	Müzik Sevgisi	1	
9	Müzik ve Davul	1	
10	Müzik ve Hayaletler	1	

11	Müzikçi/ Müzikçi Adam	1	1
12	Müzisyenler		1
13	Nota	1	1
14	Nota ve Flüt		1
15	Resim	1	
16	Şarkı	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.20'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "müzikçi/müzikçi adam" ve "nota" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.21: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Bir Adam ve Masası		1
2	Çalgı Çalan İnsanlar	1	
3	Gitar Çalan Adam	1	
4	Gitar Çalan Dede	1	
5	Hayvanların Müziği		1
6	İnsana Benzeyen Eşyalar		1
7	Karaoke	1	
8	Mustafa Kemal	1	
9	Müzik		1
10	Müzik Çalan Adam		1
11	Müzik Çalanlar	1	
12	Müzik Dünyası	1	
13	Müzik Enstrümanları	1	
14	Müzik Eserleri	1	
15	Müzik Sevenler		1
16	Notalar		1
17	Sokakta Müzik Çalanlar		1
18	Uyum (2 Parça Çalan Flütler)		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.21'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun her birinin birbirinden farklı metaforlar ürettiği anlaşılmaktaadır. Bu toplam 18 metaforun tamamı geçerli kabul edilmiştir.

4.1.8. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Üç Müzisyen" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.22, Tablo.4.23 ve Tablo.4.24'te belirtilmiştir.

Tablo.4.22: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Bilgisayar Başında Kalma		1
2	Büyülü Ev	1	
3	Dinozor Diyarı	1	
4	Flüt Kursu		1
5	İki Şarkıcı		1
6	İyilik ve Kötülük		1
7	Karışık Yer		1
8	Komşuluk	1	
9	Müzik	1	
10	Müzik Aleti	1	
11	Müzik Çalan Ev	1	
12	Müzik Hayaleti	1	
13	Müzikçiler	1	
14	Resim Kursu - Müzik Grubu		1
15	Şarkı Ürünleri		2
16	Yıllardır Kurtulamadığımız Canavar Kadın	1	
17	Zeki Heykel		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.22 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "şarkı ürünleri" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.23: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Aç Canavar		1

2	Bir Kadına Kitap Okuyan ve Şarkı Söyleyen Adam	1	
3	Büyücü ve Flütçü	1	
4	Çalışma Odası	1	
5	Dağınık Çocuk		1
6	Depremzede Zürafa	1	
7	Ev		1
8	Gece Lambalı Oda	1	2
9	Güçlü Canavar		1
10	Harita Yolu		1
11	Karışık Resimler ve Melodiler	1	
12	Minecraft (Bilgisayar Oyunu)		1
13	Müzik Adamı	1	
14	Müzik Grubu	1	
15	Resim Kursu	1	1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.23'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "gece lambalı oda" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "resim kursu" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.24: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Arkadaşlar		1
2	Arkadaşların Gizli Odası	1	
3	Canavar Müzik Yapıyor		1
4	Çalışkan Canavar Adam	1	
5	Çocuk Odası	1	
6	Dinozorlar Diyarı	1	
7	Evler		1
8	Hırsız ve Büyücü	1	
9	İşyeri		1
10	Konser		1
11	Melodiler	1	
12	Müzik Dünyası		1
13	Müzik Grubu	1	
14	Müzisyen Hayvanlar	1	1
15	Renkli Hayvanlar	1	
16	Sürprizli Oda		1

17	Timsah ve Müzik		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.24'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "müzisyen hayvanlar" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.9. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Ağlayan Kadın (Weeping Woman)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.25, Tablo.4.26 ve Tablo.4.27'de belirtilmiştir.

Tablo.4.25: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Ağlayan Biri	1	
2	Ağlayan Kız		1
3	Ağzında Buğday Olan Adam	1	
4	Anlaşılmayan Kız	1	
5	Aslan		1
6	Cadı	1	
7	Dişini Elleyen Canavar		1
8	İnsan	1	
9	Kız		1
10	Komik Palyaço	1	
11	Maskeli Biri	1	
12	Mumya		1
13	Robot		1
14	Sanat Eseri		1
15	Üzülmüş İnsan	1	1
16	Yabancı		1
17	Yemek Yiyen Kadın	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.25'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul

edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "üzülmüş insan" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.26: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağlayan İnsan		1
2	Değişik İnsan	1	
3	Eli Ağzında İnsan	1	
4	Fazla Sigara İçip Hasta Olan Adam		1
5	Heykel Tablo	1	1
6	Heykeltıraş		1
7	İnsan Yüzü	1	
8	Kocasından Dayak Yediği İçin Korkan Kadın		1
9	Korkan Kadın/ Karı		2
10	Korkmuş İnsan		1
11	Korkunç Adam	1	
12	Noel Baba	1	
13	Rengârenk Adam	1	
14	Sessiz Üzülen Kadın	1	
15	Üzgün Adam	1	
16	Yaratık Gibi Bir Adam		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.26'da görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "heykel tablo" ve "korkan kadın/karı" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.27: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağlayan Adam		1
2	Ağzında Taş Taşıyan Kuş	1	
3	Bir Kadın	1	
4	Çaresiz Kadın	1	
5	Endişe, Korku	1	
6	Hatalı İnsan	1	

7	Heykel		2
8	İnsan		1
9	İnsan Gibi (Ama İnsan Değil)		2
10	Karışıklık		1
11	Kıyafetler Önemlidir		1
12	Korkak		1
13	Korkmuş Kız	1	
14	Üzülmüş Kadın	1	
15	Yemek Yiyen Cadı	1	
16	Cevap Verilmedi	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.27 incelendiğinde; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve bu metaforların geçerli kabul edildiği; buna karşılık 1 çocuk (%5.55) tarafından ise metafor üretilmediği anlaşılmaktadır. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "heykel" ve "insan gibi (ama insan değil)" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten oylar aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.10. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Ağlayan Kadın" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.28, Tablo.4.29 ve Tablo.4.30'da verilmiştir.

Tablo.4.28: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Ağlayan Adam		2
2	Cadı Kraliçe	1	
3	Hacı Baba	1	
4	Hatasını Kabul Eden Adam	1	
5	Heykel	1	2
6	İnsan		1
7	İyi Kadın		1
8	Korkunç Kadın	1	
9	Kral	1	
10	Maske	1	
11	Müzisyen		1
12	Palyaço	1	

13	Sigaranın Zararı		1
14	Tiyatrocu Kadın	1	
15	Üzgün İnsan		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.28 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "heykel" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "ağlayan adam" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.29: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Acıkmış Cadı		1
2	Ağzı Açık Kadın	1	
3	Bir Şey Isıran İnsan	1	
4	Boyalı Kız		1
5	Çirkin Kadın	1	
6	Geğiren İnsan		1
7	İki Yüzlüler - Bir Tarafı Kız Bir Tarafı Erkek	1	
8	İnsan Korkusu		1
9	Kadın Renklisi	1	
10	Karamsarlık ve Gözyaşı	1	
11	Korkak Gökkuşağı Adam	1	
12	Korkunç Kadın		1
13	Kurbağa Kadın		1
14	Palyaço	1	
15	Şapka Giyen Garip Renkli Adam		1
16	Uzun Saçlı Korkunç Canavar Adam	1	
17	Üzgün Kadın		1
18	Üzülmüş Bir İnsan (Adam)		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.29'a bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun her birinin birbirinden farklı metaforlar ürettiği anlaşılmaktaadır. Bu toplam 18 metaforun tamamı geçerli kabul edilmiştir.

Tablo.4.30: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağlak Şapka	1	
2	Ağlayan Adam	1	
3	Ağlayan Kadın - Bir Kızın Ağzına Zorla Tavus kuşu Girmiş	1	
4	Ağlayan Karışık İki Yüzlü Kadın - Bir Yüzü Erkek	1	
5	Bir Erkeğin Düşünüşü	1	
6	Canavar		1
7	Çirkin Kadın	1	1
8	Güzel Desenler		1
9	Korkan İnsan		1
10	Korku Dünyası	1	
11	Korkunç Adam		1
12	Köpekbalığı Saçlı Korkunç Kral		1
13	Kötü Adam	1	
14	Saklanan Savaşçılar		1
15	Üzgün Kadın	1	1
16	Yelpazeli Kadın		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.30'a bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "çirkin kadın" ve "üzgün kadın" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.11. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Guernica (Guernica)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.31, Tablo.4.32 ve Tablo.4.33'te belirtilmiştir.

Tablo.4.31: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adamlar	1	
2	At		1

3	At, Eşek, Uçurtma		1
4	Bayılmış İnsanlar	1	
5	Değişik İnsanlar		1
6	Eski Tarihten Kalma Resim		1
7	Hayalet	1	
8	Hayvanlar	2	
9	Işık		1
10	İnek ve Adam	1	
11	Kâğıttan Hayvanlar	1	
12	Müze		2
13	Ölmüş İnsanlar ve Kılıçlı Savaş		2
14	Sanat Eseri	1	
15	Tahtadan Adam	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.31'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "hayvanlar", "müze" ve "ölmüş insanlar ve kılıçlı savaş" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.32: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Acı		1
2	Anlaşılmayan Şeyler		1
3	Anlaşılmazlık	1	
4	Boğa At ve İnsanlar		1
5	Canavarlar	1	
6	Değişik Hayvanlar	1	
7	Eski Zaman		1
8	Işık ve Kadın	1	
9	İnsan Kafası		1
10	Karışık Şekiller	1	
11	Karışıklık		1
12	Kırık		1
13	Köpek ve Ağaçlar	1	
14	Oyuncaklar	1	
15	Sanat Tarihi		1
16	Savaşçılar	1	
17	Silahlı Kadın		1

18	Zehirlenme	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.32'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun her birinin birbirinden farklı metaforlar ürettiği anlaşılmaktaadır. Bu toplam 18 metaforun tamamı geçerli kabul edilmiştir.

Tablo.4.33: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Hayaletler	3	
2	Hayvanlar	1	
3	Cinayet	1	
4	Bir Şey Arayan Hayvanlar ve İnsanlar	1	
5	Kafatası	1	
6	At ve İnsanlar	1	
7	Öldürülen İnsanlar	1	
8	Farklı Hayvanlar		1
9	Dağınıklık		1
10	Bıçaklar		1
11	Eskiden Ölmüş Hayvanların Kemikleri (Fosiller)		1
12	Ayaksızlar		1
13	Tarih - Yazı Öncesi İletişim		1
14	Kaçan İnsanlar		1
15	Desenler		1
16	Yatan İnsanlar		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.33'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği bilinmektedir. Bu metaforların tamamı geçerli kabul edilmiştir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "hayaletler" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun aynı cinsten birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

4.1.12. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Guernica" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.34, Tablo.4.35 ve Tablo.4.36'da belirtilmiştir.

Tablo.4.34: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Büyüler Âlemi		1
2	Canavar ve Arkadaşları	1	
3	Hayvanat Bahçesi	1	
4	Hayvanlar	3	1
5	Hayvanlar ve Tiyatro Sahnesi		1
6	İyi Hayvanlar		1
7	Kuklacı	1	
8	Müze ve Sinema	1	
9	Ölen Hayvanlar		1
10	Ölüler	1	
11	Sevgili Varlıklar		1
12	Tablo		1
13	Yardımsever Hayvanlar	1	
14	Yeraltı Tüneli		2
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.34 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "hayvanlar" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla da "yeraltı tüneli" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.35: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Boğa Hayatı		1
2	Büyük Kafalar	1	
3	Canavar ve Adamlar		1

4	Canlanan Maketler		1
5	Felaket		1
6	Hayaletler		2
7	Hayvanlar	1	1
8	Hayvanlara Zarar Veren İnsan	1	
9	Işık ve Deli Kadın	1	
10	İlginç Müze	1	
11	İlluminati ve Eski Mısır Piramitleri	1	
12	İnsan ve Hayaletler	1	
13	Mumya Odası		1
14	Sinema Dünyası	1	
15	Sirk	1	
16	Siyah Odadaki Beyaz Hayvanlar		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.35'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "hayaletler" ve "hayvanlar" metaforunun üretildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.36: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Adam ve Hayvanların Macerası	1	
2	Büyük Kapışma - Hayvanlar ve İnsanların Savaşı	1	
3	Dinamit		1
4	Ejderhaya Binen Cesur Adam		1
5	Hayalet Çetesi		1
6	Hayvanlar		1
7	Karmaşa	1	
8	Korku Filmi - Evine İlginç Şeyler Giren Adam	1	
9	Korkulu Savaş	1	
10	Korkunçluk		1
11	Mağaradaki Arkadaşlık		1
12	Renksiz Canavarlar	1	
13	Saklı İnsan ve Hayvanlar		1
14	Sinema	1	1
15	Siyah ve Beyaz	2	
16	Yunan Mitolojisi		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.36'ya bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "sinema" ve "siyah ve beyaz" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

4.1.13. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Çizgiler ve Renkler (Lines and Colours)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.37, Tablo.4.38 ve Tablo.4.39'da verilmiştir.

Tablo.4.37: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adamların Çağırdığı Gemi		1
2	Çanakkale Savaşı	1	
3	Denizde Kelebek		1
4	Gemideki Kuşlar		1
5	Gemiye Konan Kelebekler	1	
6	Kelebek Adamlar, Uzak	1	
7	Kelebek Gemide Kutlama		1
8	Kelebek Gemisi/ Kelebekli Gemi	3	2
9	Kelebekler	3	2
10	Yol Gösteren Kelebekler		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.37'ye bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 10 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 5 oy ile %27.77 oranla en fazla "kelebekler gemisi/kelebekli gemi" ve "kelebekler" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.38: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Gemi	1	
2	Gemideki Kelebekler		1
3	Gemiye Giden Kelebekler	1	
4	Gezgin		1
5	Kelebek Bahçesi		1
6	Kelebek Dünyası	1	1
7	Kelebekler	1	1
8	Kelebekler Uçsun	1	
9	Kelebekli Gemi	2	1
10	Mucize		1
11	Renkli Kelebekler	1	
12	Uçan Kelebekler	1	
13	Uçan Normal Kelebekler		1
14	Üç Kelebekli Gemi ve Dört Adam		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.38'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "kelebekli gemi" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "kelebek dünyası" ve "kelebekler" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.39: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Bir Kelebek ve Gemi	1	
2	Denizciler		1
3	Gemi Kelebek	1	
4	Gemideki Kelebekler	1	
5	Gemili Kelebekler		1
6	İnsanların Çağırdığı Kelebekler		1
7	Kaçak Kelebekler		1
8	Kelebek Gemisi/ Kelebekli Gemi	3	1
9	Kelebekler	2	1
10	Kelebekler Olduğu İçin Güzel Olan Yer	1	
11	Kelebeklerin Gemiyi Kurtarması		1

12	Kelebekli Yelken		1
13	Rüzgar ve Kelebekler		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.39'da görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 13 farklı metafor ürettiği bilinmektedir. Bu metaforların tamamı geçerli kabul edilmiştir. Üretilen metaforlara bakıldığında 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "kelebek gemisi/kelebekli gemi" metaforunun üretildiği; bunu 3 oy ile %16.66 oranla "kelebekler" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

4.1.14. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Çizgiler ve Renkler" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.40, Tablo.4.41 ve Tablo.4.42'de belirtilmiştir.

Tablo.4.40: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Denizciler ve Kötü Adamlar		1
2	Eğlenceli Kelebekler	1	
3	Gemi Kelebeği		1
4	Gemiler		2
5	Güzel Kelebekler		1
6	Kelebek Saldırısı	1	
7	Kelebek Teknesi	1	
8	Kelebekler	2	
9	Kelebekler Alemi		1
10	Kelebekli Gemi/ Kelebek Gemisi	4	
11	Kelebekli Yelken		1
12	Korsan Kelebek Gemisi		1
13	Sihirli Gemi		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.40 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 13 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul

edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "kelebekli gemi/kelebek gemisi" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla da "gemiler" ve "kelebekler" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.41: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Büyük Renkli Kelebekler (Gemideki)		1
2	Gemi İle Kelebek		1
3	Güzellikler Gemisi		1
4	Hırsız Kelebekler - İnsanlardan Gemilerini Çalmışlar	1	
5	Hükümdar Kelebekler	1	
6	Kelebek Adası	2	
7	Kelebekler Gemisi	3	4
8	Kelebekli Tekne	1	
9	Kör İnsanlar		1
10	Rengârenk Kelebek Sevgisi	1	
11	Renkli Yelkenli		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.41'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 11 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 7 oy ile %38.88 oranla en fazla "kelebekler gemisi" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla da "kelebek adası" metaforunun takip ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.42: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Cennet Dünyası		1
2	Deniz Özlemi		1
3	Gemideki Dev Kelebeklerin Arkadaşlığı	1	
4	Gemideki Kelebekler	1	
5	Göç Eden Kelebekli Gemi		1
6	Güzel Kelebekler ve Keyiflerini Bozmak İsteyen Adamlar		1
7	Kayık		1
8	Kelebek Dünyası - Kelebeklere Yamyamlar Saldırıyor	1	

9	Kelebek Gemisi/ Kelebekli Gemi	4	2
10	Kelebekler Diyarı	1	
11	Leylek Dünyası		1
12	Neşeli Kelebekler	1	
13	Renkli Kelebekler		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.42'ye bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 13 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 6 oy ile %33.33 oranla en fazla "kelebek gemisi/kelebekli gemi" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

4.1.15. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Okyanusun Gün Doğumu (Sunrise by The Ocean)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.43, Tablo.4.44 ve Tablo.4.45'de verilmiştir.

Tablo.4.43: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Dünya		1
2	Güneş	2	
3	Güneş - Çünkü Yumurta Değil		1
4	Güneş Batması	1	
5	Güneş Olan Yumurta		1
6	Güneş Yumurta		1
7	Kırılan Yumurta		1
8	Kocaman Yumurta Güneşi	1	
9	Özgürlük - Yumurtada Hapis Kalan İnsan Çıkıyor		1
10	Yumurta	1	1
11	Yumurta Civcivi		1
12	Yumurta ve Güneş	2	
13	Yumurtadan Çıkan Güneş	1	1
14	Yumurtadan Kaçan İnsan	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.43'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18

çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "güneş", "yumurta", "yumurta ve güneş" ve "yumurtadan çıkan güneş" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.44: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Civciv		1
2	Deniz Yumurtası	1	
3	Dinozor Yumurtası ve Merak		1
4	Göl	1	
5	Güneş	1	1
6	Güneş Tutulması		1
7	Güneş ve Su	1	
8	Güneş Yumurtası		1
9	Güneşe Benzeyen Yumurta		1
10	Güneşten Korkan Adam		1
11	Kırılmış Yumurta ve Ondan Kaçan Adamlar		1
12	Sıcaklık	1	
13	Yumurta	1	
14	Yumurta ve Güneş	1	
15	Yumurta ve İki İnsan		1
16	Yumurta ve İnsanlar	1	
17	Yumurtanın İçinden Çıkan Güneş	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.44'te görüldüğü üzere; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "güneş" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birer oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.45: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Güneş	1	
2	Güneş (İnsanları İçine Çekemeye Çalışan)		1

3	Güneş Doğumu		1
4	Güneş ve Bulut	1	
5	İçinden Güneş Çıkan Yumurta		1
6	İnsanları Korkutan Yumurta		1
7	Kandırmaca, Güneşi Yumurta Sarısı Zannediyorlar	1	
8	Kırılmış Yumurta	1	1
9	Sıcak Dev Yumurta	1	
10	Yumurta		1
11	Yumurta Güneş	1	
12	Yumurta ve Sarısı	1	
13	Yumurtadan Çıkan Güneş	2	1
14	Yumurtadan Güneş		2
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.45'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği bilinmektedir. Bu metaforların tamamı geçerli kabul edilmiştir. Üretilen metaforlara bakıldığında 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "yumurtadan çıkan güneş" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "kırılmış yumurta" ve "yumurtadan güneş" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

4.1.16. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.46, Tablo.4.47 ve Tablo.4.48'de belirtilmiştir.

Tablo.4.46: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Adam İle Güneş		1
2	Ağız Yakan/Yenmeyen Yumurta - İçinde Güneş Olduğu İçin Ağzı Yakıyormuş	1	
3	Ay Parçalanması	1	
4	Çatlayan Yumurta	1	
5	Çöl	1	
6	Güneş		3
7	Güneş Gibi Yumurta	1	
8	Güneş İle Yumurta	1	
9	Güneşin Faydaları		1

10	İyi Güneş		1
11	Yumurtadan Çıkan Güneş		2
12	Yumurtalı Güzel Güneş		1
13	Yumurtanın Güneşi	1	
14	Yumurtanın Kırılışı	1	
15	Zürafanın Yumurtası	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.46 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "güneş" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla da "yumurtadan çıkan güneş" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.47: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Büyük Yumurta - Kırık Yumurtanın İçindeymiş Gibi Gözüken Güneş		1
2	Çatlak Yumurta	1	
3	Deniz		1
4	Dev Yumurta		1
5	Güneş	1	
6	Güneş Tutulması		1
7	Güneş ve Yumurta	1	
8	Güneşin Güzelliği	1	
9	Güneşli Gökyüzü	1	
10	Kırık/ Kırılan Yumurta	1	1
11	Yumurta, Yumurta İçinde		1
12	Yumurtadan Çıkan Güneş		3
13	Yumurtalı Güneş	2	
14	Yumurtanın Gücü	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.47'ye bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "yumurtadan çıkan güneş" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla da "kırık/kırılan yumurta" ve "yumurtalı güneş" metaforunun takip ettiği tespit

edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.48: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Batan Güneş		1
2	Çatlak Yumurta	1	
3	Çatlayan Yumurta ve Sudan Çıkan Güneş		1
4	Güneş Açılıyor	1	
5	Güneş ve Yumurta	1	
6	Güneş, Yumurta ve İnsan		1
7	Güneşin Kırdığı Yumurta		1
8	Güneşin Oluşumu		1
9	Kırgın Kalp	1	
10	Kırılan Yumurta	1	
11	Kuluçka		1
12	Şakacı Güneş		1
13	Yumurta		1
14	Yumurta Güneşi	1	1
15	Yumurtadan Çıkan Güneş	2	
16	Yumurtalı Güneş	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.48'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "yumurtadan çıkan güneş" ve "yumurta güneşi" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oy aldığı gözlenmiştir.

4.1.17. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Özlem (Longing)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.49, Tablo.4.50 ve Tablo.4.51'de verilmiştir.

Tablo.4.49: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adama Bakan Kız (Anahtar Deliği: Adamın Kafası)	1	
2	Anahtar Deliği		1
3	Anahtar Deliğinden Kendi Hayatını İzleyen Kız		1
4	Anahtar ve Kız		1
5	Anahtarın İçinden Bakan Kız		1
6	Ay	1	
7	Ay Tahtası		1
8	Bulutlara Bakan İnsan	2	
9	Bulutları Gözetleyen Kız	1	
10	Eve Gitmesi Gereken Kız		1
11	Görünmez Kız		1
12	İnsan		2
13	Kilitli Dünya	1	
14	Korkuluk	1	
15	Rapunzel	1	
16	Yürüyen Kız	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.49'a bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "bulutlara bakan insan" ve "insan" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların iki oyu da aynı cinsten aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.50: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Anahtar Kız	1	
2	Anahtarla Açılan Kapı		1
3	Annesinin Kilitlediği Çocuk, Kaybolmasın Diye Korkmuşlar	1	
4	Bilinmezlik		1
5	Bir İnsan ve Anahtar Kapısı		1
6	Cindirella		1
7	Ev	1	
8	Ev Girişi		1
9	Gece		1
10	Geçilemeyen Kapı		1
11	İnsan	1	

12	İnsan Anahtar		1
13	İnsan ve Anahtar Deliği	1	
14	Kadın ve Ay	1	
15	Kitap Sayfası	1	
16	Manzara Seyreden Kız	1	
17	Sığınakta Kalan Kız		1
18	Tarak	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.50'de görüldüğü üzere; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun her birinin birbirinden farklı metaforlar ürettiği anlaşılmaktaadır. Bu toplam 18 metaforun tamamı geçerli kabul edilmiştir.

Tablo.4.51: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Anahtar Deliği	1	
2	Camdan Bakan Kız	1	
3	Karanlık	1	
4	Devin Evine Giden Küçük İnsan	1	
5	Küçük Kız ve Anahtarlık	1	
6	Bulut ve Kız	1	
7	Kilide Benzer Sembol	1	
8	Yap-Boz	1	
9	Anahtar Deliğindeki Bulutlar	1	
10	Kapı Kilidi		1
11	Prenses		1
12	Kapı Deliği		1
13	Mağaradaki Kızın Hayatı		1
14	Hikâye Kitabı		1
15	Ay Tutulması		1
16	Ülke		1
17	Dünya, Gece		1
18	Sıkışan Adam, Mahsur		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.51'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun her birinin birbirinden farklı metaforlar ürettiği anlaşılmaktaadır. Bu toplam 18 metaforun tamamı geçerli kabul edilmiştir.

4.1.18. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Özlem" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.52, Tablo.4.53 ve Tablo.4.54'te belirtilmiştir.

Tablo.4.52: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Anahtar İle Karı	1	
2	Aya Çıkan Kadın		1
3	Aydaki Kız		1
4	Aylı Ev	1	
5	Değişik Kapı	1	
6	Gün Doğumunu İzleyen Adam	1	
7	Hayali İnsan	1	
8	İyi Ay		1
9	Kadın İle Anahtar		1
10	Kapı Kilidi	1	
11	Karton Bulut	1	
12	Kız	1	
13	Kızın Yaptıkları - İzinsiz Kapıdan Geçmiş Çünkü	1	
14	Kilit		2
15	Mahsur Kalmış Kadın		2
16	Sevgili Kapı Kilidi		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.52 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "kilit" ve "mahsur kalmış kadın" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların iki oyu da aynı cinsten aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.53: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Anahtar Deliği		1
2	Anahtar Kilidi	5	3

3	Anahtar Kilidi ve İçinde Neden Kadın Var	1	
4	Cüce İnsanın Kapısı		1
5	Hayat Anahtarı		1
6	Kadın ve Bulut	1	
7	Kızlar Bulutla Yaşarsa	1	
8	Kilitli Dünya		1
9	Ninja Kafası		1
10	Prenses	1	
11	Yukarıdaki Gökyüzü		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.53'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 11 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 8 oy ile %44.44 oranla en fazla "anahtar kilidi" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.54: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Anahtar Kilidi	1	
2	Anahtar Şeklinde Açılan Kapı	1	
3	Anahtardan Ev		1
4	Anahtarlık		1
5	Ay ve Yıldız	1	
6	Bulut ve Kız		1
7	Bulut ve Küçük Kız	1	
8	Büyük Anahtar	1	
9	Büyük Anahtar ve Ay		1
10	Farklı Dünya		1
11	Gökyüzüne Bakan Kız	1	
12	İşaret ve Güzel Anahtar	1	
13	Kız		1
14	Korkunç Kilit		1
15	Oda Anahtarı		1
16	Prenses	1	1
17	Ufak Kız	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.54'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul

edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "prenses" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun iki oyu farklı cinslerden aldığı gözlenmiştir.

4.1.19. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Sekoya Kesimi (Redwood Cutting)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.55, Tablo.4.56 ve Tablo.4.57'de belirtilmiştir.

Tablo.4.55: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağaç	1	
2	Ağaç Baltası		1
3	Ağaç ve Kelebek	1	
4	Ağaçlar	1	
5	Ağaçtan Balta	3	
6	Balta		1
7	Çekiç	1	1
8	Çekiç Ağaç		1
9	Düşüncesizlik - Mahvolan Ağaçlar		1
10	Keser		1
11	Kesilmiş Ağaçlar	1	
12	Kırılan Balta		1
13	Kocaman Balta		1
14	Konuşan Ağaçlar	1	
15	Odun Kırıyorlar		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.55'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "ağaçtan balta" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "çekiç" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.56: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağaç Kesilmesi		1
2	Ağaç ve Balta		1
3	Ağaçları Kesmiş Balta ve Kelebek	1	
4	Ağaçları Vuran Kürek	1	
5	Balta	2	1
6	Balta ve Günbatımı		1
7	Havasızlık	1	
8	İnsanlar Ağaçları Kesiyor		1
9	Kesilmiş Ağaçlar ve Kelebek	3	
10	Kırılmış Ağaç - Kelebek, Güneş		1
11	Kırılmış Balta		1
12	Ölüler		1
13	Tuzaklar		1
14	Zarar	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.56'da görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "balta" ve "kesilmiş ağaçlar ve kelebek" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.57: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağaç Kesme		1
2	Ağaç Kesmiyorlar	1	
3	Ağaç ve Keser	1	
4	Ağaçları Kesen Balta	1	
5	Ağaçtan Balta		2
6	Balta		1
7	Doğada Hiç Ağaç Kalmamış, Ağaçsızlık		1
8	Doğayı Öldürmek	1	
9	İçinden Kan Çıkan Balta		1
10	İnsanların Kestiği Ağaçlar	1	
11	Kâğıt Yapmak İçin Kesilen Ağaçlar	1	
12	Kelebek Konduğu İçin Düşen Balta	1	
13	Kesilen Ağaçlar		1

14	Kırılan/ Kırılmış Ağaçlar	2	
15	Oduncu		1
16	Yıkılmış Ağaçlar		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.57'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "ağaçtan balta" ve "kırılan/kırılmış ağaçlar" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforlarınn ikişer oyu da aynı cinsten aldığı gözlenmiştir.

4.1.20. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Sekoya Kesimi" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.58, Tablo.4.59 ve Tablo.4.60'ta verilmiştir.

Tablo.4.58: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Ağacı Kesen Eller		2
2	Ağacın Önemi	1	
3	Ağaç Balta	1	
4	Ağaç Baltası	1	
5	Ağaç Kesen Kötü Adamlar		1
6	Balta	1	4
7	Balta Ağacı	1	
8	Bütün Ağaçları Kesen Balta	1	
9	Büyük Odun	1	
10	Doğa		1
11	Düşen Ağaç	1	
12	Kopmuş Balta		1
13	Orman	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.58 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18

çocuğun toplam 13 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 5 oy ile %27.77 oranla en fazla "balta" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "ağacı kesen eller" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.59: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağaç Baltası	1	
2	Ağaçları Yok Eden Balta		3
3	Ağaçların Önemi	1	
4	Ağaçların Resmi		1
5	Balta	5	4
6	Balta - Ağaçları Kestikten Sonra Canlanmış	1	
7	Kırık Ağaç Balta		1
8	Vahşi Ağaç	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.59'a bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 8 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 9 oy ile %50.00 oranla en fazla "balta" metaforunun üretildiği; bunu 3 oy ile %16.66 oranla "ağaçları yok eden balta" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.60: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Ağaçların Kesilmesi	1	
2	Ağaçların Önemi		3
3	Ağaçtan Balta		1
4	Balta	1	2
5	Balta Savaşı	1	
6	Balta Şeklinde Ağaç	1	
7	Baltalı Ağaç	1	
8	Büyük Balta ve Üzgün Ağaçlar	1	
9	El Emeği - Odun Kırmaya Çalışmak	1	

10	Eski Çağlar		1
11	Hayal Dünyası	1	
12	Hırsız Odunlar ve Baltalar		1
13	Kesik Ağaçlar ve Balta		1
14	Ormanlar ve Balta	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.60'a bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "ağaçların önemi" ve "balta" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.21. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Keşiflerin Günlüğü (Diary of Discoveries)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.61, Tablo.4.62 ve Tablo.4.63'te verilmiştir.

Tablo.4.61: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Deniz	2	
2	Gemi ve Leylek	1	
3	Gemiye Giden Mektuplar		1
4	Güzel Deniz	1	
5	Kâğıtlar	1	
6	Kitap		1
7	Kitap ve Perde		1
8	Kuş Olan Kâğıtlar	2	1
9	Kuş Olan Kitap		1
10	Kuş Tüyü Defter		1
11	Sayfa Kuşları		1
12	Tek Tek Uçan Sayfalar		1
13	Uçan Defterler		1
14	Uçan Kitap	1	
15	Uçan Kitaplar	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.61'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "kuş olan kâğıtlar" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "deniz" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.62: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Bekleyenler (Gemide)		1
2	Beyaz Örtü		1
3	Büzülmüş Kâğıtlar		1
4	Defterler		1
5	Deniz	1	
6	Deniz Kıyısındaki Leylekler	1	
7	Geri dönüşüm	1	
8	Kâğıt Gemi ve Deniz	1	
9	Kitap	1	2
10	Kitap ve Kuşlar	1	
11	Kuş Gibi Kitap		1
12	Kuş ve Deniz		1
13	Kuşa Dönüşen Defter	1	
14	Sayfaları Uçan Kitap		1
15	Uçan Hikâyeler	1	
16	Uçan Kelebekler	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.62'de görüldüğü üzere; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "kitap" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.63: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Denizdeki Martılar	1	
2	Gezi	1	
3	Kâğıtlar Nereye Gidiyor?		1
4	Kitap		1
5	Kitap Okumak		1
6	Kitap Okuyanlar		1
7	Kitap Sevgisi		1
8	Kitap ve Kayık	1	
9	Kitaplar		1
10	Kitapta Saklanan Leylekler	1	
11	Kuş Gibi Kitap		1
12	Kuş ve Gemi	1	
13	Martı Defterler	1	
14	Martı Kitap	1	
15	Martı Olan Sayfalar	1	
16	Örtü ve Uçan Kitap	1	
17	Özgürlük		1
18	Uçan Kitap		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.63'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun her birinin birbirinden farklı metaforlar ürettiği anlaşılmaktaadır. Bu toplam 18 metaforun tamamı geçerli kabul edilmiştir.

4.1.22. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Keşiflerin Günlüğü" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.64, Tablo.4.65 ve Tablo.4.66'da verilmiştir.

Tablo.4.64: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların Beş "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Deniz Kuşları	1	
2	Denizci ve Martı		1
3	Kâğıttan Kuşlar		1

4	Kitap	2	2
5	Kitap İle Kuş	1	
6	Kitaplar	1	
7	Kitaptan Çıkan Kuşlar		1
8	Kuş Gemi		1
9	Masallar Dünyası		1
10	Sihirli Kitap	1	
11	Uçan Kuşlar		1
12	Uçan Sayfalar	1	
13	Uçan/ Uçuşan Kitap	1	1
14	Yaz Günü	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.64 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "kitap" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "uçan/uçuşan kitap" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.65: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Defterden Leylek ve Deniz	1	
2	Deniz Evi		1
3	Gemi	1	
4	Hayat		1
5	Kâğıt Kuşlar (Kitaptan Akıp Gökyüzüne Giden)		1
6	Kitap Sayfası	1	
7	Kitaplarla Dünya	1	
8	Kitaplık Sevgisi		1
9	Kitaptan Kuşlar	1	2
10	Kuş Olup Güneşe Giden Sayfalar	1	
11	Özgürlük	1	
12	Uçan Kâğıtlar	1	
13	Uçan Kuşlar	1	1
14	Uçuşan Sayfa		2
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.65'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18

çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "kitaptan kuşlar" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla "uçan kuşlar" ve "uçuşan sayfa" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birden fazla oy aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.66: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Aşk Mektupları (Gemiye Giden)	1	
2	Dağılan Kitap		1
3	Kâğıt Diyarı	1	
4	Kâğıt Dünya		1
5	Kâğıttan Kuşlar	2	1
6	Kitabın Sihirli Kâğıtları	1	
7	Kitap		1
8	Kitaptan Kuşlar		1
9	Kitaptan Martılar	1	1
10	Özgürlük		1
11	Sihirli Kitap	1	
12	Tüylü Kitaptan Çıkan Kuşlar		1
13	Uçan Sayfalar		1
14	Uçan Yapraklar	1	
15	Uçuşan Kitap	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.66'ya bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, en fazla 3 oy %16.66 oran ile "kâğıttan kuşlar" metaforunun üretildiği ve bunu 2 oy ile %11.11 oranla "kitaptan martılar" takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.23. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Tutkunun Anahtarı (Key of Passion)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.67, Tablo.4.68 ve Tablo.4.69'da belirtilmiştir.

Tablo.4.67: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Anahtar	2	1
2	Anahtar Bağlanan Çocuk		1
3	Anahtar Kız ve Erkek	1	
4	Anahtar Koruyucular		1
5	Anahtar Taşıyan İnsanlar	1	1
6	Anahtar ve İnsanlar	1	
7	Hırsızlık - Anahtarı Çalan Küçük Adamlar		1
8	İnsan	1	
9	İnsan Anahtar	1	
10	İnsandan Anahtar	1	1
11	Karnı Boş Erkek ve Kadın		1
12	Mumya		1
13	Tahtadan Anahtar ve İnsan	1	
14	Yardımlaşma - 3 Önceki Resimdeki Kıza Yardıma Gidiyorlar		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.67'ye bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "anahtar" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "anahtar taşıyan insanlar" ve "insandan anahtar" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.68: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Açılmayan Kapı		1
2	Anahtar Adam ve Kadın	2	1
3	Anahtar Kapı		1
4	Anahtar Taşıyan Bir Adam ve Kadın	1	
5	Anahtar ve İnsan		1
6	Ayakları Çıplak Anahtarcılar (Sadece Ayaklarının Çıplak Olması Dikkat Çekti)	1	
7	Büyük Anahtar		1
8	Büyük Anahtar ve İnsanlar		1
9	Dayanışma		1
10	Hapsolan Kadın	1	

11	İki İnsan		1
12	İki İnsan ve Anahtar	1	
13	Kapı Açıcılar	1	
14	Kilit	1	
15	Paylaşmak		1
16	Üstlerinde Anahtar Olan Kız ve Erkek	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.68'de görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "anahtar adam ve kadın" metaforunun üretildiği ve bunu 2 oy ile %11.11 oranla "anahtar adam ve kadın" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden birer oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.69: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Adamın Bırakmak İstediği Anahtara Kadın Yardım Ediyor		1
2	Anahtar		2
3	Anahtar Adam ve Kadın		1
4	Anahtar Elbiseler	2	
5	Anahtar Olmuş İki Adam	1	1
6	Anahtar Taşıyan İnsanlar		1
7	Birlikte		1
8	Çıkmaz	1	
9	Kilit Adam	1	
10	Kilit Sembolü ve İki İnsan, Duvar	1	
11	Kilitli Duvar	1	
12	Konuşan Anahtarlar	1	
13	Mağarada Yaşayanların Hayatı		1
14	Üstünde Anahtar Olan İki İnsan	1	
15	Yerine Bulmaca		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.69'da görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "anahtar", "anahtar elbiseler" ve "anahtar olmuş iki adam" metaforunun üretiliği

tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.24. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Tutkunun Anahtarı" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.70, Tablo.4.71 ve Tablo.4.72'de belirtilmiştir.

Tablo.4.70: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adamın Kilitlediği Kız	1	
2	Anahtar	1	
3	Anahtar İnsanlar		1
4	Anahtarla Öldüren Kadın		1
5	Karı Koca		1
6	Katil Kadın		1
7	Kiralık Diyar	1	
8	Kocaman Anahtar		1
9	Kocasını Çeken Kadın		1
10	Kocasını Öldüren Kötü Kadın, Ölüm	3	2
11	Savaş Dünyası	1	
12	Şakacı Elbise	1	
13	Tutsak İnsanlar		1
14	Vurma	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.70 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 5 oy ile %27.77 oranla en fazla "kocasını öldüren kötü kadın, ölüm" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.71: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adam, Kadın ve Büyük Anahtar	1	
2	Anahtar Becerileri - Taş Devrinde Yapılan Anahtar	1	
3	Anahtar Taşıyan İnsanlar		1
4	Anahtar Tutan Adamlar		1
5	Birbirine Bağlanmak İsteyenler	1	
6	Büyük Anahtar		1
7	Dev Anahtarcı	1	
8	İki Adamlı Anahtar		1
9	İnsan Anahtar - İnsanların Vücudu Anahtarla Birleşmiş		1
10	Kadın ve Erkek	1	
11	Karı Koca	1	
12	Kilitli Bir Adam ve Kadın	1	1
13	Kilitli İnsanlar	1	2
14	Kötülük Anahtarı		1
15	Sevgi ve Kalbini Gösteren İnsan	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.71'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 15 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "kilitli insanlar" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla da "kilitli bir adam ve kadın" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı gözlenmiştir.

Tablo.4.72: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Anahtar		1
2	Anahtar İnsanlar	4	
3	Anahtar İnsanların Hayatı	1	
4	Anahtarın Öldürdüğü Çıplak İnsanlar		1
5	Büyük Anahtar	1	1
6	Denge		1
7	Güzel Anahtar		1
8	Hapsedilmiş Güçlü Kadın		1
9	Karmaşık Olay		1
10	Karnında Anahtar Olan Kız Kapıyı Açıyor		1

11	Sihirli Anahtar	1	
12	Sürpriz Anahtar		1
13	Tutsak İnsanlar	1	
14	Vuran Kilitli Anahtar	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.72'ye bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "anahtar insanlar" metaforunun üretildiği; bunu 2 oy ile %11.11 oranla da "büyük anahtar" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların farklı cinslerden oylar aldığı gözlenmiştir.

4.1.25. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların "Gardırop (Wardrobe)" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.73, Tablo.4.74 ve Tablo.4.75'te belirtilmiştir.

Tablo.4.73: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 7 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Elbiseden Ev	1	
2	Elbiseler/ Kıyafetler	5	
3	Eşya Odası		1
4	Eşyalar		2
5	Kıyafet Evi	1	
6	Kıyafetçi		1
7	Kız ve Adamın Eşyaları		1
8	Kostümünü Kaybetmiş İnsanlar		1
9	Mavi Manto	1	
10	Oje ve Şapka	1	
11	Şakacılık		1
12	Üst		1
13	Vedalaşma - Kız ve Erkek Artık Hayatlarına Ayrı Devam Edeceklermiş		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.73'e bakıldığında; özgül öğrenme güçlüğü olan 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18

çocuğun toplam 13 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 5 oy ile %27.77 oranla en fazla "elbiseler" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "eşyalar" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten bireden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.74: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 9 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Adam ve Kadın Var	1	
2	Ayakkabı ve Elbiseler		1
3	Çiftlikte Yaşayanlar		1
4	Dolap	1	
5	Dolap, mantolar, ruj, şapkalar, ayakkabılar, anahtar	1	
6	Eşyalar	2	1
7	Eşyalar ve Sahipleri		1
8	Eşyalar, Güneş, Bulut		1
9	Fazla Makyaj	1	
10	Kavga	1	
11	Kıyafetler/ Giysiler	2	1
12	Montlar ve Şapkalar		1
13	Özgürlük (Çünkü Hep Evde Kalıyorlarmış)		1
14	Yalan (İnsan Kılığında Çünkü)		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.74'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 14 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 3 oy ile %16.66 oranla en fazla "eşyalar" ve "kıyafetler/giysiler" metaforunun üretiliği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.75: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan 11 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	Metafor	Cinsiyet	
		K	E
1	Bir Kadın ve Bir Erkek - Kıyafetleri Kastetti	2	
2	Camdan Bakan İnsanlar		1
3	Elbiseler ve Küçük Adamlar	1	
4	Elbiseler/ Kıyafetler	1	3
5	Eşyalar		1
6	Eşyalar ve İnsanlar	1	1
7	Ev		1

8	Görünmeyen İnsanlar		1
9	İçinde İnsan Olmayan Kıyafetler	1	
10	İnsanların Eşyaları	1	
11	Kadın Elbiseleri	1	
12	Kışlıklar	1	
13	Sihirbazlar		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.75'te görüldüğü gibi; özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 13 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 4 oy ile %22.22 oranla en fazla "elbiseler/kıyafetler" metaforunun üretiliği, bu metaforu 2 oy ile %11.11 oranla "bir kadın ve bir erkek" ve "eşyalar ve insanlar" metaforunun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinsten bireden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

4.1.26. Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforlara İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların "Gardırop" resmine ilişkin ürettikleri metaforlar yaş ve cinsiyete göre alfabetik sırayla Tablo.4.76, Tablo.4.77 ve Tablo.4.78'de belirtilmiştir.

Tablo.4.76: Normal Gelişim Gösteren 7 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Ayakkabılar ve Elbiseler		1
2	Elbise	2	
3	Ev	1	
4	Giysi Dünyası	1	
5	Her Şey Bir İşe Yarar - İnsan Olmasa Da Her Şey Bir İşe Yarar	1	
6	İki Takım Elbise		2
7	Kadın Erkek Elbisesi		1
8	Kıyafetler	1	
9	Kız ve Erkek		1
10	Kötü Askı - Kötü Aslımış Elbiseler	1	
11	Manken Elbisesi		1
12	Odadaki Kraliçenin Elbisesi	1	
13	Ölmüş Elbiseler		1
14	Ölmüş İnsanlar		1

15	Sihirbazlık - Çünkü Kafasını Yok Etmiş	1	
16	Şeytanın Gönlü		1
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.76 incelendiğinde; normal gelişim gösteren 7 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 16 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında, 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "elbise" ve "iki takım elbise" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforların aynı cinslerden birden fazla oy aldığı dikkat çekmektedir.

Tablo.4.77: Normal Gelişim Gösteren 9 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Çöl		1
2	Elbise Dansı		1
3	Elbise Takımı		1
4	Eskiden Kalmış Elbiseler	1	
5	Evdeki Elbiseler Dışarıdaki İnsanlar		1
6	Farklı İnsanlar	1	
7	Gizemli Elbiseler		1
8	Görünmez İnsanlar	1	
9	Hayaletler		1
10	Kadın Elbisesi	1	
11	Konuşan Elbiseler	1	
12	Kostümler	1	
13	Manken Elbiseler	1	
14	Padişahın Dolabı		1
15	Padişahın Kıyafeti		1
16	Sahipsiz Elbiseler		1
17	Sihirli İnsansız Elbiseler	1	
18	Terk Edilmiş Elbiseler	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.77'ye bakıldığında; normal gelişim gösteren 9 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun her birinin birbirinden farklı toplam 18 metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir.

Tablo.4.78: Normal Gelişim Gösteren 11 Yaş Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Dağılımı

Sıra	**Metafor**	**Cinsiyet**	
		K	**E**
1	Ayna		1
2	Aynalı Elbise Odası	1	

3	Canlı Montlar	1	
4	Elbiseler/ Kıyafetler	1	1
5	Eşyalar	1	
6	Evdeki Şapkalı İnsanlar		1
7	Görünmez İnsanlar	1	
8	İki Montun Konuşması		1
9	İnsan Olmayan (Saklanan) İnsan		1
10	Kıyafet Modeli (Model: İnsan)		1
11	Kıyafetçi		1
12	Kıyafetler ve Ruj		1
13	Kostümler		1
14	Kralın Evi	1	
15	Padişahın Kıyafeti	1	
16	Sihirli Elbiseler	1	
17	Yasak İnsanlar	1	
Toplam		**9**	**9**

Tablo 4.78'e bakıldığında; normal gelişim gösteren 11 yaş çocukların cinsiyet açısından 9'unun kız (%50.00), 9'unun erkek (%50.00) olduğu görülmektedir. 18 çocuğun toplam 17 farklı metafor ürettiği ve üretilen tüm metaforların geçerli kabul edildiği bilinmektedir. Üretilen metaforlara bakıldığında 2 oy ile %11.11 oranla en fazla "elbiseler/kıyfetler" metaforunun üretildiği tespit edilmiştir. Ayrıca üretilen ortak metaforun farklı cinslerden birer oy aldığı gözlenmiştir.

4.2. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren 7-11 Yaş Çocukların Resimlere Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo.4.79-Tablo.4.78 arasında verilmiştir.

4.2.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde

içerik analizi kullanılmıştır. “Taş Atan Genç Kız” resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.79’da ve Tablo 4.80’de verilmiştir.

Tablo.4.79: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların “Taş Atan Genç Kız” Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Balık (3)	Aslan (1)	Kemik (1)	Balta (1)	Armut, Yılan, Karınca (1)	Çilek (1)
	Ördek Yavrusu (1)	Heykel (1)	Salyangoz, Köpek (1)	Solucan (2)	Vazo (1)	Fil Boynuzu (1)
	Solucan (1)	Kaya (1)	Solucan (1)	Tarihi Eserler (1)	Yılan (4)	Kafa, Göbek (1)
	Taş (1)	Salyangoz (1)	Taşlı Yılan (1)	Yaratıklar, Kaya (1)	Yılan ve Meyveler (1)	Kayalar (1)
	Ters Kuğu (1)	Taş, Göz (1)	Yılan (1)	Yılan ve Balina (1)	Yılan ve Salyangoz (1)	Taş (1)
	Uzun Taş (1)	Yarısı Kopmuş Yılan (1)	Yunus Balığı (2)			Taşlı Bir Kuş (1)
		Yılan (2)				Yılan ve Balık (1)
		Yılan ve Balina (1)				
Toplam	**8**	**9**	**7**	**6**	**8**	**7**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Zürafa Oyunu (1)		Ölmüş Dinozor (1)	Süslü Böcek (1)		Farklı Taşlar (1)
			Yılan Dünyası (1)	Taş Hikâyesi (1)		Hayvanları Korumak (1)
				Yılanın Macerası (1)		
Toplam	**1**	**0**	**2**	**3**	**0**	**2**

Tablo 4.79’da özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla

metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda sadece 8 kişinin cevap verdiği, cevap verenlerin tamamının da %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği, 1 kişinin %11.11 oranla ise cevap vermediği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili 1 kişinin (11 yaş, 1 kız) cevap vermemesi üzerine, toplamda 53 metafor üretildiği; üretilen metaforların 43'ünün %81.13 oranla somut ifadelerden, 8'inin ise %15.09 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 8 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 5 metafor %62.50 oranla en fazla 9 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.80: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	**7 Yaş**		**9 Yaş**		**11 Yaş**	
	K	**E**	**K**	**E**	**K**	**E**
Somut Kelime İçeren İfadeler	Kırık Taş (1)	Eski Heykel ve İşaretler (1)	Kaplumbağa (1)	İşaretler (1)	Matematik Sembolleri (1)	Balina (1)
	Salyangoz (1)	Kaya Parçası (1)	Saç Kurutma Makineleri (1)	Kabuklu Yılan - Sırtında Kabuk Taşıyor (1)	Şekilli Taşlar (1)	Horoz (1)
	Şekiller (1)	Sarı Silahlar (1)	Sosis (1)	Solucan (2)	Taştan Oyuncak Bebek Kafası (1)	Horoz ve Yılan (1)
	Yılan İle Salyangoz (1)	Sümüklü Böcek İle Balık (1)	Taşların Şekilleri - Balık, Solucan (1)	Salyangoz ve Solucan (1)	Yılan (1)	Taştan Horoz ve Salyangoz (1)
		Sümüklü Böcek İle Çekiç (1)	Taştan Hayvanlar (2)	Yılan ve Portakal (1)		Yarım Kavun ve Balina (1)
			Yılan (1)			
			Vücudu Parçalanmış Horoz (1)			
Toplam	**4**	**5**	**8**	**6**	**4**	**5**

Soyut Kelime İçeren İfadeler	Akıllı Böcek (1)	Taş Devri (1)	Yılan ve Balığın Macerası (1)	Arapça (1)	Farklı Arkadaşlar - Balık, Solucan, Taşlar (1)	Denge (1)
	Organlarımız ve Arkadaşlık (1)	Taşların Önemi (2)		Garip Taşlar - Taştan Yapılmış Salyangozun Üstündeki Garip Taş (1)	Neşeli Meyveler (1)	Güzel Taşlar (1)
	Taş İçindeki Şeytan (1)	Zeki Taşlar (1)		Kayalıklar Dünyası (1)	Sihirli Taşlar (1)	Sihirli Taşlar (1)
	Taşların Önemi (1)				Taşlar Âlemi (1)	Taş Kalp (1)
	Tuhaf Şeyler (1)				Yılan İle Balığın Macerası (1)	
Toplam	**5**	**4**	**1**	**3**	**5**	**4**

Tablo 4.80'de normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise tam tersi 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise tam tersi 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 32'sinin %59.25 oranla somut ifadelerden, 22'sinin ise %40.74 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 22 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 9 metafor %40.90 oranla en fazla 7 ve 11 yaş grubunun öne çıktığı, her iki grubun kendi içerisinde de kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.2. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Harlequin'in Ailesi" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.81'de ve Tablo 4.82'de verilmiştir.

Tablo.4.81: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Aslan ve Karga (1)	Adamlar (1)	Ağaçlı Salata (1)	Bir Kadın Bir Adam (1)	Anne ve Çocuğu (1)	Adamlar (1)
	Heykeller (1)	Çiçek (1)	Hapishane (1)	İnsan (1)	Atatürk (1)	Mağaralar ve İnsanlar (1)
	İnsan (1)	Düşmüş İnsanlar (1)	Heykel (2)	Kuş (1)	Çocuk (1)	Odundan İnsan (1)
	Kayalık (1)	Kadın ve Erkek (1)	İki İnsan Yüzü (1)	Maymun Adamlar (1)	Kayadan İki İnsan Kafası (1)	Odunlar (1)
	Odunlar (1)	Kayalık (1)	Kolları Birleşmiş Bir Kadın ve Adam (1)	Mezarlık (1)	Taştan İnsanlar (1)	Yıkılmış Heykel (1)
	Robot (1)	Taş (1)	Resimler (1)	Odun Adamlar (1)	Uzanan Adam (1)	
	Taştan Adam (1)		Taş (1)	Odunlar (1)		

	Yapraklar (1)		Yüz (1)	Yanardağ (1)		
Toplam	**8**	**6**	**9**	**8**	**6**	**5**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Kızgın Adamlar (1)	Karışık Adamlar (1)		Canavardan Kaçan Adam (1)	Büyücü ve Superman (1)	Cadı ve İnsan (1)
		Kızgınlık, Tartışma (1)			Korkulu Günler (Anne Çocuğunu Tutuyor) (1)	Dikkatli Olmak (1)
		Konuşan Ağaç (1)				Mutluluk ve Üzüntü - Birbirini Üzen Kişiler (1)
						Yaşam (1)
Toplam	**1**	**3**	**0**	**1**	**2**	**4**

Tablo 4.81'de özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda sadece 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği, 1 kişinin ise %11.11 oranla cevap vermediği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili 1 kişinin (11 yaş, 1 kız) cevap vermemesi üzerine, toplamda 53 metafor üretildiği; üretilen metaforların 42'sinin %79.24 oranla somut ifadelerden, 11'inin ise %20.75 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 11 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 6 metafor %54.54 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı,

grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.82: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Çocuk (1)	Birinci Dünya Savaşı (1)	Adam ve Kadın (2)	Çöl (1)	Renkli Taş Gözler (1)	Dondurulmuş Adam (1)
	Dünya (1)	Bütün Krallar (1)	Gökkuşağı (1)	Dağ (1)	Tahta Resmi (1)	İnsan (1)
	İnsanlar (1)	Kâğıtlar (2)	Odun (1)	Dikenler ve Odun (1)		Kumaş Satan Adam (1)
	Köy (1)	Odun Adam (1)		Odun Kafalar (1)		Savaş Ordusu (1)
	Kral (1)			Renkli Taşlar - Renkli Taşların Üstündeki Kuş (1)		Tahta Resmi (1)
	Pantolonlu Adam (1)			Silah Mermisi (1)		
	Renkli Motor (1)			Şövalye - Baltalı Adam (1)		
	Üçgen ve Prizmalar (1)			Tahtadan Adam (1)		
Toplam	**8**	**5**	**4**	**8**	**2**	**5**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Bütün Hayvanlar Güzeldir (1)	Abuk Sabuk (1)	Aslan Saldırısı - Aslan Uçaktaki Bir Kadını Yemeye Çalışıyor (1)	Tahtalı Köy (1)	Birini Esir Alan Kötü Adam (1)	Ayrıntı Belirten Resim (1)
		İyi İnsanlar (1)	Bir Kadın ve Bir Adamın Macerası (1)		İnsanlar ve Kirli Hava (1)	Gizli İki İnsan (1)
		Kötü Adam ve Fakir Adam (1)	Değişik Taşlar (1)		Kadın ve Ressamın Macerası (1)	Karışık Dağlar (1)
		Sevgili Odunlar (1)	Hak Etmek - Kavgayı Hak Eden		Karışık Dağlar (1)	Özgür Dağlar ve Heykeller (1)

			Adamlar (1)			
			Korkunç Dev Adam - Bir Adamı Dağın Üstünde Yakıyor (1)		Kötü Kral (1)	
					Renkli Dünya İnsanları (1)	
					Taş Dünyası (1)	
Toplam	**1**	**4**	**5**	**1**	**7**	**4**

Tablo 4.82'de normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlardan 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 2 kişinin %22.22 oranla metaforlarında somut kelimelere, 7 kişinin %77.77 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 32'sinin %59.25 oranla somut ifadelerden, 22'sinin ise %40.74 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 22 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 11 metafor %50.00 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Barış Güvercini" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.83'te ve Tablo 4.84'te verilmiştir.

Tablo.4.83: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Anne Kuş (1)	Ağzında Sopa Taşıyan Karga (1)	Anne Kuş (1)	Ailesine Yuva Yapan Kuş (1)	Ağzında Ağaç Taşıyan Güvercin (1)	Ağzında Dal Olan Kuş (2)
	Ağzı Uzun Kuş (1)	Karga (1)	Bir Şey Taşıyan Kuş (1)	Dal Getiren Kuş (1)	Ağzında Odun Tutan Kuş (1)	Dalları Alan Kuş (1)
	Güvercin ve Yuvası (1)	Kuş (3)	Kanatlı Kuş (1)	Elinde Dal Olan Kuş (1)	Anne Kuş (1)	Güvercin (1)
	Kâğıttan Kuş (1)	Yemek Taşıyan Kuş (1)	Kuş (1)	Karga (1)	Elinde Yiyecek Olan Anne Kuş (1)	Kartal (1)
	Kuş (1)	Yemek Yiyen Kuş (1)	Kuş ve Gemi – (İmza: Gemi) (1)	Kendisine Yuva Yapan Kuş (1)	Yavrularına Yiyecek Götüren Kuş (1)	Kuş (2)
	Kuşlar (Nereye Gittiği Belirsiz) (1)	Yuva Yapan Kuş (1)	Kuşlu Kanat (1)	Kuş (1)	Yemek Yiyen Kuş (1)	Kuşların Uçması (1)
	Leylek (1)	Yuvasına Yemek Götüren Kuş (1)	Yaprak Isıran Kuş (1)	Uçan Kuş (1)	Yuva/ Ev Yapan Kuş (3)	Yuva/ Ev Yapan Kuş (1)
	Yuva Yapan Kartal (1)		Yuva/Ev Yapan Kuş (1)	Yaprak Götüren Kuş (1)		
	Yuva Yapan Kuş (1)			Yuva/Ev Yapan Kuş (1)		

Toplam	**9**	**9**	**8**	**9**	**9**	**9**
Soyut Kelime İçeren İfadeler			Hayal Kuran Kuş (1)			
Toplam	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**

Tablo 4.83'te özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların ve erkeklerin tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızların ve erkeklerin tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 53'ünün %98.14 oranla somut ifadelerden, 1'inin ise %1.85 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli tek metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 9 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de üretilen metaforun bir kıza ait olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.84: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	**7 Yaş**		**9 Yaş**		**11 Yaş**	
	K	**E**	**K**	**E**	**K**	**E**
Somut Kelime İçeren İfadeler	Kuş (3)	Kuş (1)	Ağaç Kemiren Kuş (1)	Çiçekçi Kuş (1)	Kuş (1)	Cankurtaran Kuş (1)
	Uçan/Uçabilen Kuş (1)	Kuş İle Küçük Dal (1)	Dal Koparan Kuş (1)	Dal Taşıyan Kuş (1)	Kuş ve Çiçek (1)	Kuş (2)
	Yavrularına Bakan Kuş (1)	Kuşlar (2)	İmza Kuşu - Bir İnsanın İmzasını Taşıyan Kuş (1)	Kuş (1)	Kuşların Uçuşu (1)	Küçük Kuşu Taşıyan Büyük Kuş (1)
	Yemci Kuş (1)	Uçan/Uçabilen Kuş (1)	Kartal Yavrusu (1)	Kuş Uçuyor (1)	Kuşun Yuvası (1)	

	Yuvasına Yemek Götüren Kuş (1)		Kuş Dalı (2)	Kuşlar Evi (1)	Minik Kuş (1)	
			Uçan Kuş (1)	Siyah Kuş - Uçan Bir Siyah Kuş (1)		
			Yuva Yapan Kuş (1)	Şarkıcı Kuş (1)		
				Yuva Yapan Kuş (1)		
Toplam	**7**	**5**	**8**	**8**	**5**	**4**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Kuş Dünyası (1)	Aç Kuş (3)	Kuşlar Diyarı (1)	Açgözlü Kuş (1)	İyi Kuş - Bir Adama Yardım Etmek İsteyen Kuş (1)	Acıkmış Kuş (1)
	Kuş Sevgisi - Anne Kuş (1)	Güzel Kuş (1)			Minik Kuşun Hayatı (1)	Özgür Kuş (1)
					Tatlı Kuş (1)	Solucanın Macerası - (Kuşun Ağzındaki: Solucan) (1)
					Ufak Kuşun Macerası (1)	Şaşırtan Kuş (1)
						Talih Kuşu (1)
Toplam	**2**	**4**	**1**	**1**	**4**	**5**

Tablo 4.84'te normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlardan ve erkeklerden 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin

%44.44 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise tam tersi 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 37'sinin %68.51 oranla somut ifadelerden, 17'sinin ise %31.48 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 17 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 9 metafor %52.94 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.4. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Üç Müzisyen" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.85'te ve Tablo 4.86'da verilmiştir.

Tablo.4.85: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Müzik (1)	Beste Yapan Adam (1)	Müzik Aletleri (1)	Enstrümanlar (1)	Çalgı Çalan İnsanlar (1)	Bir Adam ve Masası (1)
	Müzik Aletleri (2)	Çalgı (1)	Müzik Çalan İnsanlar (1)	Gitarist (1)	Gitar Çalan Adam (1)	Hayvanların Müziği (1)
	Müzik Masası (1)	Lamba (1)	Müzik ve Davul (1)	İki İnsan (1)	Gitar Çalan Dede (1)	İnsana Benzeyen Eşyalar (1)
	Müzik Odası (1)	Müzik (2)	Müzikçi/ Müzikçi Adam (1)	Müzikçi/ Müzikçi Adam (1)	Karaoke (1)	Müzik (1)
	Müzisyenler (1)	Müzik Salonu (1)	Nota (1)	Müzisyenler (1)	Mustafa Kemal (1)	Müzik Çalan Adam (1)

	Şarkı Ezberleyen Dinozor (1)	Müzikçiler (1)	Resim (1)	Nota (1)	Müzik Çalanlar (1)	Müzik Sevenler (1)
		Notalar (1)	Şarkı (1)	Nota ve Flüt (1)	Müzik Enstrümanları (1)	Notalar (1)
		Radyo (1)			Müzik Eserleri (1)	Sokakta Müzik Çalanlar (1)
Toplam	**7**	**9**	**7**	**7**	**8**	**8**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Cadı ve İneği (1)		Müzik Sevgisi (1)	Canavar (1)	Müzik Dünyası (1)	Uyum (2 Parça Çalan Flütler) (1)
	Şarkı Çalan Canavarlar (1)		Müzik ve Hayaletler (1)	Müzik Öğrenmek (1)		
Toplam	**2**	**0**	**2**	**2**	**1**	**1**

Tablo 4.85'te özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda ve erkeklerde 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda ve erkeklerde 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 46'sının %85.18 oranla somut ifadelerden, 8'inin ise %14.81 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 8 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 4 metafor %50.00 oranla en fazla 9 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de her iki cinsin eşit olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.86: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Müzik (1)	Bilgisayar Başında Kalma (1)	Bir Kadına Kitap Okuyan ve Şarkı Söyleyen Adam (1)	Ev (1)	Çocuk Odası (1)	Arkadaşlar (1)
	Müzik Aleti (1)	Flüt Kursu (1)	Çalışma Odası (1)	Gece Lambalı Oda (2)	Melodiler (1)	Evler (1)
	Müzik Çalan Ev (1)	İki Şarkıcı (1)	Depremzede Zürafa (1)	Harita Yolu (1)	Müzik Grubu (1)	İşyeri (1)
	Müzikçiler (1)	Resim Kursu - Müzik Grubu (1)	Gece Lambalı Oda (1)	Resim Kursu (1)	Müzisyen Hayvanlar (1)	Konser (1)
		Şarkı Ürünleri (2)	Müzik Adamı (1)		Renkli Hayvanlar (1)	Müzisyen Hayvanlar (1)
			Müzik Grubu (1)			Timsah ve Müzik (1)
			Resim Kursu (1)			
Toplam	**4**	**6**	**7**	**5**	**5**	**6**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Büyülü Ev (1)	İyilik ve Kötülük (1)	Büyücü ve Flütçü (1)	Aç Canavar (1)	Arkadaşların Gizli Odası (1)	Canavar Müzik Yapıyor (1)
	Dinozor Diyarı (1)	Karışık Yer (1)	Karışık Resimler ve Melodiler (1)	Dağınık Çocuk (1)	Çalışkan Canavar Adam (1)	Müzik Dünyası (1)
	Komşuluk (1)	Zeki Heykel (1)		Güçlü Canavar (1)	Dinozorlar Diyarı (1)	Sürprizli Oda (1)
	Müzik Hayaleti (1)			Minecraft (Bilgisayar Oyunu) (1)	Hırsız ve Büyücü (1)	
	Yıllardır Kurtulamadığımız Canavar Kadın (1)					
Toplam	**5**	**3**	**2**	**4**	**4**	**3**

Tablo 4.86'te normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla ise soyut kelimelere yer

verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlardan 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 33'ünün %61.11 oranla somut ifadelerden, 21'inin ise %38.88 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 21 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 8 metafor %38.09 oranla en fazla 7 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.5. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Ağlayan Kadın" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.87'de ve Tablo 4.88'de verilmiştir.

Tablo.4.87: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Ağlayan Biri (1)	Ağlayan Kız (1)	Eli Ağzında İnsan (1)	Ağlayan İnsan (1)	Ağzında Taş Taşıyan Kuş (1)	Ağlayan Adam (1)
	Ağzında Buğday Olan Adam (1)	Aslan (1)	Heykel Tablo (1)	Fazla Sigara İçip Hasta Olan Adam (1)	Bir Kadın (1)	Heykel (2)
	İnsan (1)	Kız (1)	İnsan Yüzü (1)	Heykel Tablo (1)		İnsan (1)
	Maskeli Biri (1)	Mumya (1)	Noel Baba (1)	Heykeltıraş (1)		İnsan Gibi (Ama İnsan Değil) (2)
	Yemek Yiyen Kadın (1)	Robot (1)	Rengârenk Adam (1)	Yaratık Gibi Bir Adam (1)		
		Sanat Eseri (1)				
		Yabancı (1)				
Toplam	**5**	**7**	**5**	**5**	**2**	**6**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Anlaşılmayan Kız (1)	Dişini Elleyen Canavar (1)	Değişik İnsan (1)	Kocasından Dayak Yediği İçin Korkan Kadın (1)	Çaresiz Kadın (1)	Karışıklık (1)
	Cadı (1)	Üzülmüş İnsan (1)	Korkunç Adam (1)	Korkan Kadın/ Karı (2)	Endişe, Korku (1)	Kıyafetler Önemlidir (1)
	Komik Palyaço (1)		Sessiz Üzülen Kadın (1)	Korkmuş İnsan (1)	Hatalı İnsan (1)	Korkak (1)
	Üzülmüş İnsan (1)		Üzgün Adam (1)		Korkmuş Kız (1)	
					Üzülmüş Kadın (1)	
					Yemek Yiyen Cadı (1)	
Toplam	**4**	**2**	**4**	**4**	**6**	**3**

Tablo 4.87'de özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda ve erkeklerde 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda sadece 3 kişinin %33.33 oranla metaforlarında somut kelimelere, 6 kişinin %66.66 oranla soyut kelimelere yer verdiği, 1 kişinin %11.11 oranla cevap vermediği; erkeklerde ise tam tersi, 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili 1 kişinin (11 yaş, 1 kız) cevap vermemesi üzerine, toplamda 53 metafor üretildiği; üretilen metaforların 31'sinin %58.49 oranla somut ifadelerden, 23'ünün ise %43.39 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 23 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 9 metafor %39.13 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.88: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Heykel (1)	Ağlayan Adam (2)	Ağzı Açık Kadın (1)	Boyalı Kız (1)	Ağlak Şapka (1)	Saklanan Savaşçılar (1)
	Kral (1)	Heykel (2)	Bir Şey Isıran İnsan (1)	Geğiren İnsan (1)	Ağlayan Adam (1)	Yelpazeli Kadın (1)
	Maske (1)	İnsan (1)	İki Yüzlüler - Bir Tarafı Kız Bir Tarafı Erkek (1)	Kurbağa Kadın (1)	Ağlayan Kadın - Bir Kızın Ağzına Zorla Tavus kuşu Girmiş (1)	
	Palyaço (1)	Müzisyen (1)	Kadın Renklisi (1)		Ağlayan Karışık İki Yüzlü Kadın - Bir Yüzü Erkek (1)	
	Tiyatrocu Kadın (1)		Palyaço (1)			
Toplam	5	6	5	3	4	2

Soyut Kelime İçeren İfadeler	Cadı Kraliçe (1)	İyi Kadın (1)	Çirkin Kadın (1)	Acıkmış Cadı (1)	Bir Erkeğin Düşünüşü (1)	Canavar (1)
	Hacı Baba (1)	Sigaranın Zararı (1)	Karamsarlık ve Gözyaşı (1)	İnsan Korkusu (1)	Çirkin Kadın (1)	Çirkin Kadın (1)
	Hatasını Kabul Eden Adam (1)	Üzgün İnsan (1)	Korkak Gökkuşağı Adam (1)	Korkunç Kadın (1)	Korku Dünyası (1)	Güzel Desenler (1)
	Korkunç Kadın (1)		Uzun Saçlı Korkunç Canavar Adam (1)	Şapka Giyen Garip Renkli Adam (1)	Kötü Adam (1)	Korkan İnsan (1)
				Üzgün Kadın (1)	Üzgün Kadın (1)	Korkunç Adam (1)
				Üzülmüş Bir İnsan (Adam) (1)		Köpekbalığı Saçlı Korkunç Kral (1)
						Üzgün Kadın (1)
Toplam	**4**	**3**	**4**	**6**	**5**	**7**

Tablo 4.88'de normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlardan 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 3 kişinin %33.33 oranla metaforlarında somut kelimelere, 6 kişinin %66.66 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 2 kişinin %22.22 oranla metaforlarında somut kelimelere, 7 kişinin %77.77 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 25'inin %46.29 oranla somut ifadelerden, 29'unun ise %53.70 oranla soyut ifadelerden

oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 29 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 12 metafor %41.37 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.6. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Guernica" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.89'da ve Tablo 4.90'da verilmiştir.

Tablo.4.89: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Adamlar (1)	At (1)	Işık ve Kadın (1)	Boğa At ve İnsanlar (1)	Hayvanlar (1)	Dağınıklık
	Bayılmış İnsanlar (1)	At, Eşek, Uçurtma (1)	Köpek ve Ağaçlar (1)	İnsan Kafası (1)	Cinayet (1)	Bıçaklar
	Hayvanlar (2)	Işık (1)	Oyuncaklar (1)	Kırık (1)	Bir Şey Arayan Hayvanlar ve İnsanlar (1)	Eskiden Ölmüş Hayvanların Kemikleri (Fosiller)
	İnek ve Adam (1)	Müze (2)	Savaşçılar (1)	Silahlı Kadın (1)	Kafatası (1)	Ayaksızlar
	Kâğıttan Hayvanlar (1)	Ölmüş İnsanlar ve Kılıçlı Savaş (2)	Zehirlenme (1)		At ve İnsanlar (1)	Kaçan İnsanlar
	Sanat Eseri (1)				Öldürülen İnsanlar (1)	Desenler (1)
	Tahtadan Adam (1)					Yatan İnsanlar (1)
Toplam	**8**	**7**	**5**	**4**	**6**	**7**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Hayalet (1)	Değişik İnsanlar (1)	Anlaşılmazlık (1)	Acı (1)	Hayaletler (3)	Farklı Hayvanlar (1)
		Eski Tarihten	Canavarlar (1)	Anlaşılmayan Şeyler (1)		Tarih - Yazı

		Kalma Resim (1)				Öncesi İletişim (1)
			Değişik Hayvanlar (1)	Eski Zaman (1)		
			Karışık Şekiller (1)	Karışıklık (1)		
				Sanat Tarihi (1)		
Toplam	**1**	**2**	**4**	**5**	**3**	**2**

Tablo 4.89'da özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise tam tersi 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda sadece 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği, 1 kişinin %11.11 oranla cevap vermediği; erkeklerde ise tam tersi, 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili 1 kişinin (11 yaş, 1 kız) cevap vermemesi üzerine, toplamda 53 metafor üretildiği; üretilen metaforların 36'sının ise %67.92 oranla somut ifadelerden, 17'sinin %32.07 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 17 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 9 metafor %52.94 oranla en fazla 9 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.90: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Hayvanat Bahçesi (1)	Hayvanlar (1)	Büyük Kafalar (1)	Canlanan Maketler (1)	Büyük Kapışma - Hayvanlar ve İnsanların Savaşı (1)	Dinamit (1)
	Hayvanlar (3)	Hayvanlar ve Tiyatro Sahnesi (1)	Hayvanlar (1)	Felaket (1)	Sinema (1)	Hayvanlar (1)
	Kuklacı (1)	Ölen Hayvanlar (1)	Hayvanlara Zarar Veren İnsan (1)	Hayvanlar (1)	Siyah ve Beyaz (2)	Saklı İnsan ve Hayvanlar (1)
	Müze ve Sinema (1)	Tablo (1)	Işık ve Deli Kadın (1)	Mumya Odası (1)		Sinema (1)
	Ölüler (1)	Yeraltı Tüneli (2)	İlluminati ve Eski Mısır Piramitleri (1)	Siyah Odadaki Beyaz Hayvanlar (1)		
			Sirk (1)			
Toplam	**7**	**6**	**6**	**5**	**4**	**4**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Canavar ve Arkadaşları (1)	Büyüler Alemi (1)	İlginç Müze (1)	Boğa Hayatı (1)	Adam ve Hayvanların Macerası (1)	Ejderhaya Binen Cesur Adam (1)
	Yardımsever Hayvanlar (1)	İyi Hayvanlar (1)	İnsan ve Hayaletler (1)	Canavar ve Adamlar (1)	Karmaşa (1)	Hayalet Çetesi (1)
		Sevgili Varlıklar (1)	Sinema Dünyası (1)	Hayaletler (2)	Korku Filmi - Evine İlginç Şeyler Giren Adam (1)	Korkunçluk (1)
					Korkulu Savaş (1)	Mağaradaki Arkadaşlık (1)
					Renksiz Canavarlar (1)	Yunan Mitolojisi (1)
Toplam	**2**	**3**	**3**	**4**	**5**	**5**

Tablo 4.90'da normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer

verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlardan 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda ve erkeklerde 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 32'inin %59.25 oranla somut ifadelerden, 22'sinin ise %40.74 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 22 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 10 metafor %45.45 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de her iki cinsin eşit olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.7. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Çizgiler ve Renkler" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.91'de ve Tablo 4.92'de verilmiştir.

Tablo.4.91: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime	Çanakkale Savaşı (1)	Adamların Çağırdığı Gemi (1)	Gemi (1)	Gemideki Kelebekler (1)	Bir Kelebek ve Gemi (1)	Denizciler (1)

İçeren İfadeler	Gemiye Konan Kelebekler (1)	Denizde Kelebek (1)	Gemiye Giden Kelebekler (1)	Gezgin (1)	Gemi Kelebek (1)	Gemili Kelebekler (1)
	Kelebek Adamlar, Uzak (1)	Gemideki Kuşlar (1)	Kelebekler (1)	Kelebek Bahçesi (1)	Gemideki Kelebekler (1)	İnsanların Çağırdığı Kelebekler (1)
	Kelebek Gemisi/ Kelebekli Gemi (3)	Kelebek Gemide Kutlama (1)	Kelebekler Uçsun (1)	Kelebekler (1)	Kelebek Gemisi/ Kelebekli Gemi (3)	Kaçak Kelebekler (1)
	Kelebekler (3)	Kelebek Gemisi/ Kelebekli Gemi (2)	Kelebekli Gemi (2)	Kelebekli Gemi (1)	Kelebekler (2)	Kelebek Gemisi/ Kelebekli Gemi (1)
		Kelebekler (2)	Renkli Kelebekler (1)	Uçan Normal Kelebekler (1)		Kelebekler (1)
		Yol Gösteren Kelebekler (1)	Uçan Kelebekler (1)	Üç Kelebekli Gemi ve Dört Adam (1)		Kelebekleri n Gemiyi Kurtarması (1)
						Kelebekli Yelken (1)
						Rüzgâr ve Kelebekler (1)
Toplam	**9**	**9**	**8**	**7**	**8**	**9**
Soyut Kelime İçeren İfadeler			Kelebek Dünyası (1)	Kelebek Dünyası (1)	Kelebekler Olduğu İçin Güzel Olan Yer (1)	
				Mucize (1)		
Toplam	**0**	**0**	**1**	**2**	**1**	**0**

Tablo 4.91'de özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların ve erkeklerin tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin

%11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin ise tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplam 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 50'sinin ise %95.59 oranla somut ifadelerden, 4'ünün %7.40 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 4 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 3 metafor %75.00 oranla en fazla 9 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.92: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	**7 Yaş**		**9 Yaş**		**11 Yaş**	
	K	**E**	**K**	**E**	**K**	**E**
Somut Kelime İçeren İfadeler	Kelebek Saldırısı (1)	Gemi Kelebeği (1)	Hırsız Kelebekler (İnsanlardan Gemilerini Çalmışlar) (1)	Büyük Renkli Kelebekler (Gemideki) (1)	Gemideki Kelebekler (1)	Göç Eden Kelebekli Gemi (1)
	Kelebek Teknesi (1)	Gemiler (2)	Hükümdar Kelebekler (1)	Gemi İle Kelebek (1)	Kelebeklerle Dolu Gemi (1)	Kayık (1)
	Kelebekler (2)	Kelebekli Yelken (1)	Kelebek Adası (2)	Kelebekler Gemisi (4)	Kelebekli Gemi/ Kelebek Gemisi (3)	Kelebekli Gemi (2)
	Kelebekli Gemi/ Kelebek Gemisi (4)	Korsan Kelebek Gemisi (1)	Kelebekler Gemisi (3)	Kör İnsanlar (1)	Neşeli Kelebekler (1)	Renkli Kelebekler (1)
			Kelebekli Tekne (1)	Renkli Yelkenli (1)		
Toplam	**8**	**5**	**8**	**8**	**6**	**5**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Eğlenceli Kelebekler (1)	Denizciler ve Kötü Adamlar (1)	Rengârenk Kelebek Sevgisi (1)	Güzellikler Gemisi (1)	Gemideki Dev Kelebeklerin Arkadaşlığı (1)	Cennet Dünyası (1)
		Güzel Kelebekler (1)			Kelebek Dünyası - Kelebeklere Yamyamlar Saldırıyor (2)	Deniz Özlemi (1)

		Kelebekler Alemi (1)				Güzel Kelebekler ve Keyiflerini Bozmak İsteyen Adamlar (1)
		Sihirli Gemi (1)				Leylek Dünyası (1)
Toplam	**1**	**4**	**1**	**1**	**3**	**4**

Tablo 4.92'de normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda ve erkeklerde 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 40'inin %74.07 oranla somut ifadelerden, 14'sinin ise %25.92 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 14 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 7 metafor %50.00 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.8. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece

resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Okyanusun Gün Doğumu" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.93'te ve Tablo 4.94'de verilmiştir.

Tablo.4.93: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler		Dünya (1)	Deniz Yumurtası (1)	Civciv (1)	Güneş (1)	Güneş (İnsanları İçine Çekemeye Çalışan) (1)
	Güneş (2)	Güneş - Çünkü Yumurta Değil (1)	Göl (1)	Güneş (1)	Güneş ve Bulut (1)	Güneş Doğumu (1)
	Güneş Batması (1)	Güneş Olan Yumurta (1)	Güneş (1)	Güneş Tutulması (1)	Kırılmış Yumurta (1)	İçinden Güneş Çıkan Yumurta (1)
	Kocaman Yumurta Güneşi (1)	Güneş Yumurta (1)	Güneş ve Su (1)	Güneş Yumurtası (1)	Sıcak Dev Yumurta (1)	Kırılmış Yumurta (1)
	Yumurta (1)	Kırılan Yumurta (1)	Sıcaklık (1)	Güneşe Benzeyen Yumurta (1)	Yumurta Güneş (1)	Yumurta (1)
	Yumurta ve Güneş (2)	Yumurta (1)	Yumurta (1)	Kırılmış Yumurta ve Ondan Kaçan Adamlar (1)	Yumurta ve Sarısı (1)	Yumurtadan Çıkan Güneş (1)
	Yumurtadan Çıkan Güneş (1)	Yumurta Civcivi (1)	Yumurta ve Güneş (1)	Yumurta ve İki İnsan (1)	Yumurtadan Çıkan Güneş (2)	Yumurtadan Güneş (2)
		Yumurtadan Çıkan Güneş (1)	Yumurta ve İnsanlar (1)			
			Yumurtanın İçinden Çıkan Güneş (1)			
Toplam	**9**	**8**	**9**	**7**	**8**	**8**
Soyut Kelime İçeren İfadeler		Özgürlük - Yumurtada Hapis Kalan İnsan Çıkıyor (1)		Dinozor Yumurtası ve Merak (1)	Kandırmaca, Güneşi Yumurta Sarısı Zannediyorlar (1)	İnsanları Korkutan Yumurta (1)

				Güneşten Korkan Adam (1)		
Toplam	**0**	**1**	**0**	**2**	**1**	**1**

Tablo 4.93'te özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının %100 oranla metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda ve erkeklerde 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplam 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 49'unun %90.74 oranla somut ifadelerden, 5'inin %9.25 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 5 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 2 metafor %40.00 oranla en fazla 9 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.94: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	**7 Yaş**		**9 Yaş**		**11 Yaş**	
	K	**E**	**K**	**E**	**K**	**E**
Somut Kelime İçeren İfadeler	Ağız Yakan/Yenmeyen Yumurta - İçinde Güneş Olduğu İçin Ağzı Yakıyormuş (1)	Adam İle Güneş (1)	Çatlak Yumurta (1)	Büyük Yumurta - Kırık Yumurtanın İçindeymiş Gibi Gözüken Güneş (1)	Çatlak Yumurta (1)	Batan Güneş (1)

	Ay Parçalanması (1)	Güneş (3)	Güneş (1)	Deniz (1)	Güneş Açılıyor (1)	Çatlayan Yumurta ve Sudan Çıkan Güneş (1)
	Çatlayan Yumurta (1)	Yumurtadan Çıkan Güneş (2)	Güneş ve Yumurta (1)	Dev Yumurta (1)	Güneş ve Yumurta (1)	Güneş, Yumurta ve İnsan (1)
	Çöl (1)		Güneşli Gökyüzü (1)	Güneş Tutulması (1)	Kırılan Yumurta (1)	Güneşin Kırdığı Yumurta (1)
	Güneş Gibi Yumurta (1)		Kırık/ Kırılan Yumurta (1)	Kırık/ Kırılan Yumurta (1)	Yumurta Güneşi (1)	Kuluçka (1)
	Güneş İle Yumurta (1)		Yumurtalı Güneş (2)	Yumurta, Yumurta İçinde (1)	Yumurtadan Çıkan Güneş (2)	Yumurta (1)
	Yumurtanın Güneşi (1)			Yumurtadan Çıkan Güneş (3)	Yumurtalı Güneş (1)	Yumurta Güneşi (1)
	Yumurtanın Kırılışı (1)					
	Zürafanın Yumurtası (1)					
Toplam	**9**	**6**	**7**	**9**	**8**	**7**
Soyut Kelime İçeren İfadeler		Güneşin Faydaları (1)	Güneşin Güzelliği (1)		Kırgın Kalp (1)	Güneşin Oluşumu (1)
		İyi Güneş (1)	Yumurtanın Gücü (1)			Şakacı Güneş (1)
		Yumurtalı Güzel Güneş (1)				
Toplam	**0**	**3**	**2**	**0**	**1**	**2**

Tablo 4.94'te normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin ise tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 32'inin %59.25 oranla somut ifadelerden, 8'inin ise %40.74 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 8 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 3 metafor %37.50 oranla en fazla 7 ve 11 yaş grubunun öne çıktığı, her iki grubun kendi içerisinde de erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.9. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Özlem" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.95'te ve Tablo 4.96'da verilmiştir.

Tablo.4.95: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Adama Bakan Kız (Anahtar Deliği: Adamın Kafası) (1)	Anahtar Deliği (1)	Anahtar Kız (1)	Anahtarla Açılan Kapı (1)	Anahtar Deliği (1)	Kapı Kilidi (1)
	Ay (1)	Anahtar ve Kız (1)	Ev (1)	Bir İnsan ve Anahtar Kapısı (1)	Camdan Bakan Kız (1)	Prenses (1)
	Bulutlara Bakan İnsan (2)	Anahtarın İçinden Bakan Kız (1)	İnsan (1)	Ev Girişi (1)	Karanlık (1)	Kapı Deliği (1)

	Bulutları Gözetleyen Kız (1)	Ay Tahtası (1)	İnsan ve Anahtar Deliği (1)	Gece (1)	Devin Evine Giden Küçük İnsan (1)	Hikâye Kitabı (1)
	Korkuluk (1)	Eve Gitmesi Gereken Kız (1)	Kadın ve Ay (1)	Geçilemeyen Kapı (1)	Küçük Kız ve Anahtarlık (1)	Ay Tutulması (1)
	Yürüyen Kız (1)	İnsan (2)	Kitap Sayfası (1)	İnsan Anahtar (1)	Bulut ve Kız (1)	Ülke (1)
			Manzara Seyreden Kız (1)	Sığınakta Kalan Kız (1)	Kilide Benzer Sembol (1)	Dünya, Gece (1)
			Tarak (1)		Yap-Boz (1)	Sıkışan Adam, Mahsur (1)
					Anahtar Deliğindeki Bulutlar (1)	
Toplam	**7**	**7**	**8**	**7**	**9**	**8**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Kilitli Dünya (1)	Anahtar Deliğinden Kendi Hayatını İzleyen Kız (1)	Annesinin Kilitlediği Çocuk, Kaybolmasın Diye Korkmuşlar (1)	Bilinmezlik (1)		Mağaradaki Kızın Hayatı (1)
	Rapunzel (1)	Görünmez Kız (1)		Cindirella (1)		
Toplam	**2**	**2**	**1**	**2**	**0**	**1**

Tablo 4.95'te özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda ve erkeklerde 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere; erkeklerde 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplam 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 46'sının %85.18 oranla somut ifadelerden, 8'inin %14.81 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 8 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 4 metafor %50.00 oranla en fazla 7 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de her iki cinsin eşit olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.96: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	**7 Yaş**		**9 Yaş**		**11 Yaş**	
	K	**E**	**K**	**E**	**K**	**E**
Somut Kelime İçeren İfadeler	Anahtar İle Karı (1)	Aya Çıkan Kadın (1)	Anahtar Kilidi (5)	Anahtar Deliği (1)	Anahtar Kilidi (1)	Anahtardan Ev (1)
	Aylı Ev (1)	Aydaki Kız (1)	Anahtar Kilidi ve İçinde Neden Kadın Var (1)	Anahtar Kilidi (3)	Anahtar Şeklinde Açılan Kapı (1)	Anahtarlık (1)
	Gün Doğumunu İzleyen Adam (1)	Kadın İle Anahtar (1)	Kadın ve Bulut (1)	Cüce İnsanın Kapısı (1)	Ay ve Yıldız (1)	Bulut ve Kız (1)
	Kapı Kilidi (1)	Kilit (2)	Prenses (1)	Yukarıdaki Gökyüzü (1)	Bulut ve Küçük Kız (1)	Büyük Anahtar ve Ay (1)
	Karton Bulut (1)	Mahsur Kalmış Kadın (2)			Büyük Anahtar (1)	Kız (1)
	Kız (1)				Gökyüzüne Bakan Kız (1)	Oda Anahtarı (1)
	Kızın Yaptıkları - İzinsiz Kapıdan Geçmiş Çünkü (1)				Prenses (1)	Prenses (1)
					Ufak Kız (1)	
Toplam	**7**	**7**	**8**	**6**	**8**	**7**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Değişik Kapı (1)	İyi Ay (1)	Kızlar Bulutla Yaşarsa (1)	Hayat Anahtarı (1)	İşaret ve Güzel Anahtar (1)	Farklı Dünya (1)
	Hayali İnsan (1)	Sevgili Kapı Kilidi (1)		Kilitli Dünya (1)		Korkunç Kilit (1)
				Ninja Kafası (1)		
Toplam	**2**	**2**	**1**	**3**	**1**	**2**

Tablo 4.96'da normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlar ve erkeklerde 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 43'ünün %79.62 oranla somut ifadelerden, 11'inin ise %20.37 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 11 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 4 metafor %36.36 oranla en fazla 7 ve 9 yaş grubunun öne çıktığı; 7 yaş grubunun kendi içinde her iki cinsin eşit olduğu, 9 yaş grubunun kendi içinde erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.10. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Sekoya Kesimi" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.97'de ve Tablo 4.98'de verilmiştir.

Tablo.4.97: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Ağaç (1)	Ağaç Baltası (1)	Ağaçları Kesmiş Balta ve Kelebek (1)	Ağaç Kesilmesi (1)	Ağaç Kesmiyorlar (1)	Ağaç Kesme (1)
	Ağaç ve Kelebek (1)	Balta (1)	Ağaçları Vuran Kürek (1)	Ağaç ve Balta (1)	Ağaç ve Keser (1)	Ağaçtan Balta (2)
	Ağaçlar (1)	Çekiç (1)	Balta (2)	Balta (1)	Ağaçları Kesen Balta (1)	Balta (1)
	Ağaçtan Balta (3)	Çekiç Ağaç (1)	Kesilmiş Ağaçlar ve Kelebek (3)	Balta ve Günbatımı (1)	Doğayı Öldürmek (1)	Doğada Hiç Ağaç Kalmamış, Ağaçsızlık (1)
	Çekiç (1)	Keser (1)		İnsanlar Ağaçları Kesiyor (1)	İnsanların Kestiği Ağaçlar (1)	İçinden Kan Çıkan Balta (1)
	Kesilmiş Ağaçlar (1)	Kırılan Balta (1)		Kırılmış Ağaç - Kelebek, Güneş (1)	Kâğıt Yapmak İçin Kesilen Ağaçlar (1)	Kesilen Ağaçlar (1)
	Konuşan Ağaçlar (1)	Kocaman Balta (1)		Kırılmış Balta (1)	Kelebek Konduğu İçin Düşen Balta (1)	Oduncu (1)
		Odun Kırıyorlar (1)		Ölüler (1)	Kırılan/ Kırılmış Ağaçlar (2)	Yıkılmış Ağaçlar (1)
				Tuzaklar (1)		
Toplam	**9**	**8**	**7**	**9**	**9**	**9**
Soyut Kelime İçeren İfadeler		Düşüncesizlik - Mahvolan Ağaçlar (1)	Havasızlık (1)			
			Zarar (1)			
Toplam	**0**	**1**	**2**	**0**	**0**	**0**

Tablo 4.97'de özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının metaforlarında somut kelime içerikli kelimelere yer verdiği; erkeklerde 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin ise tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızların ve erkeklerin tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplam 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 51'inin %94.44 oranla somut ifadelerden, 3'ünün %5.55 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 3 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 2 metafor %66.66 oranla en fazla 9 yaş grubunun öne çıktığı, grubun kendi içerisinde de kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.98: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	**7 Yaş**		**9 Yaş**		**11 Yaş**	
	K	**E**	**K**	**E**	**K**	**E**
Somut Kelime İçeren İfadeler	Ağaç Balta (1)	Ağacı Kesen Eller (2)	Ağaç Baltası (1)	Ağaçları Yok Eden Balta (3)	Ağaçların Kesilmesi (1)	Ağaçtan Balta (1)
	Ağaç Baltası (1)	Balta (4)	Balta (5)	Ağaçların Resmi (1)	Balta (1)	Balta (2)
	Balta (1)	Doğa (1)		Balta (4)	Balta Savaşı (1)	Hırsız Odunlar ve Baltalar (1)
	Balta Ağacı (1)	Kopmuş Balta (1)		Kırık Ağaç Balta (1)	Balta Şeklinde Ağaç (1)	Kesik Ağaçlar ve Balta (1)
	Bütün Ağaçları Kesen Balta (1)				Baltalı Ağaç (1)	
	Büyük Odun (1)				Ormanlar ve Balta (1)	
	Düşen Ağaç (1)					
	Orman (1)					
Toplam	**8**	**8**	**6**	**9**	**6**	**5**

Soyut Kelime İçeren İfadeler	Ağacın Önemi (1)	Ağaç Kesen Kötü Adamlar (1)	Ağaçların Önemi (1)		Büyük Balta ve Üzgün Ağaçlar (1)	Ağaçların Önemi (3)
			Balta - Ağaçları Kestikten Sonra Canlanmış (1)		El Emeği - Odun Kırmaya Çalışmak (1)	Eski Çağlar (1)
			Vahşi Ağaç (1)		Hayal Dünyası (1)	
Toplam	**1**	**1**	**3**	**0**	**3**	**4**

Tablo 4.98'de normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlar ve erkeklerde 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla ise soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin ise tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 42'sinin %77.77 oranla somut ifadelerden, 12'sinin ise %2.22 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 12 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 7 metafor %58.33 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı; grubunun kendi içinde erkeklerin daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.11. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Keşiflerin Günlüğü" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.99'da ve Tablo 4.100'de verilmiştir.

Tablo.4.99: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Deniz (2)	Gemiye Giden Mektuplar (1)	Deniz (1)	Bekleyenler (Gemide) (1)	Denizdeki Martılar (1)	Kâğıtlar Nereye Gidiyor? (1)
	Gemi ve Leylek (1)	Kitap (1)	Deniz Kıyısındaki Leylekler (1)	Beyaz Örtü (1)	Gezi (1)	Kitap (1)
	Kâğıtlar (1)	Kitap ve Perde (1)	Kâğıt Gemi ve Deniz (1)	Büzülmüş Kâğıtlar (1)	Kitap ve Kayık (1)	Kitap Okumak (1)
	Kuş Olan Kâğıtlar (2)	Kuş Olan Kâğıtlar (1)	Kitap (1)	Defterler (1)	Kitapta Saklanan Leylekler (1)	Kitap Okuyanlar (1)
	Uçan Kitap (1)	Kuş Olan Kitap (1)	Kitap ve Kuşlar (1)	Kitap (2)	Kuş ve Gemi (1)	Kitaplar (1)
	Uçan Kitaplar (1)	Kuş Tüyü Defter (1)	Kuşa Dönüşen Defter (1)	Kuş Gibi Kitap (1)	Martı Defterler (1)	Kuş Gibi Kitap (1)
		Sayfa Kuşları (1)	Uçan Kelebekler (1)	Kuş ve Deniz (1)	Martı Kitap (1)	Uçan Kitap (1)
		Tek Tek Uçan Sayfalar (1)		Sayfaları Uçan Kitap (1)	Martı Olan Sayfalar (1)	
		Uçan Defterler (1)			Örtü ve Uçan Kitap (1)	
Toplam	**8**	**9**	**7**	**9**	**9**	**7**
Soyut Kelime	Güzel Deniz (1)		Geri Dönüşüm (1)			Kitap Sevgisi (1)

İçeren İfadeler			Uçan Hikâyeler (1)			Özgürlük (1)
Toplam	**1**	**0**	**2**	**0**	**0**	**2**

Tablo 4.99'da özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin tamamının metaforlarında somut kelime içerikli kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin ise tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızların tamamının metaforlarında somut kelime içerikli kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplam 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 49'unun %90.74 oranla somut ifadelerden, 5'inin %9.25 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 5 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 2 metafor %40.00 oranla en fazla 9 ve 11 yaş grubunun öne çıktığı; 9 yaş grubunun kendi içerisinde kızların, 11 yaş grubunun ise kendi içinde daha fazla erkeklerin soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.100: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	**E**	**K**	**E**	**K**	**E**
Somut Kelime İçeren İfadeler	Deniz Kuşları (1)	Denizci ve Martı (1)	Defterden Leylek ve Deniz (1)	Deniz Evi (1)	Kâğıttan Kuşlar (2)	Dağılan Kitap (1)
	Kitap (2)	Kâğıttan Kuşlar (1)	Gemi (1)	Kâğıt Kuşlar (Kitaptan Akıp	Kitaptan Martılar (1)	Kâğıttan Kuşlar (1)

				Gökyüzüne Giden) (1)		
	Kitap İle Kuş (1)	Kitap (2)	Kitap Sayfası (1)	Kitaptan Kuşlar (2)	Uçan Yapraklar (1)	Kitap (1)
	Kitaplar (1)	Kitaptan Çıkan Kuşlar (1)	Kitaptan Kuşlar (1)	Uçan Kuşlar (1)	Uçuşan Kitap (1)	Kitaptan Kuşlar (1)
	Uçan Sayfalar (1)	Kuş Gemi (1)	Kuş Olup Güneşe Giden Sayfalar (1)	Uçuşan Sayfa (2)		Kitaptan Martılar (1)
	Uçan/ Uçuşan Kitap (1)	Uçan Kuşlar (1)	Uçan Kâğıtlar (1)			Tüylü Kitaptan Çıkan Kuşlar (1)
		Uçan/ Uçuşan Kitap (1)	Uçan Kuşlar (1)			Uçan Sayfalar (1)
Toplam	**7**	**8**	**7**	**7**	**5**	**7**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Sihirli Kitap (1)	Masallar Dünyası (1)	Kitaplarla Dünya (1)	Hayat (1)	Aşk Mektupları (Gemiye Giden) (1)	Kâğıt Dünya (1)
	Yaz Günü (1)		Özgürlük (1)	Kitaplık Sevgisi (1)	Kâğıt Diyarı (1)	Özgürlük (1)
					Kitabın Sihirli Kâğıtları (1)	
					Sihirli Kitap (1)	
Toplam	**2**	**1**	**2**	**2**	**4**	**2**

Tablo 4.100'de normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda ve erkeklerde 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla

metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 41'sinin %75.92 oranla somut ifadelerden, 13'ünün ise %24.07 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 13 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 6 metafor %46.15 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı; grubunun kendi içinde kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.12. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Tutkunun Anahtarı" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.101'de ve Tablo 4.102'de verilmiştir.

Tablo.4.101: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Anahtar (2)	Anahtar (1)	Anahtar Adam ve Kadın (2)	Açılmayan Kapı (1)	Anahtar Elbiseler (2)	Anahtar (2)
	Anahtar Kız ve Erkek (1)	Anahtar Bağlanan Çocuk (1)	Anahtar Taşıyan Bir Adam ve Kadın (1)	Anahtar Adam ve Kadın (1)	Anahtar Olmuş İki Adam (1)	Anahtar Adam ve Kadın (1)
	Anahtar Taşıyan İnsanlar (1)	Anahtar Koruyucular (1)	Ayakları Çıplak Anahtarcılar (Sadece Ayaklarının Çıplak Olması Dikkat Çekti) (1)	Anahtar Kapı (1)	Çıkmaz (1)	Anahtar Olmuş İki Adam (1)

	Anahtar ve İnsanlar (1)	Anahtar Taşıyan İnsanlar (1)	Hapsolan Kadın (1)	Anahtar ve İnsan (1)	Kilit Adam (1)	Anahtar Taşıyan İnsanlar (1)
	İnsan (1)	İnsandan Anahtar (1)	İki İnsan ve Anahtar (1)	Büyük Anahtar (1)	Kilit Sembolü ve İki İnsan, Duvar (1)	Yerine Bulmaca (1)
	İnsan Anahtar (1)	Karnı Boş Erkek ve Kadın (1)	Kapı Açıcılar (1)	Büyük Anahtar ve İnsanlar (1)	Kilitli Duvar (1)	
	İnsandan Anahtar (1)	Mumya (1)	Kilit (1)	İki İnsan (1)	Konuşan Anahtarlar (1)	
	Tahtadan Anahtar ve İnsan (1)		Üstlerinde Anahtar Olan Kız ve Erkek (1)		Üstünde Anahtar Olan İki İnsan (1)	
Toplam	**9**	**7**	**9**	**7**	**9**	**6**
Soyut Kelime İçeren İfadeler		Hırsızlık - Anahtarı Çalan Küçük Adamlar (1)		Dayanışma (1)		Adamın Bırakmak İstediği Anahtara Kadın Yardım Ediyor (1)
		Yardımlaşma - 3 Önceki Resimdeki Kıza Yardıma Gidiyorlar (1)		Paylaşmak (1)		Birlikte (1)
						Mağarada Yaşayanların Hayatı (1)
Toplam	**0**	**2**	**0**	**2**	**0**	**3**

Tablo 4.101'de özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerden ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerden ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplam 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 47'sinin %87.03 oranla somut ifadelerden, 7'sinin %12.96 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 7 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 3 metafor %42.85 oranla en fazla 11 yaş grubunun öne çıktığı ve grupta kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.102: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Adamın Kilitlediği Kız (1)	Anahtar İnsanlar (1)	Adam, Kadın ve Büyük Anahtar (1)	Anahtar Taşıyan İnsanlar (1)	Anahtar İnsanlar (4)	Anahtar (1)
	Anahtar (1)	Anahtarla Öldüren Kadın (1)	Dev Anahtarcı (1)	Anahtar Tutan Adamlar (1)	Büyük Anahtar (1)	Anahtarın Öldürdüğü Çıplak İnsanlar (1)
	Vurma (1)	Karı Koca (1)	Kadın ve Erkek (1)	Büyük Anahtar (1)	Tutsak İnsanlar (1)	Büyük Anahtar (1)
		Katil Kadın (1)	Karı Koca (1)	İki Adamlı Anahtar (1)	Vuran Kilitli Anahtar (1)	Karnında Anahtar Olan Kız Kapıyı Açıyor (1)
		Kocaman Anahtar (1)	Kilitli Bir Adam ve Kadın (1)	İnsan Anahtar - İnsanların Vücudu Anahtarla Birleşmiş (1)		
		Kocasını Çeken Kadın (1)	Kilitli İnsanlar (1)	Kilitli Bir Adam ve Kadın (1)		
		Anahtar İnsanlar (1)		Kilitli İnsanlar (2)		
		Tutsak İnsanlar (1)				
Toplam	**3**	**8**	**6**	**8**	**7**	**4**

Soyut Kelime İçeren İfadeler	Kiralık Diyar (1)	Kocasını Öldüren Kötü Kadın, Ölüm (2)	Anahtar Becerileri - Taş Devrinde Yapılan Anahtar (1)	Kötülük Anahtarı (1)	Anahtar İnsanların Hayatı (1)	Denge (1)
	Kocasını Öldüren Kötü Kadın, Ölüm (3)		Birbirine Bağlanmak İsteyenler (1)		Sihirli Anahtar (1)	Güzel Anahtar (1)
	Savaş Dünyası (1)		Sevgi ve Kalbini Gösteren İnsan (1)			Hapsedilmiş Güçlü Kadın (1)
	Şakacı Elbise (1)					Karmaşık Olay (1)
						Sürpriz Anahtar (1)
Toplam	**6**	**2**	**3**	**1**	**2**	**5**

Tablo 4.102'de normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 3 kişinin %33.33 oranla metaforlarında somut kelimelere, 6 kişinin %66.66 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 4 kişinin %44.44 oranla metaforlarında somut kelimelere, 5 kişinin %55.55 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 35'ünün %64.81 oranla somut ifadelerden, 19'unun ise %35.18 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 19 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 8 metafor %50.00 oranla

en fazla 7 yaş grubunun öne çıktığı; grubunun kendi içinde kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.2.13. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforların Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "özgül öğrenme güçlüğü olan ve normal gelişim gösteren çocukların yaşlarına ve engel durumlarına göre ürettiği metaforlar sadece resimde görünene odaklanılarak somut kavram ile mi yoksa görünenin ötesine odaklanılarak soyut kavram ile mi ifade edilmektedir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Gardırop" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar Tablo 4.103'te ve Tablo 4.104'te verilmiştir.

Tablo.4.103: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Elbiseden Ev (1)	Eşya Odası (1)	Adam ve Kadın Var (1)	Ayakkabı ve Elbiseler (1)	Bir Kadın ve Bir Erkek - Kıyafetleri Kastetti (2)	Camdan Bakan İnsanlar (1)
	Elbiseler/ Kıyafetler (2)	Eşyalar (2)	Dolap (1)	Çiftlikte Yaşayanlar (1)	Elbiseler ve Küçük Adamlar (1)	Elbiseler/ Kıyafetler (3)
	Kıyafet Evi (1)	Kıyafetçi (1)	Dolap, mantolar, ruj, şapkalar, ayakkabılar, anahtar (1)	Eşyalar (1)	Elbiseler/ Kıyafetler (1)	Eşyalar (1)
	Mavi Manto (1)	Kız ve Adamın Eşyaları (1)	Eşyalar (2)	Eşyalar ve Sahipleri (1)	Eşyalar ve İnsanlar (1)	Eşyalar ve İnsanlar (1)
	Oje ve Şapka (1)	Kostümünü Kaybetmiş İnsanlar (1)	Fazla Makyaj (1)	Eşyalar, Güneş, Bulut (1)	İçinde İnsan Olmayan Kıyafetler (1)	Ev (1)
		Üst (1)	Kavga (1)	Kıyafetler/ Giysiler (1)	İnsanların Eşyaları (1)	Sihirbazlar (1)
			Kıyafetler/ Giysiler (2)	Montlar ve Şapkalar (1)	Kadın Elbiseleri (1)	
					Kışlıklar (1)	

Toplam	**9**	**7**	**9**	**7**	**9**	**8**
Soyut Kelime İçeren İfadeler		Şakacılık (1)		Özgürlük (Çünkü Hep Evde Kalıyorlarmış) (1)		Görünmeyen İnsanlar (1)
		Vedalaşma - Kız ve Erkek Artık Hayatlarına Ayrı Devam Edeceklerm iş (1)		Yalan (İnsan Kılığında Çünkü) (1)		
Toplam	**0**	**2**	**0**	**2**	**0**	**1**

Tablo 4.103'te özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerden ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerden ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızların tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği; erkeklerden ise 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplam 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 49'unun %90.74 oranla somut ifadelerden, 5'inin %9.25 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 5 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 2 metafor %40.00 oranla en fazla 7 ve 9 yaş grubunun öne çıktığı; 7 yaş grubunun kendi içerisinde erkeklerin, 9 yaş grubunun ise kendi içinde daha fazla kızların soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo.4.104: Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettikleri Metaforların Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	7 Yaş		9 Yaş		11 Yaş	
	K	E	K	E	K	E
Somut Kelime İçeren İfadeler	Elbise (2)	Ayakkabılar ve Elbiseler (1)	Kadın Elbisesi (1)	Çöl (1)	Aynalı Elbise Odası (1)	Ayna (1)
	Ev (1)	İki Takım Elbise (2)	Konuşan Elbiseler (1)	Elbise Dansı (1)	Canlı Montlar (1)	Elbiseler/ Kıyafetler (1)
	Kıyafetler (1)	Kadın Erkek Elbisesi (1)	Kostümler (1)	Elbise Takımı (1)	Elbiseler/ Kıyafetler (1)	Evdeki Şapkalı İnsanlar (1)
	Odadaki Kraliçenin Elbisesi (1)	Kız ve Erkek (1)	Manken Elbiseler (1)	Evdeki Elbiseler Dışarıdaki İnsanlar (1)	Eşyalar (1)	İki Montun Konuşması (1)
		Manken Elbisesi (1)	Terk Edilmiş Elbiseler (1)	Padişahın Dolabı (1)	Kralın Evi (1)	İnsan Olmayan (Saklanan) İnsan (1)
		Ölmüş Elbiseler (1)		Padişahın Kıyafeti (1)	Padişahın Kıyafeti (1)	Kıyafet Modeli (Model: İnsan)
		Ölmüş İnsanlar (1)		Sahipsiz Elbiseler (1)		Kıyafetçi (1)
						Kıyafetler ve Ruj (1)
						Kostümler (1)
Toplam	**5**	**8**	**5**	**7**	**6**	**9**
Soyut Kelime İçeren İfadeler	Giysi Dünyası (1)	Şeytanın Gönlü (1)	Eskiden Kalmış Elbiseler (1)	Gizemli Elbiseler (1)	Görünmez İnsanlar (1)	
	Her Şey Bir İşe Yarar - İnsan Olmasa Da Her Şey Bir İşe Yarar (1)		Farklı İnsanlar (1)	Hayaletler (1)	Sihirli Elbiseler (1)	
	Kötü Askı - Kötü Aslımış Elbiseler (1)		Görünmez İnsanlar (1)		Yasak İnsanlar (1)	
	Sihirbazlık - Çünkü Kafasını Yok Etmiş (1)		Sihirli İnsansız Elbiseler (1)			

Toplam	**4**	**1**	**4**	**2**	**3**	**0**

Tablo 4.104'te normal gelişim gösteren çocuklardan 7 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 8 kişinin %88.88 oranla metaforlarında somut kelimelere, 1 kişinin %11.11 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

9 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında, kızlarda 5 kişinin %55.55 oranla metaforlarında somut kelimelere, 4 kişinin %44.44 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerde ise 7 kişinin %77.77 oranla metaforlarında somut kelimelere, 2 kişinin %22.22 oranla soyut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

11 yaş grubu üyesi olan 18 katılımcının cevaplarına cinsiyet odaklı bakıldığında ise, kızlarda 6 kişinin %66.66 oranla metaforlarında somut kelimelere, 3 kişinin %33.33 oranla soyut kelimelere yer verdiği; erkeklerin ise tamamının metaforlarında somut kelimelere yer verdiği görülmektedir.

Genel olarak bu resim ile ilgili toplamda 54 metafor üretildiği; üretilen metaforların 40'ının %74.07 oranla somut ifadelerden, 14'ünün ise %25.92 oranla soyut ifadelerden oluştuğu gözlenmektedir. Ayrıca ilgili resme dair üretilen soyut kelime içerikli toplam 14 metafora bakıldığında, üç grup içerisinde 6 metafor %42.85 oranla en fazla 9 yaş grubunun öne çıktığı; grubunun kendi içinde kızların daha fazla soyut içerikli üretiminin olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

4.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren 7-11 Yaş Çocukların Resimlere Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo.4.105-Tablo.4.117 arasında verilmiştir.

4.3.1. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Taş Atan Genç Kız" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.105'te verilmiştir.

Tablo.4.105: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Taş Atan Genç Kız" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			**Normal Gelişim Gösteren Çocuklar**		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Taş (2), Yılan (2), Taşlı Yılan (1), Yunus Balığı (1), Aslan (1), Balık (1), Kaya (1), Ördek Yavrusu (1), Salyangoz (1), Solucan(1), Kemik (1),Solucan (1), Çilek (1).	**1**	Etkileşim İçeren Ögeler	Eski Heykel ve İşaretler (1), Organlarımız ve Arkadaşlık (1), Sümüklü Böcek İle Balık (1), Sümüklü Böcek İle Çekiç (1), Yılan İle Salyangoz (1) Salyangoz ve Solucan (1), Yılan ve Balığın Macerası (1), Yılan ve Portakal Farklı Arkadaşlar (1), Horoz ve Yılan (1), Taştan Horoz ve Salyangoz (1), Yarım Kavun ve Balina (1), Yılan İle Balığın Macerası (1).
2	Etkileşim İçeren Ögeler	Yılan ve Balina (2), Zürafa Oyunu (1), Salyangoz ve Köpek (1), Taş Hikâyesi (1), Yılan Dünyası (1), Yılan ve Balık (1), Yılan ve Meyveler (1), Yılan ve Salyangoz (1).	**2**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Akıllı Böcek (1), Zeki Taşlar (1), Garip Taşlar – Taştan Yapılmış Salyangozun Üstündeki Garip Taş (1), Kabuklu Yılan - Sırtında Kabuk Taşıyor (1), Vücudu Parçalanmış Horoz (1), Güzel Taşlar (1),

					Neşeli Meyveler (1), Taş Kalp (1).
3	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Ölmüş Dinozor (1), Süslü Böcek (1), Farklı Taşlar (1), Taşlı Bir Kuş (1).	**3**	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Solucan (2), Yılan (2), Kaya Parçası (1), Salyangoz (1), Kaplumbağa (1), Balık (1), Balina (1), Horoz (1).

Tablo 4.105'te "Taş Atan Genç Kız" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler görülürken; aynı resme ilişkin normal gelişim gösteren çocukların en fazla etkileşim içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Hatta özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların en fazla tercih ettiği doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler kavramı, normal gelişim gösteren akranlarında en son sırada yer almaktadır denilebilmektedir.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla etkileşim içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler, doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.2. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Harlequin'in Ailesi" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.106'da verilmiştir.

Tablo.4.106: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Harlequin'in Ailesi" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			Normal Gelişim Gösteren Çocuklar		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Etkileşim İçeren Ögeler	Aslan ve Karga (1), Düşmüş İnsanlar (1), Kadın ve Erkek (1), Karışık Adamlar (1), Kızgın Adamlar (1), Bir Kadın Bir Adam (1), Kolları Birleşmiş Bir Kadın ve Adam (1), Maymun Adamlar (1), Odun Adamlar (1), Adamlar (1), Anne ve Çocuğu (1), Cadı ve İnsan (1), Mağaralar ve İnsanlar (1), Mutluluk ve Birbirini Üzen Kişiler (1).	**1**	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Çocuk (1), Dünya (1), İnsanlar (1), Köy (1), Çöl (1), Dağ (1), Gökkuşağı (1), Odun (1), Birini Esir Alan Kötü Adam (1), Dondurulmuş Adam (1), İnsan (1), Kötü Kral (1), Kumaş Satan Adam (1).
2	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Odunlar (3), İnsan (2), Taş (2), Adamlar (1), Çiçek (1), Kayalık (1), Yapraklar (1), Kuş (1), Mezarlık (1), Yanardağ (1), Çocuk (1), Yaşam (1).	**2**	Etkileşim İçeren Ögeler	İyi İnsanlar (1), Kötü Adam ve Fakir Adam (1), Üçgen ve Prizmalar (1), Adam ve Kadın (1), Bir Kadın ve Bir Adamın Macerası (1), Dikenler ve Odun (1), Gizli İki İnsan (1), İnsanlar ve Kirli Hava (1), Kadın ve Ressamın Macerası (1), Özgür Dağlar ve Heykeller (1).
3	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Heykeller (1), Robot (1), Hapishane (1), Heykel (1), Resimler (1), Yıkılmış Heykel (1).	**3**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Sevgili Odunlar (1), Değişik Taşlar (1), Korkunç Dev (1), Tahtadan Adam (1).

Tablo 4.106'da "Harlequin'in Ailesi" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla etkileşim içeren ögeler görülürken; aynı resme ilişkin normal gelişim gösteren çocukların en fazla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Son tercihlerinde ise tamamen ayrıldıkları gözlenmektedir.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla etkileşim içeren ögeler, doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, yapılandırılmış içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.3. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Barış Güvercini" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.107'de verilmiştir.

Tablo.4.107: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Barış Güvercini" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			Normal Gelişim Gösteren Çocuklar		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Yuva Yapan Kuş (5), Kuş (3), Karga (2), Ağzı Uzun Kuş (1), Ağzında Sopa Taşıyan Karga (1), Kuşlar (1), Leylek (1), Yemek Taşıyan Kuş (1), Yuva Yapan Kartal (1), Yuvasına Yemek Götüren Kuş (1), Bir Şey Taşıyan Kuş (1), Dal Getiren Kuş (1), Elinde Dal Olan Kuş (1), Kanatlı Kuş (1), Uçan Kuş (1), Yaprak Götüren Kuş (1), Yaprak Isıran Kuş (1), Ağzında Ağaç Taşıyan Güvercin (1), Ağzında Dal Olan Kuş (1), Ağzında Odun Tutan Kuş (1), Dalları Alan Kuş	**1**	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Kuş (3), Kuş Dünyası (2), Uçan Kuş (2), Kuşlar (1), Yemci Kuş (1), Yuvasına Yemek Götüren Kuş (1), Ağaç Kemiren Kuş (1), Dal Koparan Kuş (1), Dal Taşıyan Kuş (1), İmza Kuşu (1), Kartal Yavrusu (1), Kuş Dalı (1), Kuş Uçuyor (1), Siyah Kuş (1), Yuva Yapan Kuş (1), Kuşların Uçuşu (1), Kuşun Yuvası (1), Minik Kuş (1), Minik Kuşun Hayatı (1).

		Güvercin (1), Kartal (1), Yavrularına Yiyecek Götüren Kuş (1)			
2	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Anne Kuş (3), Yemek Yiyen Kuş (2), Ailesine Yuva Yapan Kuş (1), Hayal Kuran Kuş (1), Elinde Yiyecek Olan Anne Kuş (1).	**2**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Aç Kuş (1), Güzel Kuş (1), Anne Kuş (1), Yavrularına Bakan Kuş (1), Acıkmış Kuş (1), Cankurtaran Kuş (1), Bir Adama Yardım Etmek İsteyen Kuş (1), Küçük Kuşu Taşıyan Büyük Kuş (1), Özgür Kuş (1), Şaşırtan Kuş (1), Tatlı Kuş (1), Açgözlü Kuş (1), Çiçekçi Kuş (1), Şarkıcı Kuş (1).
3	Etkileşim İçeren Ögeler	Güvercin ve Yuvası (1), Kuş ve Gemi (1), Kuşların Uçması (1).	**3**	Etkileşim İçeren Ögeler	Kuş İle Küçük Dal (1), Kuş ve Çiçek (1), Solucanın Macerası (1), Ufak Kuşun Macerası (1).

Tablo 4.107'de "Barış Güvercini" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren yaşıtlarının ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren akranlarının ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.4. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Üç Müzisyen" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.108'de verilmiştir.

Tablo.4.108: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Üç Müzisyen" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			**Normal Gelişim Gösteren Çocuklar**		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Nota (3), Enstrümanlar (2), Müzik (2), Müzik Aletleri (2), Çalgı (1), Lamba (1), Müzik Masası (1), Müzik Odası (1), Müzik Salonu (1), Radyo (1), Gitarist (1), Resim (1), Şarkı (1), Müzik Eserleri (1).	**1**	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Ev (2), Resim Kursu (2), Müzik (1), Müzik Aleti (1), Müzik Grubu (1), Şarkı Ürünleri (1), Çalışma Odası (1), Gece Lambalı Oda (1), Harita Yolu (1), Çocuk Odası (1), İşyeri (1), Konser (1).
2	Etkileşim İçeren Ögeler	Müzisyenler (2), Müzik Çalan İnsanlar (2), Cadı ve İneği (1), Müzikçiler (1), İki İnsan (1), Müzik ve Davul (1), Müzik ve Hayaletler (1), Nota ve Flüt (1), Bir Adam ve Masası (1), Çalgı Çalan İnsanlar (1), Müzik Sevenler (1), Sokakta Müzik Çalanlar (1), Uyum (1).	**2**	Etkileşim İçeren Ögeler	Müzik Grubu (2), Bir Kadına Kitap Okuyan ve Şarkı Söyleyen Adam (1), Büyücü ve Flütçü (1), Karışık Resimler ve Melodiler (1), Arkadaşlar (1), Hırsız ve Büyücü (1), Timsah ve Müzik (1),
3	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Şarkı Çalan Canavarlar (1), Şarkı Ezberleyen Dinozor (1), Hayvanların Müziği (1), İnsana Benzeyen Eşyalar (1), Zeki Heykel (1).	**3**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Zeki Heykel (1), Aç Canavar (1), Depremzede Zürafa (1), Güçlü Canavar (1), Canavar Müzik Yapıyor (1), Çalışkan Canavar Adam (1).

Tablo 4.108'de "Üç Müzisyen" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren yaşıtlarının ürettiği metaforlara bağlı olarak

ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla yapılandırılmışlık içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren akranlarının ilk üç tercihinin sırasıyla yapılandırılmışlık içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.5. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Ağlayan Kadın" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.109'da verilmiştir.

Tablo.4.109: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Ağlayan Kadın" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			Normal Gelişim Gösteren Çocuklar		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Ağlayan Biri (3), İnsan (2), Ağlayan Kız (1), Ağzında Buğday Olan Adam (1), Aslan (1), Kız (1), Üzülmüş İnsan (1), Yemek Yiyen Kadın (1), Eli Ağzında İnsan (1), Kocasından Dayak Yediği İçin Korkan Kadın (1), Sessiz Üzülen Kadın (1), Üzgün Adam (1), Ağzında Taş Taşıyan Kuş (1), Bir Kadın (1), Çaresiz Kadın (1).	**1**	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Ağlayan Adam (2), Korkunç Kadın (2), Palyaço (2), İnsan (1), Müzisyen (1), Tiyatrocu Kadın (1), Üzgün İnsan (1), Ağzı Açık Kadın (1), Çirkin Kadın (1), Geğiren İnsan (1), Ağlayan Kadın (1), Çirkin Kadın (1), Korkunç Adam (1), Üzgün Kadın (1), Yelpazeli Kadın (1).
2	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Cadı (1), Yabancı (1), Noel Baba (1), Yaratık Gibi Bir Adam (1), Karışıklık	**2**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Cadı Kraliçe (1), Hacı Baba (1), Sigaranın Zararı (1), Canavar (1), Korku Dünyası (1),

		(1), Yemek Yiyen Cadı (1).			Köpekbalığı Saçlı Korkunç Kral (1).
3	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Robot (1), Sanat Eseri (1), Heykel Tablo (1), Heykel (1).	**3**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Acıkmış Cadı (1), Kurbağa Kadın (1), Uzun Saçlı Korkunç Canavar Adam (1), Ağlak Şapka (1), Güzel Desenler (1).

Tablo 4.109'da "Ağlayan Kadın" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla etkileşim içeren ögeler görülürken; aynı resme ilişkin normal gelişim gösteren çocukların en fazla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Son tercihlerinde ise tamamen ayrıldıkları gözlenmektedir.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, kurgu – doğaüstülük içeren ögeler, yapılandırılmış içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla oğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, kurgu – doğaüstülük içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.6. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Guernica" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.110'da verilmiştir.

Tablo.4.110: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Guernica" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			Normal Gelişim Gösteren Çocuklar		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Etkileşim İçeren Ögeler	Adamlar (1), İnek ve Adam (1), Ölmüş İnsanlar ve Kılıçlı Savaş (1), Boğa At ve İnsanlar (1), Işık ve Kadın (1), Köpek ve Ağaçlar (1), Bir Şey Arayan Hayvanlar ve İnsanlar (1), At ve İnsanlar (1), Öldürülen İnsanlar (1).	**1**	Etkileşim İçeren Ögeler	Canavar ve Arkadaşları (1), Hayvanlar ve Tiyatro Sahnesi (1), Müze ve Sinema (1), Canavar ve Adamlar (1), Işık ve Deli Kadın (1), İlluminati ve Eski Mısır Piramitleri (1), İnsan ve Hayaletler (1), Adam ve Hayvanların Macerası (1), Büyük Kapışma - Hayvanlar ve İnsanların Savaşı (1), Mağaradaki Arkadaşlık (1), Saklı İnsan ve Hayvanlar (1), Siyah ve Beyaz (1).
2	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	At (1), Bayılmış İnsanlar (1), Hayvanlar (2), İnsan Kafası (1), Fosiller (1).	**2**	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Hayvanlar (3), Hayvanat Bahçesi (1), Ölen Hayvanlar (1), Ölüler (1), Boğa Hayatı (1), Büyük Kafalar (1), Hayvanlara Zarar Veren İnsan (1).
3	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Hayalet (2), Anlaşılmazlık (1), Canavarlar (1), Dağınıklık (1).	**3**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Büyüler Âlemi (1), Hayaletler (1), Karmaşa (1), Korku Filmi (1), Korkunçluk (1), Renksiz Canavarlar (1), Yunan Mitolojisi (1).

Tablo 4.110'da "Guernica" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren yaşıtlarının ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla etkileşim içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren akranlarının ilk üç tercihinin sırasıyla yapılandırılmışlık içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, kurgu–doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.7. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Çizgiler ve Renkler" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.111'de verilmiştir.

Tablo.4.111: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Çizgiler ve Renkler" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			**Normal Gelişim Gösteren Çocuklar**		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Etkileşim İçeren Ögeler	Çanakkale Savaşı (1), Kelebekler (1), Yol Gösteren Kelebekler (1), Uçan Kelebekler (1), Uçan Normal Kelebekler (1), Üç Kelebekli Gemi ve Dört Adam (1), Bir Kelebek ve Gemi (1), Denizciler (1), Rüzgâr ve Kelebekler (1).	**1**	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Kelebek Gemisi (4), Kelebek Teknesi (2), Gemiler (1), Kelebekli Yelken (1), Korsan Kelebek Gemisi (1), Renkli Yelkenli (1), Göç Eden Kelebekli Gemi (1), Kayık (1).
2	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Kelebekler (3), Denizde Kelebek (1), Gemideki Kuşlar (1), Gemiye Konan Kelebekler (2), Gemiye Giden Kelebek Dünyası (1), Kelebekler (3).	**2**	Etkileşim İçeren Ögeler	Denizciler ve Kötü Adamlar (1), Kelebek Saldırısı(1), Gemi İle Kelebek (1), Gemideki Dev Kelebeklerin Arkadaşlığı (1), Güzel Kelebekler ve Keyiflerini Bozmak İsteyen Adamlar (1), Kelebek Dünyası (1).

3	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Kelebekli Gemi Gemi (2), Adamların Çağırdığı Gemi (1), Kelebek Bahçesi (1).	**3**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Sihirli Gemi (1), Büyük Renkli Kelebekler (1), Rengârenk Kelebek Sevgisi (1), Cennet Dünyası (1), Deniz Özlemi (1).

Tablo 4.111'de "Çizgiler ve Renkler" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla etkileşim içeren ögeler görülürken; aynı resme ilişkin normal gelişim gösteren çocukların en fazla yapılandırılmışlık içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla etkileşim içeren ögeler, doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla yapılandırılmışlık içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.8. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Okyanusun Gün Doğumu" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.112'de verilmiştir.

Tablo.4.112: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Okyanusun Gün Doğumu" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			Normal Gelişim Gösteren Çocuklar		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Güneş (4), Yumurta (3), Dünya (1), Güneş Batması (1), Civciv (1), Göl (1), Güneş Tutulması (1), Güneş Doğumu (1), Kırılmış Yumurta (1).	**1**	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Güneş (2), Yumurta (2), Çatlayan Çöl (1), Zürafanın Yumurtası (1), Deniz (1), Güneş Tutulması (1), Güneşli Gökyüzü Batan Güneş (1), Çatlak Yumurta (1), Güneşin Oluşumu (1), Kuluçka (1).
2	Etkileşim İçeren Ögeler	Yumurta ve Güneş (2), Dinozor Yumurtası ve Merak (1), Güneş ve Su (1), Kırılmış Yumurta ve Ondan Kaçan Adamlar (1), Yumurta ve İki İnsan (1), Yumurta ve İnsanlar (1), Güneş ve Bulut (1), Yumurta ve Sarısı (1).	**2**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Yumurtadan Çıkan Güneş (3), Ağız Yakan Yumurta (1), Yumurtalı Güzel Güneş (1), Güneşin Kırdığı Yumurta (1), Kırgın Kalp (1).
3	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Yumurtanın İçinden Çıkan Güneş (2), Özgürlük (1), Yumurtadan Kaçan İnsan (1), Güneşten Korkan Adam (1), Sıcaklık (1), İçinden Güneş Çıkan Yumurta (1), Kandırmaca (1).	**3**	Etkileşim İçeren Ögeler	Güneş İle Yumurta (3), Adam İle Güneş (1), Çatlayan Yumurta ve Sudan Çıkan Güneş (1), Güneş, Yumurta ve İnsan (1).

Tablo 4.112'de "Okyanusun Gün Doğumu" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren yaşıtlarının ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Son iki tercihinde her iki grubun sadece sıralama bazında ayrıştığı fark edilmektedir.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim

gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.9. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Özlem" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.113'te verilmiştir.

Tablo.4.113: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Özlem" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			**Normal Gelişim Gösteren Çocuklar**		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	İnsan (2), Ay (1), Bulutlara Bakan İnsan (1), Bulutları Gözetleyen Kız (1), Yürüyen Kız (1), Gece (1), Manzara Seyreden Kız (1), Sığınakta Kalan Kız (1), Ay Tutulması (1), Ülke (1), Dünya (1).	**1**	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Anahtar Kilidi (2), Kapı Kilidi (1), Kilit (1), Anahtar Deliği (1), Cüce İnsanın Kapısı (1), Anahtar Şeklinde Açılan Kapı (1), Anahtarlık (1), Büyük Anahtar (1), Oda Anahtarı (1).
2	Etkileşim İçeren Ögeler	Adama Bakan Kız (1), Anahtar ve Kız (1), Bir İnsan ve Anahtar Kapısı (1), İnsan ve Anahtar Deliği (1), Kadın ve Ay (1), Devin Evine Giden Küçük İnsan (1), Küçük Kız ve Anahtarlık (1), Bulut ve Kız (1).	**2**	Etkileşim İçeren Ögeler	Kadın İle Anahtar (2), Bulut ve Küçük Kız (2), Anahtar Kilidi ve İçinde Neden Kadın Var (1), Kadın ve Bulut (1), Kızlar Bulutla Yaşarsa (1), Ay ve Yıldız (1), Büyük Anahtar ve Ay (1), İşaret ve Güzel Anahtar (1).

3	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Görünmez Kız (1), Rapunzel (1), Bilinmezlik (1), Sindirella (1), Geçilemeyen Kapı (1), İnsan Anahtar (1), Karanlık (1).	**3**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Değişik Kapı (1), İyi Ay (1), Sevgili Kapı Kilidi (1), Hayat Anahtarı (1), Kilitli Dünya (1), Korkunç Kilit (1).

Tablo 4.113'te "Özlem" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler görülürken; aynı resme ilişkin normal gelişim gösteren çocukların en fazla yapılandırılmışlık içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Her iki grubun ilk ve son tercih ettiği metaforlara bağlı kavramlar farklı olsa da ikinci sırada benzeştikleri anlaşılmaktadır.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla yapılandırılmışlık içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.10. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Sekoya Kesimi" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.114'te verilmiştir.

Tablo.4.114: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Sekoya Kesimi" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			**Normal Gelişim Gösteren Çocuklar**		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	Kesilmiş Ağaçlar (3), Ağaç Kesilmesi (2), Ağaç (1), Odun Kırıyorlar (1), Havasızlık (1),	**1**	Etkileşim İçeren Ögeler	Ağacı Kesen Eller (1), Ağaç Kesen Kötü Adamlar (1), Balta Savaşı (1), Baltalar (1), Büyük Balta ve Üzgün

		İnsanlar Ağaçları Kesiyor (1), Kırılmış Ağaç (1), Ölüler (1), Ağaç Kesmiyorlar (1), Ağaçsızlık (1), İnsanların Kestiği Ağaçlar (1), Kâğıt Yapmak İçin Yıkılmış Ağaçlar (1).			Ağaçlar (1), Hırsız Odunlar ve Baltalar (1), Kesik Ağaçlar ve Ormanlar ve Balta (1).
2	Etkileşim İçeren Ögeler	Ağaç ve Kelebek (1), Ağaçlar (1), Ağaç ve Balta (1), Ağaçları Kesmiş Balta ve Kelebek (1), Balta ve Günbatımı (1), Kesilmiş Ağaçlar ve Kelebek (1), Ağaç ve Keser (1).	**2**	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Balta (5), Ağaçtan Balta (4), Bütün Ağaçları Kesen Balta (1), Kopmuş Balta (1), Ağaçları Yok Eden Ağaçlar (1), Kırık Ağaç Balta (1).
3	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Balta (5), Ağaçtan Balta (3), Kırılan Balta (2), Çekiç (1), Keser (1), Kocaman Balta (1), Ağaçları Vuran Kürek (1).	**3**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Ağacın Önemi (3), Balta Ağacı (1), El Emeği (1), Eski Çağlar (1), Hayal Dünyası (1).

Tablo 4.114'te "Sekoya Kesimi" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler görülürken; aynı resme ilişkin normal gelişim gösteren çocukların en fazla etkileşim içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Her iki grubun sadece son sırada tercih ettiği metaforlara bağlı kavramlarda benzeştikleri anlaşılmaktadır.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla etkileşim içeren ögeler, yapılandırılmışlık içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.11. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Keşiflerin Günlüğü" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.115'te verilmiştir.

Tablo.4.115: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Keşiflerin Günlüğü" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			**Normal Gelişim Gösteren Çocuklar**		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Etkileşim İçeren Ögeler	Gemi ve Leylek (1), Kitap ve Perde (1), Bekleyenler (1), Kâğıt Gemi ve Deniz (1), Kitap ve Kuşlar (1), Kuş ve Deniz (1), Kitap ve Kayık (1), Kuş ve Gemi (1), Örtü ve Uçan Kitap (1).	**1**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Uçan Sayfalar (3), Özgürlük (2), Masallar Dünyası (1), Sihirli Kitap (1), Uçan Kitap (1), Kitaplarla Dünya (1), Kitaplık Sevgisi (1), Kuş Olup Güneşe Giden Sayfalar (1), Aşk Mektupları (1), Kitabın Sihirli Kâğıtları (1), Sihirli Kitap (1).
2	Yapılandırılmı şlık İçeren Ögeler	Kitap (4), Gemiye Giden Mektuplar (1), Kâğıtlar (1), Kuş Tüyü Defter (1), Beyaz Örtü (1), Büzülmüş Kâğıtlar (1), Defterler (1), Sayfaları Uçan Kâğıtlar Nereye Gidiyor? (1), Kitaplar (1).	**2**	Yapılandırılmı şlık İçeren Ögeler	Kitap (2), Kitaplar (1), Gemi (1), Kitap Sayfası (1), Dağılan Kitap (1).
3	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Kuş Olan Kitap (2), Uçan Kitaplar (2), Kuşa Dönüşen Defter (2), Sayfa Kuşları (1), Uçan Hikâyeler (1), Martı Defterler (1), Martı Kitap (1), Martı Olan Sayfalar (1), Özgürlük (1).	**3**	Etkileşim İçeren Ögeler	Denizci ve Martı (1), Kitap İle Kuş (1), Defterden Leylek ve Deniz (1), Kitaptan Kuşlar (1), Uçan Kuşlar (1).

Tablo 4.115'te "Keşiflerin Günlüğü" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla etkileşim içeren ögeler görülürken; aynı resme ilişkin normal gelişim gösteren çocukların en fazla kurgu-doğaüstülük içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Bu resimle ilgili her iki grubun sıralamasının taban tabana zıt olduğu; sadece ikinci tercihlerinde benzeştiği anlaşılmaktadır.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla etkileşim içeren ögeler, yapılandırılmışlık içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla kurgu-doğaüstülük içeren ögeler, yapılandırılmışlık içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.12. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Tutkunun Anahtarı" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.116'da verilmiştir.

Tablo.4.116: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Tutkunun Anahtarı" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			Normal Gelişim Gösteren Çocuklar		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Etkileşim İçeren Ögeler	Anahtar Kız ve Erkek (3), Anahtar Taşıyan Bir Adam ve Kadın (2), Anahtar ve İnsanlar (2), Yardımlaşma (2), Karnı Boş Erkek ve Kadın (1), Tahtadan Anahtar ve İnsan (1), Büyük Anahtar ve İnsanlar (1), Dayanışma (1), İki İnsan (1),	**1**	Etkileşim İçeren Ögeler	Karı Koca (2), Kocasını Çeken Kadın (1), Kocasını Öldüren Kadın (1), Tutsak İnsanlar (1), Adam, Kadın ve Büyük Anahtar (1), Kadın ve Erkek (1), Kilitli Bir Adam ve Kadın (1), Kilitli İnsanlar (1), Sevgi ve Kalbini Gösteren İnsan (1).

		İki İnsan ve Anahtar (1), Paylaşmak (1), Üstlerinde Anahtar Olan Kız ve Erkek (1), Anahtar Olmuş İki Adam (1), Birlikte (1), Kilit Sembolü ve İki İnsan (1).			
2	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Anahtar (2), İnsan Anahtar (2), Açılmayan Kapı (1), Anahtar Kapı (1), Büyük Anahtar (1), Kilit (1), Kilitli Duvar (1).	**2**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Şakacı Elbise (1), Kötülük Anahtarı (1), Güzel Anahtar (1), Sihirli Anahtar (1), Sürpriz Anahtar (1), Vuran Kilitli Anahtar (1).
3	Doğa İle İlgili Varlıklar İçeren Ögeler	İnsan (1), Mağarada Yaşayanlar (1).	**3**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Anahtar (3), Kocaman Anahtar (3), İki Adamlı Anahtar (1), İnsan Anahtar (1).

Tablo 4.116'da "Tutkunun Anahtarı" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren yaşıtlarının ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla etkileşim içeren ögeler kavramını tercih ettiği anlaşılmaktadır. Son iki tercihinde her iki grubun tamamen ayrıştığı fark edilmektedir.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla etkileşim içeren ögeler, yapılandırılmışlık içeren ögeler, doğa ile ilgili varlıklar içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla etkileşim içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir.

4.3.13. Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmine Dair Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramlara İlişkin Bulgular

Araştırmanın alt problemlerinden "üretilen mertaforlar çerçevesinde ortaya çıkan kavramlar engel dumuna göre farklılık göstermekte midir?" probleminin test edilmesinde içerik analizi kullanılmıştır. "Gardırop" resmi ile ilgili elde edilen sonuçlar, en yoğun tercih edilme sırasına göre Tablo 4.117'de verilmiştir.

Tablo.4.117: Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren Çocukların "Gardırop" Resmi İçin Ürettiği Metaforlardan Hareketle Oluşturulan Kavramların Dağılımı

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklar			Normal Gelişim Gösteren Çocuklar		
Sıra	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**	**Sıra**	**Kavramsal Kategoriler**	**Metaforlar**
1	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Elbiseler/Kıyafetler (3), Eşyalar (2), Elbiseden Ev (1), Eşya Odası (1), Kıyafet Evi (1), Mavi Manto (1), Üst (1), Dolap (1), Ev (1), İçinde İnsan Olmayan Kıyafetler (1), İnsanların Eşyaları (1), Kadın Elbiseleri (1), Kışlıklar (1),	**1**	Yapılandırılmışlık İçeren Ögeler	Elbise (1), Ev (1), İki Takım Elbise (1), Kadın Erkek Elbisesi (1), Kıyafetler (2), Manken Elbisesi (1), Elbise Takımı (1), Kadın Elbisesi (1), Padişahın Dolabı (1), Padişahın Kıyafeti (1), Ayna (1), Aynalı Elbise Odası (1), Eşyalar (1), Kostümler (1), Kralın Evi (1), Padişahın Kıyafeti (1).
2	Etkileşim İçeren Ögeler	Eşyalar ve Sahipleri (2), Kız ve Adamın Eşyaları (1), Oje ve Şapka (1), Vedalaşma (1), Adam ve Kadın (1), Ayakkabı ve Elbiseler (1), Dolap, Mantolar, Ruj, Şapkalar, Ayakkabılar, Anahtar (1), Kavga (1), Montlar ve Şapkalar (1), Bir Kadın ve Bir Erkek - Kıyafetleri Kastetti (1), Elbiseler ve Küçük Adamlar (1).	**2**	Antropomorfizm İçeren Ögeler	Kötü Askı (1), Ölmüş Elbiseler (1), Şeytanın Gönlü (1), Elbise Dansı (1), Gizemli Elbiseler (1), Konuşan Elbiseler (1), Terk Edilmiş Elbiseler (1), Canlı Montlar (1), İki Montun Konuşması (1).
3	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Şakacılık (1), Özgürlük (1), Yalan (1), Görünmeyen İnsanlar (1), Sihirbazlar (1).	**3**	Kurgu – Doğaüstülük İçeren Ögeler	Her Şey Bir İşe Yarar (1), Sihirbazlık (1), Görünmez İnsanlar (1), Hayaletler (1), Sihirli İnsansız (1), Elbiseler (1), Görünmez İnsanlar (1), Sihirli Elbiseler (1).

Tablo 4.117'de "Gardırop" resmine ilişkin özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ve normal gelişim gösteren yaşıtlarının ürettiği metaforlara bağlı olarak ortaya çıkan kavramlar arasında en fazla yapılandırılmışlık içeren ögeler kavramını tercih ettiği

anlaşılmaktadır. Son iki tercihinde her iki grubun benzeştiği, sadece ikinci tercihlerde tamamen ayrıştığı fark edilmektedir.

Bu resme ilişkin genel tabloya bakıldığında, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ilk üç tercihinin sırasıyla yapılandırılmışlık içeren ögeler, etkileşim içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir. Normal gelişim gösteren çocukların ise, ilk üç tercihinin sırasıyla yapılandırılmışlık içeren ögeler, antropomorfizm içeren ögeler, kurgu-doğaüstülük içeren ögeler olduğu görülmektedir.

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar aşağıda verilmiştir.

- ✓ Özgül öğrenme güçlüğü olan 7 ve 9 yaş grubunda ortak/genel metaforların daha çok kız çocuklar tarafından üretildiği, erkek çocukların bu anlamda daha farklı metaforlar ürettiği görülmüştür.
- ✓ Özgül öğrenme güçlüğü olan 11 yaş çocukları arasında kız çocuklarının yaratıcılıklarında diğer yaşlara oranla artış gözlenerek, cinsiyet bazında ortak metafor üretiminde eşitlilik görüldüğü için, anlamlı bir farklılık çıkmamaktadır.
- ✓ Normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocuklarının ortak/genel metaforların üretiminde cinsiyet bazında herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır.
- ✓ Özgül öğrenme güçlüğü olan 7-9 yaş çocukların birbirinden farklı ve yaratıcı metaforlar üreterek, sayıca %76.92 oranla daha fazla üretimin gerçekleştiği görülmüştür.
- ✓ Normal gelişim gösteren 7-9 yaş çocukların birbirinden yaklaşık %61.53 oranda farklı ve yaratıcı metaforlar ürettiği görülmüştür.
- ✓ Her iki grubun 7-9 yaş arasındaki durumu göz önüne alındığında, yaklaşık %11.39 farkla özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların daha farklı ve yaratıcı metaforlar ürettiği görülmüştür.
- ✓ Özgül öğrenme güçlüğü olan 9-11 yaş çocuklara ait metaforların farklılığı göz önüne alındığında %61.53 oranda bir düşüş gözlenmiştir. Bu yaş grubu çocuklarının kendi içerisinde bir önceki yaş grubu aralığına kıyasla daha ortak/genel cevaplar verdiği tespit edilmiştir.
- ✓ Normal gelişim gösteren 9-11 yaş çocuklara ait metaforların farklılığı göz önüne alındığında ise %76.92 oranda bir artış gözlenmiştir. Bu yaş grubu

çocuklarının kendi içerisinde bir önceki yaş grubu aralığına kıyasla daha farklı ve yaratıcı cevaplar verdiği tespit edilmiştir.

- ✓ Özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş aralığındaki çocukların genel olarak farklı ve yaratıcı metafor üretimi durumuna bakıldığında, çocukların 9 yaşa kadar ivme kazandığı ancak 9 yaş sonrasında eş değer hızda ivme kaybettiği görülmüştür.
- ✓ Normal gelişim gösteren 7-11 yaş aralığındaki çocukların genel olarak farklı ve yaratıcı metafor üretimi durumuna bakıldığında ise, çocukların 9 yaşa kadar ivme kazandığı ve 9 yaş sonrasında da bu durumu koruduğu ya da eş değer hızda ivme kazanmaya devam ettiğine yönelik olumlu bir değişim görülmüştür.
- ✓ Özgül öğrenme güçlüğü olan 7-11 yaş çocukların ürettiği metaforlar incelendiğinde, en fazla 9 yaşın metaforlarında soyut kelimelere rastlanmıştır.
- ✓ Metaforlarında en fazla soyut kelime içeren özgül öğrenme güçlüğü olan 9 yaş çocuklar, cinsiyet bazında incelendiğinde, anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.
- ✓ Normal gelişim gösteren 7-11 yaş çocukların ürettiği metaforlar incelendiğinde, en fazla 11 yaşın metaforlarında soyut kelimelere rastlanmıştır.
- ✓ Metaforlarında en fazla soyut kelime içeren normal gelişim gösteren 11 yaş çocuklar, cinsiyet bazında incelendiğinde, erkeklerin kızlara yaklaşık iki kat oranla daha fazla soyut kelime kullandığı görülmüştür.
- ✓ Özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklar tarafından üretilen metaforlarda soyut kelime kullanımı incelendiğinde, 7-9 yaş aralığında yaklaşık %15.36 oranında bir artış gözlenmekle beraber; 9-11 yaş aralığında %23.07 oranında daha hızlı bir düşüş görülmüştür.
- ✓ Normal gelişim gösteren çocuklar tarafından üretilen metaforlarda soyut kelime kullanımı incelendiğinde, 7-9 yaş aralığında %7.69 oran ile yarı yarıya bir düşüş gözlenmekle beraber; 9-11 yaş aralığında %46.15 oranında hızlı bir artış görülmüştür.

- ✓ Normal gelişim gösteren ve özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların ürettiği metaforlardan yola çıkarak oluşturulan kavramlar incelendiğinde, kullanılan on üç resimden üçünün %23,07 oranla birebir aynı kavramları içerdiği, ikisinin %15,38 oranla tamamen birbirinden farklı kavramlar içerdiği, sekizinin ise %61,53 oranla tamamen aynı ya da farklı olmasa da kendi içinde benzerlik ve farklılıklar içerdiği görülmüştür.

5.2. TARTIŞMA

Araştırma sonucunda görsel algı ve görsel okuryazarlık konusunda normal gelişim gösteren yaşıtlarına oranla daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğu; bu ihtiyacın özellikle 9 yaştan sonra daha belirgin hale geldiği görülmüştür. Karakaya ve Altuntaş tarafından, özgül öğrenme güçlüğü tanısı almış biri 9, biri 14 yaş çocukla yapılan çalışmada özgül öğrenme güçlüğünün alt kategorilerinden olan disleksi tanılı bu çocukların görsel alanda desteğe ihtiyaç duydukları, yapılan 8 haftalık görsel destek çalışmaları ile de görsel algı becerilerine bağlı performanslarda artış bulgusuna erişilmiştir (Karakaya ve Altuntaş, 2017). Özgül öğrenme güçlüğü tanısı almış olan 8-10 yaş aralığındaki çocukların, özgül öğrenme güçlüğü olmayan yaşıtlarına kıyasla görsel işitsel sayı testi bakımından önemli ölçüde bir düşüşle beraber anlamlı farklılık ortaya konmuştur (Tayyar, 1996).

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan biri olarak, 7-9 yaş arasında çocukların orijinal/farklı/yaratıcı metafor üretimde artış görülse de, 9-11 yaş arasında eş değer hızda düşüş ile karşılaşılmıştır. Bu açıdan okul çağı çocukların yaratıcılıklarını geliştirmek adına yapılandırmacılıktan uzak, görsel okuryazarlık düzeyinde ilerleme sağlayıcı eğitim programlarının önemli olacağı düşünülmektedir. Özat Erdem tarafından yapılan çalışmada, Dr. Marianne Frostig'in özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların görsel algıyı temel alan becerilerde zorlanması üzerine geliştirdiği Frostig Görsel Algı Testi kullanılarak, 20 özgül öğrenme güçlüğü olan çocuğun görsel algı becerileri saptanmış ve bu çocuklar 16 haftalık Frostig Görsel Algı Eğitim Programına tabi tutulmuştur. Eğitim sonunda Frostig Görsel Algı Testi tekrar uygulanmıştır. Yapılan ön test ve son teste bağlı olarak deney grubunun görsel algılamanın alt basamaklarını oluşturan göz-motor koordinasyonu, sekil-zemin algısı, sekil sabitliği, mekanla konumun algılanması, mekan ilişkilerinin algılanması puanlarında artış

görüldüğü sonucu elde edilmiştir. Çalışma esnasında kullanılan Frostig Görsel Algı Eğitim Programının özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların görsel algı gelişiminde olumlu etkiye sahip olduğu belirtilmiştir (Özat Erdem, 2010).

Araştırmada engel durumunun metafor üretimini nicel ve nitel açıdan etkilediği sonucu bulunmuştur. Özgül öğrenme güçlüğü olan çocuklarda üst bilişsel becerilerde normal gelişim gösteren yaşıtlarına oranla zorlanmalar görüldüğü çeşitli çalışmalarca kanıtlanmıştır. Bu çalışmalardan birini üstelenen Pekel, 8.5 yaş ortalamasına sahip 25 özgül öğrenme güçlüğü olan çocuk ve 31 normal gelişim gösteren yaşıtı ile çalışmıştır. Çalışma sonunda normal gelişim gösteren akranlarına oranla özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların üst bilişsel beceri basamaklarında anlamlı farklılıklar görülmüştür (Pekel, 2010). Akın ve Sezer, üst bilişsel beceriler arasında yer alan özellikle kısa süreli bellekten bilgiyi geri çağırma becerisinde, zorlanılan bilgilerin eğitim ortamlarında büyük posterler aracılığıyla hatırlatıcı materyallerinin hazırlanmasının etkili olabileceği fikrini ileri sürmüştür (Akın ve Sezer, 2010: 47). Bu fikir çerçevesinde eğitim programlarının hazırlanması ve kurumlardaki çevresel düzenlemelerde görsel materyal kullanımının önemli olacağı yorumu çıkarılabilir.

5.3. ÖNERİLER

Engel grupları içerinde yaşıtlarını gelişimsel açıdan en hızlı yakalayabilme şansları bulunan özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların çalışmadan ve literatür taramasından anlaşılacağı üzere görsel imgeleri doğru anlamlarla eşleştirme konusunda zorlandıkları görülmektedir. Özellikle matematik alanında yaşadıkları problemler bu bilgiye dayanak oluşturmaktadır. Haliyle görsel alanda daha fazla desteğe ihtiyaç duyan özgül öğrenme grubu için, semboller üzerine çalışılması bir gereklilik arz etmektedir. Bu çocuklar için hazırlanan değerlendirme kitlerinden eğitim programlarına kadar, sadece belli alan ya da konularda sembol/imgelerle karşılaşmasının fark yaratacağı düşünülmemekte; diğer alanlarda da eş zamanlı olarak sembollere maruz kalmasının sadece görsel okuryazarlık açısından değil tüm gelişim alanlarında ilerleme kaydetmek açısından anlamlı olacağı düşünülmektedir. Buna ilaveten, görsel algı ve görsel okuryazarlık üzerine derslerin planlama dahilinde yürütülmesinin destekleyici bir etkisi olacağı düşünülmektedir.

Program hazırlanırken ve uygulamada en çok atlanan ve çalışmanın da doğruladığı konulardan biri yaratıcılıktır. Bunun için yapılandırılmamış materyallerin kullanılmasının, açık uçlu sorunların tercih edilmesinin, çocuğun kendini ifade edeceği alanların bırakılmasının, birkaç sosyal-bilişsel problemle özellikle karşı karşıya kalmasının sağlanmasının, çocuğa zaman tanınmasının, çocuğa müzeler, sergi salonları gibi farklı mekânları ve kişileri vb. genel olarak farklılıkları görme ve deneyimleme fırsatının verilmesinin kıymetli olacağı var sayılmaktadır. Özellikle çalışmada görüleceği üzere öğrenme güçlüğü olan çocukların 9 yaştan sonra bu konuda daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğu unutulmamalıdır. Programlara bununla ilgili eğitsel gezi ya da etkinlik planlarının dahil edilmesinin fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların, üst bilişsel becerilerinin gelişimi için yaşıtlarına oranla ekstra çaba gösterilmesi gerektiği çalışma sonucundan anlaşılmaktadır. Bu konuda hafıza egzersizleri, metaforik düşünmeye teşvik edici yarım bırakılanı tamamlama gibi çalışmaların önemli olacağı varsayılmaktadır.

Son olarak çalışma sonucunda erişilen çıktılardan, özgül öğrenme güçlüğü olan çocukların soyut ve somut arasında görsel düzeyde bağ kurmada yaşadığı zorluk durumunun sağaltımında, çocukların gerek eğitim programları, gerek günlük dil kullanım aktiviteleri dahilinde soyutluk içeren sözel ve görsel iletişim ürünlerine maruz bırakılmasının zihinsel süreçleri aktive olmasında ve metaforik düşünmede ilerleme kaydedilmesi açısından değerli olacağı dülşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Açar, D. , Kaya, G. ve Güneş, G. (2017). "Özel Gereksinimli Bireyler Hakkındaki Görüşlere İlişkin Metafor Çalışması", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi,* 16(62), 935-944.

Akın, A. ve Sezer, S. (2010). "Diskalkuli: Matematik Öğrenme Bozukluğu", *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim,* 126-127, 41-48.

Akınoğlu, O. (2004). "Yapılandırmacı Öğrenme ve Coğrafya Öğretimi", *Marmara Coğrafya Dergisi,* 10, 73-94.

Akpınar, B. (2010). "Transformatif Öğrenme Kuramı: Dönüşerek ve Değişerek Öğrenme", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 10(2), 185-198.

Akşehirli, S. (2007). Çağdaş Metafor Teorisi. *Ege Edebiyat.* 11 Şubat 2018 tarihinde http://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:vqwSvLsIq88J:scholar.google.com/&hl=tr&as_sdt=0,5 adresinden elde edildi.

Aladağ, S. ve Kuzgun, M. K. (2015). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının 'Değer' Kavramına İlişkin Metaforik Algıları", *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 163-193.

Alger, C. L. (2009). "Secondary Teachers' Conceptual Metaphors of Teaching and Learning: Changes Over The Career Span", *Teaching and Teacher Education,* 25, 743-751.

Alpan, G. (2008). "Görsel Okuryazarlık ve Öğretim Teknolojisi", *Yeni Yüzyıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 74-102.

Altmışdört, G. (2013). "Dil Edinimi ve Dil Öğrenimi Olgusuna Beyin ve Dil Gelişimi Açısından Bir Bakış", *Ege Eğitim Dergisi*, 14(2), 41-62.

Anılan, B. (2017). "Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Kimya Kavramına İlişkinin Metaforik Algıları", *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi,* 5(2), 7-28.

Arıkan, E. E., ve Ünal, H. (2015). "Gifted Students' Metephor Images About Matematics", *Educational Research and Reviews,* 10(7), 901-906.

Aristoteles. (2007). Poetika Şiir Sanatı Üstüne. S. Rıfat (Çev.). İstanbul: Can Sanat Yayınları. (1. Basım).

Arslan, M. (2007). "Eğitimde Yapılandırmacı Yaklaşımlar", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi,* 40(1), 41-61.

Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). "Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi", *Milli Eğitim*, 171, 100-171.

Asfuroğlu, B. Ö., ve Fidan, S. T. (2016). "Özgül Öğrenme Güçlüğü/Spesific Learning Disorders", *Osmangazi Journal Of Medicine*, 38(Özel Sayı 1), 49-54.

Aslan, D. ve Özgün, Ö. (2009). "*Sosyal Öğrenme Kuramı*", N. Aral ve T. Duman (Ed.). *Eğitim Psikolojisi* içinde. İstanbul: Kriter, 271-290.

Aslan, H. ve Doğan, Ü. (2016). "Üstün Yetenekli Öğrencilerin Devam Ettikleri Okulları İle Bilim ve Sanat Merkezine İlişkin Metaforik Algıları: Karşılaştırmalı Durum Çalışması", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 335-350.

Aslan, K. (2015). "Özgül Öğrenme Güçlüğünün Erken Dönem Belirtileri ve Erken Müdahale Uygulamalarına Dair Derleme", *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 1(2), 577-588.

Atalay, R. (2014). "Henry Moore Heykellerinde Metafor Olarak İnsan Figürü", *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4(9), 107-113.

Ateş, M., veVe Karatepe, A. (2013). "Üniversite Öğrencilerinin "Küresel Isınma" Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi", *Marmara Coğrafya Dergisi,* 27, 221-241.

Aydın, F. ve Ünaldı, Ü. E. (2010). "Coğrafya Öğretmen Adaylarının "Coğrafya" Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi", *International Online Journal of Educational Sciences,* 2(2), 600-622.

Aydın, H. C. (2000). "Öğrenme ve Öğretme Kuramlarının Eğitim İletişimine Katkısı", *Kurgu Dergisi,* 17, 183-197.

Aydın, S., ve Yalmancı, S. G. (2013). "Öğretmen Adaylarının Biyoloji Kavramına Yönelik Metaforik Algıları/Pre-Service Teachers' Metaphorical Perceptions Towards Biology", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 10(21), 209-223.

Aydoğdu, E. (2008). "*İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları İle İdeal Okul Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yardımıyla Analizi*" (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Aziz, A. (2015). "*İçerik Çözümleme Yöntem ve Tekniği*", Aysel Aziz (Ed.), 10. Basım. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri* içinde. Ankara: Nobel, 131- 148.

Bacanlı, H. (2005). "*Duyuşsal Davranış Eğitimi*", Ankara: Nobel.

Bada, S. O., ve Olusegun, S. (2015). "Constructivism Learning Theory: A Paradigm For Teaching And Learning", *Journal of Research & Method in Education*, 5(6), 66-70.

Baki, Y. ve Karakuş, N. (2017). "Öğretmen Adaylarının Yazmaya İlişkin Algıları ve Yazma Sürecinde Karşılaştıkları Güçlükler: RTEÜ Örneği*", *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(1), 573-593.

Balcı, A. (1999). "*Metaphorical Images of School: School Perceptions of Students, Teachers and Parents from Four Selected Schools (in Ankara)"* (Doktora Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Balcı, B. (2007). "*İlköğretim Müfettişleri ve İlköğretim Okulu Müdürlerinin; İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Rollerini Gerçekleştirme Düzeylerine İlişkin Algıları*" (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Baydık, B. (2011). "Okuma Güçlüğü Olan Öğrencilerin Üst Bilişsel Okuma Stratejilerini Kullanımı ve Öğretmenlerinin Okuduğunu Anlama Öğretim Uygulamalarının İncelenmesi", *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 301-319.

Bayrakçı, M. (2007). "Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması", *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 14, 198-210.

Bayrakdar, F. (2015). "*Cezaevlerinde Kalan 12-18 Yaş Grubu Çocukların Özgürlük Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi*" (Yüksek Lisans Tezi). Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.

Bektaş, M., Okur, A., ve Karadağ, B. (2014). "İlkokul ve Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinde Metaforik Algı Olarak Kitap", *Türk Kütüphaneciliği*, 28(2), 154-168.

Berkli, Y., ve Gültepe, G. (2016). "Sanat, Metafor ve Dönüşüm", *GSF Sanat Dergisi*, 44-51.

Beşkardeş, S. (2007). *"Üstün Zekâlı ve Özel Yetenekli Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Öğretiminde Metafor Sisteminin Uygulanması"* (Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Bishop, W. & Starkey, D. (2006). "*Image and Metaphor*", W. Bishop & D. Starkey (Ed.). *in Keywords in Creative Writing*. Logan, UT: Utah State University Press, 112-115.

Botha, E. (2009). "Why Metaphor Matters in Education", *South African of Education*, 29, 431-444.

Boyazcı, A. (2009). "İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Eğitim Planlaması Süreçlerine Yönelik Kullandıkları Metaforlar", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 21, 111-124.

Boyd, D. & Bee, H., Okhan Gündüz (Çeviren). Çocuk Gelişim Psikolojisi, Kaknüs Yayınevi, İstanbul 2009.

Boynukalın, A. R. (2014). *"Sanatsal İfadede Görsel Metaforlar"* (Sanatta Yeterlik Tezi). Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.

Bozdoğan, K., ve Sünbül, A. M. (2016). "Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin 'Müze'Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar", *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 31, 107-127.

Cameron, L. (2003). "*Metaphor in Educational Discourse (Advances in Applied Linguistics)",* London/New York: Continuum.

Carter, K. (1990). "Meaning and Metaphor: Case Knowledge in Teaching", *Theory Into Practice*, 29(1), 109-115.

Cerit, Y. (2008). "Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Müdür Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Görüşleri", *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 3-13.

Cerit, Y., Ateş, H. K., ve Kadioğlu, S. (2016). "An Investigation of Metaphors Used by Primary School Teachers to Describe Supervisors", *IJAEDU- International E-Journal of Advances in Education,* 2(6), 357-364.

Child Trends Databank. (2014). *Learning Disabilitiesindicators on Children and Youth* https://www.childtrends.org/indicators/learning-disabilities/ Erişim Tarihi: 06.04.2018.

Clarken, Rodney H. (1997). *"Five Metaphors for Educators",* Annual Meeting of The American Educational Research Association, March 24-28, Chicago.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). "*Research Methods in Education*" (6th ed.). New York, NY: Routledge.

Coşkun, M. (2010). "Lise Öğrencilerinin "İklim" Kavramıyla İlgili Metaforları (Zihinsel İmgeleri)", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5(3), 919-940.

Çakır, E. (2019). Metaforik Gerçek Kişi – Vladimir Kush. 21 Şubat 2019 tarihinde http://www.dergibursa.com.tr/metaforik-gercek-kisi-vladimir-kush/ adresinden elde edildi.

Çalışkan, N. (2009). *"Kavramsal Anahtar Modeliyle İki Dilli Çocuklara Metafor ve Deyim Öğretimi"* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çapan, Eraslan B. (2010). "Öğretmen Adaylarının Üstün Yetenekli Öğrencilere İlişkin Metaforik Algıları", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi/The Journal of International Social Research,* 3(12), 140-154.

Çayır, A. ve Balcı, E. (2017). "Bireyselleştirilmiş Okuma Programının Disleksi Riski Olan Bir İlkokul Öğrencisinin Okuma Becerileri Üzerindeki Etkisi", *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi,* 6(1), 455-470.

Çekmez, E., Yıldız, C. ve Bütüner, S. Ö. (2012). "Phenomenographic Research Method", *Necatibey Faculty of Education Electronic Journal of Science and Mathematics Education,* 6(2), 77-102.

Çelik, Ö., Esmer, B. ve Bıçakçı, E. (2016). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Değer Öğretimine Yönelik Algıları", *International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* 11(19), 229-244.

Çelikten, M. (2006). "Kültür ve Öğretmen Metaforları", *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(21), 269-283.

Çırak, Y. (2007). *"Öğrenmenin Doğası ve Temel Kavramları",* A. Kaya (Ed.). *Eğitim Psikolojisi* içinde. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 254-279.

Çiftçi, T. (2015). "Üstün Yetenekli Öğrencilerin Coğrafya Dersine İlişkin Algıları", *e-International Journal of Educational Research,* 6(3), 87-100.

Çukur, D., ve Delice Güller, E. (2011). "Erken Çocukluk Döneminde Görsel Algı Gelişimine Uygun 25 Mekân Tasarımı", *Aile ve Toplum Dergisi*, 12(7), 25-36.

Dada Delimehmet, Ş. (2017). *"Öğrenme Güçlüğü Olan ve Olmayan Öğrencilerin Sözcük Bilgisi ve Okuduğunu Anlama Becerileri Arasındaki İlişki"* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dadandı, I., ve Dadandı, P. U. (2015). "Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Bulunduğu Sınıflarda Derse Giren Türkçe Öğretmenlerinin Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri", *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi,* 5(5), 509-532.

Deant-Read, C. H., & Szokolszky, A. (1993). "Where do metaphors come from?", *Metaphor and Symbolic Activity,* 8(3), 227-242.

Demirbaş, M. ve Yağbasan, R. (2005). "Sosyal Öğrenme Teorisine Dayalı Öğretim Etkinliklerinin, Öğrencilerin Akademik Başarılarının Kalıcılığına Olan Etkisinin İncelenmesi", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 5(1), 161-180.

Demirci, K. (2016). *"Metafor: Bir Anlatım ve Üretim Mekanizması",* M. Sarıca ve B. Sarıca (Ed.). *Dil Bilimleri Kültür ve Edebiyat* içinde. Ankara: Padam Yayınları, 330-343.

Deniş Çeliker, H., ve Akar, A. (2015). "Ortaokul Öğrencilerinin Doğaya İlişkin Metaforları", *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD),* 16(2), 101-119.

Doğan, Y. (2017). "Ortaokul Öğrencilerinin Çevre Kavramına İlişkin Sezgisel Algıları: Bir Metafor Analizi", *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 721-740.

Dönmez, Ö. (2008). *"Türk Eğitim Sisteminde Kullanılan Yönetici Metaforları"* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

Döş, İ. (2009). "Aday Öğretmenlerin Müfettişlik Kavramına İlişkin Metafor Algıları", *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 9(3), 607-629.

Dur, B. İ. U. (2016). "Metafor ve Ekslibris", *Uluslararası Ekslibris Dergisi;* 3(5), 122-128.

Dur, F. (2006). *"Understanding Metaphor: A Cognıtıve Approach Focusıng On Identıfıcatıon And Interpretatıon Of Metaphors İn Poetry"* (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Durmuş, M. (2011). "İmge-Sembol Kavramlarını Yorumlama Projesi ve Melih Cevdet Anday Şiirinde İmge", *Electronic Turkish Studies International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* 6(3), 745-762.

Ercan, G. Z. (2001). *"Kaynaştırılmış Ortamdaki Normal Gelişim Gösteren Çocukların 8 - 11 Yaşları Arasındaki Öğrenme Güçlüğü Olan Akranlarına Karşı Tutumlarının İncelenmesi"* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ercan, G. Z. ve Aral, N. (2011). "Anasınıfı Çocuklarının Görsel-Motor Koordinasyon Gelişimine Görsel Algı Eğitiminin Etkisinin İncelenmesi", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,* 9(3), 443-466.

Erdoğan E. ve Gök, B. (2008). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Teknoloji Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi", *In Proceedings of 8th International Educational Technology Conference* (pp.1071-1077). Eskişehir, Turkey.

Erkan, S. ve Durmuşoğlu, M. C. (2009). *"Bilgi İşlem Kuramı",* N. Aral ve T. Duman (Ed.), *Eğitim Psikolojisi* içinde. İstanbul: Kriter, 323-343.

Erol, E. (2016). "Sembolik Fotoğrafta Metaforik Bağlamın Değişimi ve Nazif Topçuoğlu Örneği", *Sanat Dergisi,* 30, 5-14.

Feinstein, H. (1993). "Visual Literacy in General Education at the University of Cincinnati", *Journal of Visual Literacy,* 13(2), 89-96.

Fidan, B. ve Fidan M. (2016). "Ortaokul Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Dersi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları", *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 159-166.

Fretzin, Leonard (2001). Metaphors in Teaching, http://lrs.ed.uiuc.edu/students/fretzin/EPL11q5Metaphors.htm

Girmen, P. (2007). *"İlköğretim Öğrencilerinin Konuşma ve Yazma Sürecinde Metaforlardan Yararlanma Durumları"* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Gömleksiz, M. N., ve Kan, A. Ü. (2012). "Eğitimde Duyuşsal Boyut ve Duyuşsal Öğrenme", *Electronic Turkish Studies,* 7(1), 1159-1177.

Graham, N. L., Zeman A., Young, A. W., Patterson, K. ve Hodges, J. R. (1999). "Dyspraxia in A Patient With Corticobasal Degeneration: The Role of Visual and Tactile Inputs to Action", *Neurol Neurosurg Psychiatry*, 67, 334-344.

Güler Demirci, P. M. (2012). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Fen ve Teknoloji Dersine İlişkin Metaforik Tanımlamaları", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi,* 11(41), 53-63.

Güneş, F. (2013). "Görsel Okuma Eğitimi", *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 1-17.

Gür, T., Dilci, T. ve Coşkun, İ. (2013). "Söylem Çözümlemesi Bağlamında Öğretmen Adaylarının Öğretmenin Toplumdaki Rollerine İlişkin Metafor Algıları", *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi,* 2, 91-106.

Gürbüzoğlu Yalmancı, S. ve Aydın, S. (2014). "Preservice Teachers' Metaphorical Perceptions Towards to Cheat", *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 16 (1), 316-332.

Gürol, M. (2003). "Aktif Öğrenmeyi Temel Alan Oluşturmacı Öğrenme Tasarımının Uygulanması ve Başarıya Etkisi", *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 7, 169-179.

Güven, B. ve Güven, S. (2009). "İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Metafor Oluşturma Becerilerine İlişkin Nicel Bir İnceleme", *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi,* 17(2), 503-512.

Hagstrom, D., Hubbard, R., Hurtig, C., Mortola, P., Ostrow, J. ve White, V. (2000). "Teaching is like …?", *Educational Leadership*, 57(8), 24-27.

Haşlakoğlu, O. (2015). "Picasso ve Sanatsal Eylem: Kübizm'in Doğuşu", *Mavi Atlas*, 4, 108-119.

Heidorn, Keith C. (2001). Expanding The Mind – The Metaphor, 11 Şubat 2019 tarihinde http://members.shaw.ca/keithheidorn/ lgqarticles/metaphor.htm adresinden elde edildi.

Hogler, R., Gross Michael A., Hartman Jackie L., & Cunliffe Ann L. (2008). "Meaning İn Organizational Communication: Why Metaphor Is The Cake, Not The Icing", *Management Communication Quarterly*, 21: 393-412.

Huestis, N. (1991). *"Clinical Metaphor-Telling: Counsellors' Intentions, Beliefs and Experience"* (Doctoral Dissertation, Theses). Faculty of Education Simon Fraser University, Burnaby.

Husain, N. (2011). *"Brain Based Learning: Pedagogical Implications",* K. Yadav, H.K. Khandai, & A. Mathur (Ed.), in *Innovations in Indian Education System*, Edition: 1, Delhi: Shipra Publications, 83-90.

Inbar, D. (1996). "The Free Educational Prison: Metaphors and Images", *Educational Research,* 38(1), 77–92.

İbret, B.Ü. ve Aydınözü, D. (2011). "İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin "Dünya" Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar", *Kastamonu Eğitim Dergisi,* 19(1), 85-102.

İlker, Ö., ve Melekoğlu, M. A. (2017). "İlköğretim Döneminde Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Yazma Becerilerine İlişkin Çalışmaların İncelenmesi", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 18(3), 443-469.

İşler, A. Ş. (2002). "Günümüzde Görsel Okuryazarlık ve Görsel Okuryazarlık Eğitimi", *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 15(1), 153-161.

Kahyaoğlu, M. (2015). "İlköğretim Öğrencilerinin Doğa Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi", *Turkish Studies International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* 10(11), 831-846.

Kaptanoğlu, H. (2016). *"Sınıf Öğretmenlerinin Özgül Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Tutumlarının İncelenmesi ve Bilgi Düzeylerinin Saptanması"* (Yüksek Lisans Tezi). Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa.

Karaburçak, S. (2017). *"Bilim ve Sanat Merkezi'nde Eğitim Alan 6. ve 7. Sınıf Öğrencileri ve Velilerinin Üstün/Özel Yetenek, Zekâ ve Akademik Başarı Kavramlarıyla İlgili Metaforları"* (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Karaırmak, Ö. ve Güloğlu, B. (2012). "Metafor: Danışan ve Psikolojik Danışman Arasındaki Köprü", *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi,* 4:122-135.

Karakaya, B. ve Altuntaş, O. (2017). "Disleksisi Olan Çocuklarda Görsel Algı Becerilerinin, Okuma Becerileri Üzerine Etkisinin İncelenmesi", *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi,* 5(3), 161-168.

Karakuş, U. (2014). "Depremi Yaşamış ve Yaşamamış Öğrencilerin Deprem Algılarının, Metafor Analizi İle İncelenmesi", *Doğu Coğrafya Dergisi,* 18(29), 97-116.

Karaman, Y. (2000). *"Lisan Bozuklukları",* Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları.

Katsirikou, A., & Lin, C. S. (2017). "Revealing The "Essence" of Things: Using Phenomenology in LIS Research", *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries*, 2(4), 469-478.

Kocayörük, E. (2009). *"Öğrenme",* N. Aral ve T. Duman (Ed.). *Eğitim Psikolojisi* içinde. İstanbul: Kriter, 229-244.

Koçak, A. ve Arun, Ö. (2006). "İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu", *Selçuk İletişim,* 4(3), 21-28.

Koçakoğlu, M. (2010). "Probleme Dayalı Öğrenme: Yapılandırmacılığın Özü", *Milli Eğitim Dergisi,* 40(188), 68-82.

Kok JK, Lim CM, Low SK (2011) Attending to Metaphor in Counselling: IACSIT Press, Singapore, s. 54-58., G., & Johson, M. (2003). Metaphors we live by. Chicago: University of Chicago Press.

Korkmaz, F. ve Bağçeci, B. (2013). "Lise Öğrencilerinin "Üniversite" Kavramına İlişkin Metaforik Algıların İncelemesi", *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 187 – 204.

Krippendorff, K. (2004) *"Content Analysis: An Introduction to its Methodology*" (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Kunt, K. ve Tortop, H. S. (2013). "Türkiye'deki Üstün Yetenekli Öğrencilerin Bilim ve Sanat Merkezlerine İlişkin Metaforik Algıları", *Journal of Gifted Education Research,* 1(2), 117-127.

Kurnaz, A., Çitci, Ü. ve Karapazar, H. (2013). "Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Değer Algılarının Betimsel Bir Analizi", *Değerler Eğitimi Dergisi,* 11(26), 185-225.

Kush, V. (2010). *Biography*. 21 Eylül 2018 tarihinde http://vladimirkush.com/biography adresinden elde edildi.

Kuyucu, Y., Şahin, M., ve Kapıcıoğlu, M. O. (2013). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin "Çocuk" Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler", *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching,* 2(2), 43-53.

Küçüktepe, S. E. ve Gürültü, E. (2014). "Öğretmenlerin "Yapılandırmacı Öğretmen" Kavramına İlişkin Algılarına Yönelik Metafor Çalışması Örneği", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 14(2), 282-305.

Lakoff, G. & Johnson, M. (2005). Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil. G.Y. Demir (Çev.). İstanbul: Paradigma.

Lee, SY-C. (1985). *"An Exploration of The Use of Metaphor in Effective Counselling"* (Master Theses). Faculty of Graduate Studies British Columbia University, Vancouver.

Martinez, M., Sauleda, N. & Huber, G. (2001). "Metaphors as Blueprints of Thinking About Teaching and Learning", *Teaching and Teacher Education,* 17, 965-977.

Mayring, P. (2004) *"Qualitative content analysis",* U. Flick, E. V. Kardorff & I. Steinke (Ed.), in *A Companion to Qualitative Research*. London: Sage, 266-270.

Mertol, H., Doğdu, M., ve Yılar, B. (2013). "Üstün Zekâlı ve Yetenekli Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Metaforik Algıları", *Üstün Yetenekliler Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi (UYAD),* 1(3), 176-183.

Messaris, P. (1997). *"Visual Persuasion"* New York: Sage.

Miller, S. (1987). "Some Comments on The Utility of Metaphors for Educational Theory and Practice", *Educational Theory,* 3, 219-227.

Mojtabai, R. (2000). "Delusion As Error: The History Of A Metaphor", *History Of Psychiatry,* 11(003), 1-13.

Moreno, R. (2010). *"Educational Psychology"* New York: John Wiley & Sons.

Morgan, G. (1998), "*Yönetim ve Örgüt Teorilerinde Metafor"* İstanbul: Mess Yayınları.

Mutlu, Y. (2016). "*Matematik Öğrenme Güçlüğü (Gelişimsel Diskalkuli)*", E. Bingölbali, S. Arslan ve İ. Ö. Zembat (Ed.). *Matematik Eğitiminde Teoriler* içinde. Ankara: Pegem Akademi, 881-899.

Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). "Eğitim Fakültesini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması", *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 8(2), 293-311.

Oflaz, G. (2011). "İlköğretim Öğrencilerinin "Matematik" ve "Matematik Öğretmeni" Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları", *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (pp.27-29). Antalya, Turkey.

Ogurlu, Ü. Öprengin, E. ve Hızlı, E. (2015). "Üstün Yetenekli Öğrencilerin Okul ve Öğretmene İlişkin Metaforik Algıları", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 46, 67-83.

Oksay, R. (2000). *"Okumayı Öğrenme Güçlüğünde Yeni Gelişmeler"* Newsweek.

Onan, B. (2012). "Türkçenin Ana Dili Olarak Öğretiminde Bilgi İşleme Süreci", *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 8(1), 96-113.

Onat Kocabıyık, O. (2015). "Olgubilim ve Gömülü Kuram: Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırma", *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 6(1), 55-66.

Orhon, N. (2013). "Görsel Okuryazarlık", T.F. Uçar (Ed.). *Görsel Kültür* içinde. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 135-155.

Ortony, A. (1993). "Metaphor, Language and Thought", A. Ortony (Ed.). in *Metaphor and Thought*. Cambridge: Cambridge University Press, 1-18.

Öğülmüş, S. (1991). "İçerik Çözümlemesi", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi,* 24(1), 213-228.

Örücü, D. (2012). "Primary School Teachers' Metaphorical Perspectives towards Classroom and Classroom Management: A Comparative Case Study", *Elementary Education Online,* 11(2), 342-352.

Özan, B. M. ve Demir, C. (2011). "Farklı Lise Türlerine Göre Öğretmen ve Öğrencilerin Okul Kültürü Metaforu Algıları", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 21(2), 106-126.

Özat Erdem, N. (2010). *"Öğrenme Güçlüğü Yasayan Çocuklarda Frostig Görsel Algı Eğitim Programının Etkisi"* (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Özenici, S. (2007). *"Şema Teorisinin Öğrenci Erişisine Okuduğunu Anlama Düzeyine ve Bilginin Kalıcılığına Etkisi"* (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Özmen, F. ve Batmaz, C. (2006). "İlköğretim Okul Müdürlerinin Öğretmen Denetimindeki Etkililikleri, Hizmet Yılı ve Görev Türü Değişkenine Göre Öğretmen Görüşleri", *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi,* 2, 102-120.

Özsezgin, K. (1994). "Çağdaş Sanatta Metafor Olarak Simge", *Türkiye'de Sanat,* 12, 38.

Özsoy, Y. (2014). "Bilim ve Sanat Merkezi Öğrenci, Öğretmen ve Velilerinin Üstün Yetenekli Öğrenci Kavramına İlişkin Metaforları", *Üstün Yetenekliler Eğitimi Araştırmaları Dergisi,* 2(1), 74-87.

Özsoy, Y., Özyürek, M. ve Eripek , S. (2001). "*Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar-Özel Eğitime Giriş"* Ankara: Karatepe Yayınevi.

Öztürk, Ç. (2007). "Sosyal Bilgiler, Sınıf ve Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının "Coğrafya" Kavramına Yönelik Metafor Durumları", *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi,* 8(2), 55-69.

Parın, K. (2017). "Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil", *Söylem Filoloji Dergisi,* 2(3), 149-151.

Picasso, P. (2009). Pablo Picasso And His Paintings. 07.03.2019 tarihinde https://www.pablopicasso.org/ adresinden elde edildi.

Pishghadam, R., Torghabeh, R. A.& Navari, S. (2009). "Metaphor Analysis of Teachers' Beliefs and Conceptions of Language Teaching and Learning in Iranian High Schools and Language Institutes: A Qualitative Study", *Iranian EFL Journal,* 4, 6-40.

Piştof, S. ve Şanlı, E. (2013). "Bilişsel Davranışçı Terapide Metafor Kullanımı", *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi,* 2, 182-189.

Randall, E. G., Jennıfer A. B. Jennifer. (2005). "Pre-Servıce Elementary School Teachers' Metaphors for The Concept of Statıstıcal Sample", *Statistics Education Research Journal,* 4(2), 27-42.

Razon, N. (1982). "Okuma Güçlükleri", *Eğitim ve Bilim,* 7(39), 19-29.

Reddy, M. (1993). "The Conduit Metaphor: A Case of Frame Conflict in Our Language About Language", A. Ortony (Ed.). in *Metaphor and Thought*. Cambridge: Cambridge University Press, 284-324.

Ritchie, S.M. (1994). "Metaphor as a tool for constructivis science teaching", *International Journal of Science Education,* 16(3), 293-303.

Saban, A, Koçbekir, B. N. ve Saban, A. (2006). "Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri,* 6(2), 461-522.

Saban, A. (2004). "Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,* 2, 135-155.

Saban, A. (2008). "İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler", *İlköğretim Online,* 7(2), 421-455.

Saban, A. (2009). "Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi,* 7(2), 281-326.

Sadık, F., ve Sarı, M. (2012). "Çocuk ve Demokrasi: İlköğretim Öğrencilerinin Demokrasi Algılarının Metaforlar Aracılığıyla İncelenmesi", *Cumhuriyet International Journal of Education,* 1(1), 48-62.

Salman, U., Özdemir, S., Salman, A. B. ve Özdemir, F. (2016). "Özel Öğrenme Güçlüğü "Disleksi"", *FNG & Bilim Tıp Dergisi,* 2(2), 170-176.

Salman, Y. (2003). "Dilin Düş Evreni: Eğretileme", *Kitap-lık Dergisi,* 65, 53-54. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Sanchez, A., Barreiro, J. M. & Maojo, V. (2000). "Design of Virtual Reality Systems for Education: A Cognitive Approach", *Education and Information Technologies,* 5(4), 345-362.

Saraç, S. (2014). "Okuma Güçlükleri ve Disleksi", *Psikoloji Çalışmaları Dergisi,* 34(1), 71-77.

Satmış, İ. (2016). *"Üstün Yetenekli Öğrencilerin BİLSEM ve Matematik Kavramına Ait Metaforik Algılarının İncelenmesi"* (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Çanakkale.

Selvi, M. (2007). *"Biyoloji Öğretmen Adaylarının Çevre Kavramları İle İlgili Algılamalarının Değerlendirilmesi"* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Semerci, Ç. (2007). ""Program Geliştirme" Kavramına İlişkin Metaforlarla Yeni İlköğretim Programlarına Farklı Bir Bakış", *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 31(2), 125-140.

Senemoğlu, N. (2005). *"Gelişim Öğrenme ve Öğretim, Kuramdan Uygulamaya",* 12. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi, ss. 32-55.

Serinkaya, Z. (2016). *"The Disability Metaphor and Construction of The Norm in Yeşilçam Melodramas (1960-1980)"* (Yüksek Lisans Tezi). Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Shaw, D. M., Barry, A., & Mahlios, M. (2008). "Preservice Teachers' Metaphors of Teaching in Relation to Literacy Beliefs", *Teachers And Teaching: Theory And Practice,* 14(1), 35-50.

Silman, F. ve Şimşek, H. (2006). "A Metaphorical Perspective to Scholls and Central Educational Organizations in Turkey and The United States", *Eurasion Journal of Educational Research,* 23, 177-187.

Smith, M. & Berge, Z. L. (2009). "Social Learning Theory in Second Life", *Social Learning Theory in Second Life,* 5(2), 439-445.

Soysal, A., Koçkar, A., Erdoğan, E., Şenol, S., ve Gücüyener, K. (2001). "Öğrenme Güçlüğü Olan Bir Grup Hastanın WISC-R Profillerinin İncelenmesi", *Klinik Psikiyatri,* 4, 225-231.

Starks, H., & Trinidad, S. B. (2007). "Choose Your Method: A Comparison of Phenomenology, Discourse Analysis and Grounded Theory", *Qualitative Health Research,* 17(10), 1372-1380.

Stebbing, L. L. (1990). "The House That Home Economist Built, The Story of Educational Change", *Canadian Home Economic Journal,* 40(1), 12-15.

Sternberg, R., J. & Williams, W., M. (2002). Educational Psychology. Boston, MA: Allyn & Bacon.

Su, L. I. (2002). "What Can Metaphors Tell Us About Cultures?", *Language and Linguistics,* 3(3), 589-590.

Suci, M. (2017). *"Türk Resim Sanatında Gerçeküstücü Ressamlar"* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Doğuş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Plastik Sanatlar Anabilim Dalı, İstanbul.

Sucuoğlu, B. ve Özokçu, O. (2005). "Kaynaştırma Öğrencilerinin Sosyal Becerilerinin Değerlendirilmesi", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi,* 6(1), 41-57.

Sümer, N. (2014). *"Çağdaş Sanatta Karşı Metaforlar*" (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.

Şahin, C. (2009). *"Gestalt Kuramı",* N. Aral ve T. Duman (Ed.). *Eğitim Psikolojisi* içinde. İstanbul: Kriter, 293-322.

Şahin, D. ve Tüzel, E. (2014). "İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Okul Yöneticilerine İlişkin Metaforları", *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 2014(17), 355-396.

Şahin, S. ve Akoğlu, G. G. (2015). *"Öğrenme Güçlükleri Olan Çocuklar ve Eğitimleri"* N. Baykoç (Ed.). *Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitim* içinde. Ankara: Eğiten Kitap, 254-270.

Şenel, H. G. (1995). ""Özel Öğrenme Güçlüğü" Terimi Yerine Alternatif Arayışlar", *Özel Eğitim Dergisi,* 2(1), 40-45.

Talas, S., Talas, Y., ve Sönmez, A. (2013). "Bilim Sanat Merkezlerine Devam Eden Üstün Yetenekli Öğrencilerin Okullarında Yaşadıkları Problemler", *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi (UTEB),* 1(1), 42-50.

Taylor, E. W. (2008). "Transformative learning theory". In. S. B. Merriam (Ed.). *Third update of adult learning.* New directions for adult and continuing education, No.119, (pp. 5-15). San Francisco: Jossey-Bass.

Tayyar, C. (1996). *"Öğrenme Güçlüğü Olan Çocukların Görsel İşitsel Sayı Dizisi Testi (GİSD-A TESTİ) İle İncelenmesi"* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Topbaş, S. (1997). *"Öğrenme Güçlüğü Gözlenenler",* S. Eripek (Ed.). *Özel Eğitim* içinde, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları, 54-64.

Töremen, F. ve Döş, İ. (2009). "İlköğretim Öğretmenlerinin Müfettişlik Kavramına İlişkin Metaforik Algıları". *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory&Practice),* 9(4), 1973-2012.

Türk Dil Kurumu. (2017). www.Tdk.Gov.Tr. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=MECAZ

Tüzel, S. (2010). "Görsel Okuryazarlık", *Türklük Bilimi Araştırmaları (Türkçe Öğretimi Özel Sayısı),* 27: 691-705.

Uçgun, D. (2003). "Türkçe Öğretimi Açısından Özel Öğrenme Güçlüğü", *Türklük Bilimi Araştırmaları,* 13(13), 203-217.

Uslu, N., Kocakülah, A., ve Gür, H. (2016). "Ortaokul Öğrencilerinin Bilim, Bilim İnsanı ve Öğretmen Kavramlarına İlişkin Metafor Algılarının İncelenmesi", *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi,* 5(1), 354-364.

Vangölü, B. Y. (2016). "Geçmişten Günümüze Gerçeküstücülük", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 20(3): 871-883.

Walther, I. F. (2000). Pablo Picasso 1881-1973: Genius of the Century. Köln: Taschen.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *"Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri",* (9.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, V. (1999). "İşbirlikli Öğrenme İle Geleneksel Öğrenme Grupları Arasındaki Farklar", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 16-17, 155-163.

Yılmaz, N. (2015). Kübizm ve Sürrealizm. 07.03.2019 tarihinde https://nalanyilmaz.blogspot.com/2015/03/kubizm-ve-surrealizm.html adresinden elde edildi.

Yılmaz, S. , (2011). *"İlköğretim Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerinin Çalıştıkları Kuruma Yönelik Örgütsel Metafor Algıları (Kastamonu İli Örneği)"* (Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ev Ekonomisi Anabilim Dalı, Kastamonu.

Yob, I.M. (2003). "Thinking Constructively with Metaphors", *Studies in Philosophy and Education,* 22(2), 127-138.

Yüksel, G. (2009). *"Davranışçı Öğrenme Kuramı",* N. Aral ve T. Duman (Ed.). *Eğitim Psikolojisi* içinde. İstanbul: Kriter, 247-269.

Zembat, R. ve Koçyiğit, S. (2009). "Beyin Temelli Öğrenme Kuramı", N. Aral ve T. Duman (Ed.). *Eğitim Psikolojisi* içinde. İstanbul: Kriter, 371-385.

Zuniga, M.E. (1992). “Using Metaphors in Therapy: Dichos and Latino Clients”, *Social Work,* 37(1), 55-60.

EKLER

EK-1 P. R. PICASSO VE V. KUSH RESİMLERİ

Resim.1:

Young Girl Throwing a Rock, Pablo Picasso, 1931.

Resim.2:

Harlequin's Family, Pablo Picasso, 1905.

Resim.3:

Dove of Peace, Pablo Picasso, 1949.

Resim.4:

Three Musicians, Pablo Picasso, 1921.

Resim.5:

Weeping Woman, Pablo Picasso, 1937.

Resim.6:

Guernica, Pablo Picasso, 1937.

Resim.7:

Lines and Colours, Vladimir Kush, 2007.

Resim.8:

Sunrise by The Ocean, Vladimir Kush, 2000.

Resim.9:

Longing, Vladimir Kush, 2012.

Resim.10:

Redwood Cutting, Vladimir Kush, 2015.

Resim.11:

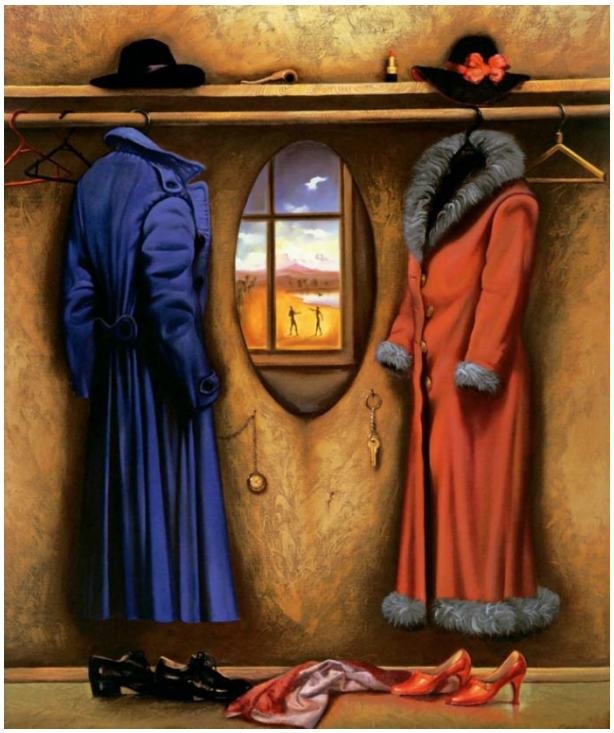
Diary of Discoveries, Vladimir Kush, 2015.

Resim.12:

Key of Passion, Vladimir Kush, 2011.

Resim.13:

Wardrobe, Wladimir Kush, 2001.

EK-2 ARAŞTIRMA İZNİ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.20039651
Konu: Anket Araştırma İzni

23.10.2018

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE

İlgi: a) 26.09.2018 tarih ve 123466 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 23.10.2018 tarih ve 19983385 sayılı oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Begüm GAMİŞ'in **"Özgül Öğrenme Güçlülüğü Olan ve Normal Gelişim Gösteren 7-13 Yaş Çocuklarının Metafor Algılarının İncelenmesi"** konulu araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanılması,** katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Timur TUĞRAL
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evrakuzgun.meb.gov.tr adresinden 94ca-d436-3599-8a13-705b kodu ile teyit edilebilir.

EK-3 ETİK KURUL ONAYI

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : 29563864-050.04.04 -E.245675 06/07/2018
Konu : Etik Kurul Kararı

Sayın Doç. Dr. İbrahim COŞKUN

Danışmanlığını yaptığınız, Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Engelli Çalışmaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Begüm GAMİŞ'in araştırması ile ilgili yapmış olduğunuz başvuru Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 22.06.2018 tarihli toplantısında alınan 06/10 numaralı kararı ile uygun görülmüştür.
Gereğini bilgilerinize rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ayhan GENÇLER
Başkan

Ek:Etik Kurul Kararı

Adres:Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Balkan Yerleşkesi 22030 Edirne
Telefon:2842234004 Faks2842234203
E-Posta:ozelkalem@trakya.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.trakya.edu.tr/
Bilgi için: Serkan ÖÇAL
Unvanı: Sekreter

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

EK-4 ÖZGEÇMİŞ

1. **Adı Soyadı:** Begüm GAMİŞ
2. **Doğum Tarihi:** 07/09/1991
3. **Unvanı:** Araştırma Görevlisi
4. **Öğrenim Durumu:**

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans (yüksek onur derecesi)	Çocuk Gelişimi	Ahi Evran Üniversitesi	2010-2014
		Hacettepe Üniversitesi*	2013-2014
Yüksek Lisans	Engelli Çalışmaları	Trakya Üniversitesi	2015-…..

***** Hacettepe Üniversitesi'ne Farabi sistemiyle 1 yıl için geçiş yapılmıştır.

5. **Akademik Unvanlar**

Şubat 2015 - …… Araştırma Görevlisi (Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi)

6. **Yönetilen Lisans ve Yüksek Lisans Tezleri**

6.1. Yönetilen Lisans Tezi

7. **Yayınlar**

7.1. Ulusal Bilimsel Toplantılarda Sunulan ve Bildiri Kitabında Basılan Bildiriler

Gamiş, B. *"Normal Gelişim Gösteren ve Göstermeyen (Otizm Spektrum Bozukluğu Olan, İşitme Engeli Olan) Yedi-Dokuz ve On Bir Yaş Çocuklarının Yazılı Anlatım Becerilerinin İncelenmesi",* I. Ulusal Çocuk Gelişimi Öğrenci Kongresi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2014.

7.2. Uluslararası Bilimsel Toplantılarda Sunulan ve Bildiri Kitabında Basılan Bildiriler

Sayan, H. ve Gamiş, B. *"Nörobilim ve Eğitim",* Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Nörolojisi Sempozyumu, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul, 2017.

Demir, P. ve Gamiş, B. *"Hipomiyelinizasyon Lökodistrofi Tanısı Olan Pediatrik Bir Hastada Denver II Gelişimsel Tarama Envanteri Bulguları: Olgu Sunumu",* I. Uluslararası Uzman Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Psikopatolojisi Sempozyumu, Bilgi Üniversitesi, 10-11 Mayıs 2019, İstanbul.

7.3. Diğer Yayınlar

8. Projeler

- Oyun Benim Hakkım, Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği İstanbul Şubesi, İstanbul, 2016-2017.
- Haklarını Bilen Çocuklarla Güçlü Geleceğe El Ele, Proje Araştırmacısı, Üsküdar Üniversitesi ve Şırnak Üniversitesi, 2018 (halen devam etmektedir).
- Birlikte Yaşayabilecek Miyiz?, Proje Araştırmacısı, Üsküdar Üniversitesi ve Şırnak Üniversitesi, 2018 (halen devam etmektedir).
- Improving Knowledge And Skills Of Care Providers At Day Care Center Of (Selected) Municipalities In İstanbul, Proje Araştırmacısı ve Eğitimcisi, Bernard Van Leer Foundation ve Üsküdar Üniversitesi, 2018 (halen devam etmektedir).
- Ulusal Erken Çocukluk Gelişimi Politikaları Projesi (National Early Childhood Development Policy/NECP), Proje Araştırmacısı, UNICEF ve Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği, 2019 (halen devam etmektedir).

9. İdari Görevler

- Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çift Ana Dal, Yan Dal Komisyon Üyeliği

10. Bilimsel ve Mesleki Kuruluşlara Üyelikler

- Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği
- Çocuk Gelişimi ve Eğitimcileri Derneği İstanbul Şubesi (Yönetim Kurulu Üyeliği)
- Çağdaş Drama Derneği

11. Ödüller

- Ahi Evran Üniversitesi 2013-2014 Çocuk Gelişimi bölüm ve Sağlık Yüksekokulu birincilik ödülü

12. Son iki yılda verdiğiniz lisans ve lisansüstü düzeydeki dersler

Akademik Yıl	Dönem	Dersin Adı	Haftalık Saati		Öğrenci Sayısı
			Teorik	Uygulama	
2017-2018	Güz				
	İlkbahar	Uygulamalı Davranış Analizi	3	0	40
2018-2019	Güz	Odyologlar İçin Çocuk Gelişimi ve İşitme Engeli	2	0	61

13. Dergi Hakemliği ve Yayın Kurul Üyeliği

14. Panel Katılımları (Konuşmacı Ve Oturum Başkanı)

15. Kongre/Sempozyum/Kurs/Atölye Katılımları

- Denver II Gelişimsel Tarama Testi Uygulayıcı Eğitimi, 2015, Ankara.
- Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Nörolojisi Sempozyumu, Yaratıcı Drama Atölyesi, 29-30 Nisan 2017, İstanbul.
- II. Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Nörolojisi Kongresi, 0-3 Yaş Çocukluk Çağı Gelişimsel Risklerle İlgili Epidemiyolojik Araştırmalar, 19-20 Nisan 2018, İstanbul.
- Uluslararası Alternatif Eğitim Sempozyumu, 18-19 Mayıs 2018, İstanbul.
- Uluslararası Alternatif Eğitim Sempozyumu, Mete Akoğuz- Eğitimde Yaratıcı Dramanın Kullanımı Atölyesi, 18-19 Mayıs 2018, İstanbul.
- Çağdaş Drama Derneği, Dr. İhsan Metinnam- Brain Way İle Olduğun Yerden Başlamak, 24-25 Mart 2018, İstanbul.
- Çağdaş Drama Derneği, Prof. Dr. Tülin Sağlam- Dramada Bir Süreci Yapılandırma, 12-13 Mayıs 2018, İstanbul.
- İstanbul95 Şehirde Oyun Konferansı, 21 Eylül 2018, İstanbul.
- 29. Uluslararası Eğitimde Yaratıcı Drama Kongresi, Erdem Erem- Deniz Kızının Güncesi Atölyesi, 25-28 Ekim 2018, Ankara.
- 15. Drama Günleri, Ferda Karıkoğlu- Orff-Schulwerk ve Yaratıcı Drama Paslaşması (Bir Politik Masalın İşlenişi) "Hilde ve Ejderha", 22 Aralık 2018, İstanbul.
- VI. Ulusal Çocuk Gelişimi Öğrenci Kongresi: Oku-Boya-Dans Et, 29-30 Nisan 2019, İstanbul.
- I. Uluslararası Uzman Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Psikopatolojisi Sempozyumu, 10-11 Mayıs 2019, İstanbul.
- Yaratıcı Drama Liderlik/Eğitmenlik Programı (2016- halen devam etmektedir.)

16. Kongre Görevleri

- 25. Ulusal Özel Eğitim Kongresi, Kongre Sekreteri

Üsküdar Üniversitesi, 2016, İstanbul.

- Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Nörolojisi Sempozyumu: Sağlıklı Gelişim İçin Harekete Geçin, Düzenleme Kurulu Üyesi- Sempozyum Sekreteri

Üsküdar Üniversitesi, 2017, İstanbul.

- Uluslararası Katılımlı Göç, Çocuk ve Sosyal Uyum Sempozyumu, Düzenleme Kurulu Üyesi- Sempozyum Sekreteri

Üsküdar Üniversitesi, 2018, İstanbul.

- Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi İçin Bakım: 0-3 Yaş Geliştiren Bakım Çalıştayı, Düzenleme Kurulu Üyesi- Çalıştay Sekreteri

Üsküdar Üniversitesi, 2018, İstanbul.

- II. Uluslararası Katılımlı Çocuk Gelişimi ve Nörolojisi Kongresi: Çocuğu Geliştiren Bakım- 0-3 Yaş, Düzenleme Kurulu Üyesi- Kongre Sekreteri

Üsküdar Üniversitesi, 2018, İstanbul.

- VI. Ulusal Çocuk Gelişimi Öğrenci Kongresi: Oku-Boya-Dans Et, Düzenleme Kurulu Üyesi

Üsküdar Üniversitesi, 2019, İstanbul.

İletişim Bilgileri:

E-mail: begumgamis@gmail.com